

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KALEA

Ekim 2017 Sayı: 38
Fiyat: 8 TL - KKTC: 9 TL

bi dünya...

ben sana
mecburum,
bilemezsin...

Ataol Behramoğlu • İlber Ortaylı • Enis Batur • Sema Kaygusuz • Emrah Serbes • Şebnem İşigüzel • Sunay Akın • Akgün Akova • Kerem Alışık
Alper Canıgüz • Aylin Balboa • Mahir Ünsal Eriş • Nihat Sırdar • Cem Davran • Coşkun Aral • Zafer Algöz • Metin Uca • Can Yılmaz
Kaan Koç • Başar Başaran • Murat Özer • Zeynep Miraç • Levent Erden • Bedia Güzelce • Feyyaz Yiğit • Celil Nalçakan • Meral Işık • Can Baytak
Candaş Tolga • Cem Güventürk • Nilay Örnek • Dilan Bozyel • Melih Anık • Gökhan Çınar • Kerimcan Kamal • Gökhan Dağıstanlı • Can Bonomo

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

EKİM SAYISI BAYİDE

ALBÜM
SPUTNİK

BUGÜNÜ ANLAMAK İÇİN

Ekim 2017
Sayı 41

#tarih dergi

KATLİNİN
50. YILI

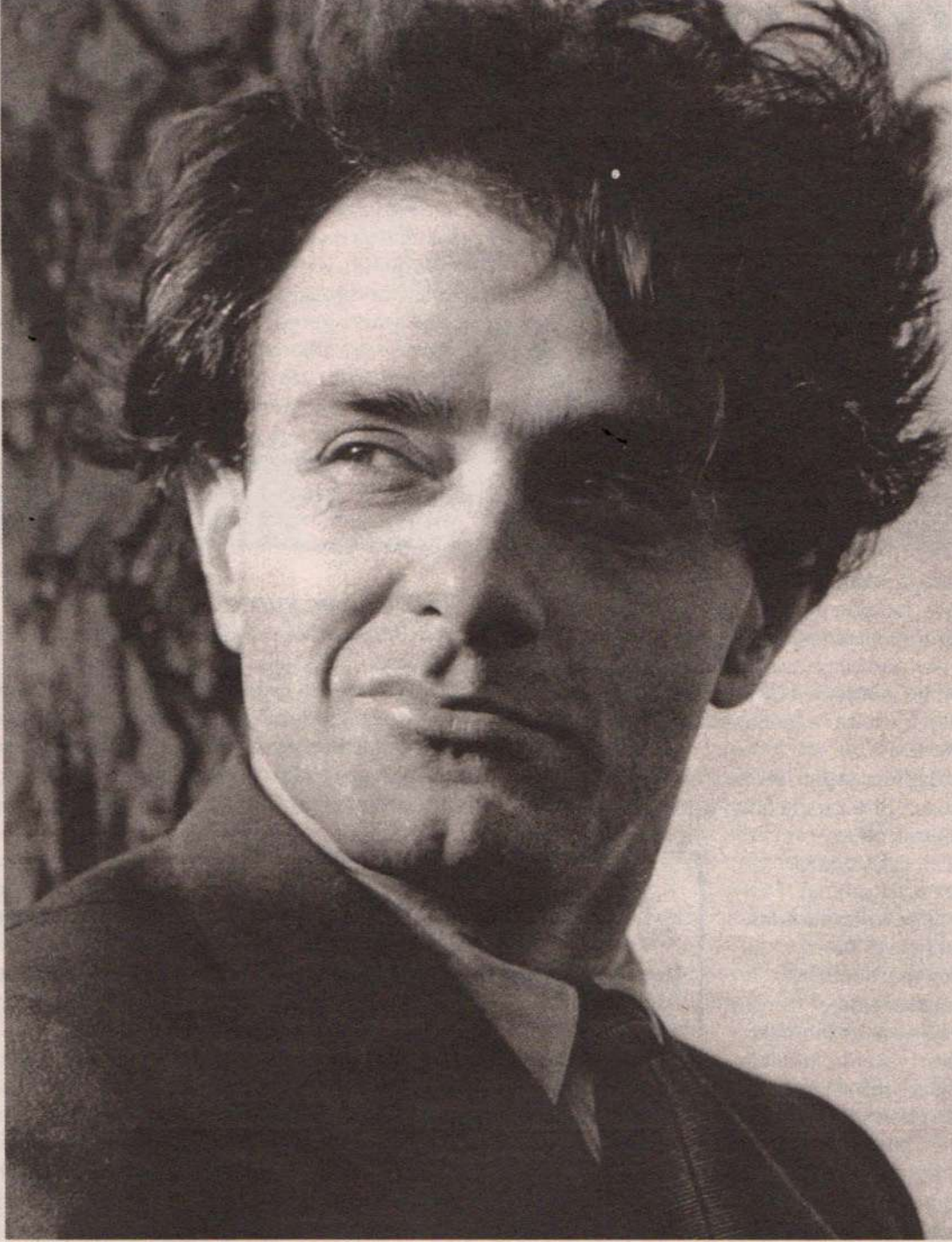
ERNESTO CHE GUEVARA TARİHİN VİCDANINDA YAŞAYAN DEVRİMÇİ

POLİSİYENİN KRALİÇESİ
AGATHA CHRISTİE

ARKEOLOJİ: BEŞİKTAŞ
YİNE TARİH YAZIYOR

SULTAN İBRAHİM:
DELİ DEĞİL KÖTÜ KALPLİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Fotoğraf için Atilla İlhan Vakfı'na teşekkür ederiz.

“Şimdi bu halkı dünyanın hiçbir ülkesinde bulamazsınız. İşte aydınlar bunun farkında değil. Sorarsanız, gazete satılmıyor, kitap satılmıyor derler, okunmuyor derler. Gazete mi yaptın, kitap mı yazdın diye sorarım ben de o zaman? Halkın istediği gazeteyi çıkardın mı, halkın istediği dergiyi yaptın mı sen? Yapmadın. O zaman şikayete hakkın yok. Öyle görkemli binalarda, müthiş dekorlu odalarda masa başında, bilgisayar başında oturmakla ne gazete yapılır ne de yazı yazılır. Halkın içine karışacaksın, nefes alıp verişini duyacaksın. İşte o zaman gazeten de kitabın da satar, okunursun da. **Bu milletin inanılmaz bir refleksi vardır. Kendine ecnebi olanı, yabancı olanı anında dışlar ve yok sayar, sen istediğin kadar televizyonlarda, gazetelerde ben varım diye bağır. Umuru olmaz.** O kendi sesini tanır, hakkında hiç bağıırıp çağırılmadığını, çığırkanlık yapılmadığı halde, sessiz sedasız çok fazla satan kitaplar ve kasetler biliyorum ben. İşte mesele budur.”

infilak parçaları

XXVI

26/1 moda burnu'ndan geçen

bazen her şey titrer. sadece tepemizde dönüp duran ateşkuşları değil, sadece liman sokaklarındaki lambalar değil, sadece yüreklerimizdeki sırların cebri değil. uykusuz günlerin ve gecelerin ardından, bilinmeyen bir güzelliğin görkemi nasıl da karanlık bir cevherse gözlerimizde, nasıl da titrerse zarıfçe. bazen her şey titrer.

bazen her şey titrer. sahneye alelacele çıkan bir bas gitarist gibi, hep bir parça arkada, hep bir parça karanlıkta. zevkten-şöhretten-iktidardan-aileden ve devletten uzakta, özgürlük, sadece özgürlük, olabildiği kadar, tam yüreğinin ve konserin ortasında, bazen her şey titrer.

bazen her şey titrer. ethem kudnuva'yla uzayan bir sessizliğin kalbindeyken, kadıköy'deyken, moda burnu'ndan geçen bütün tekneler titrer. kendine güvenirsin. ben de güvenirim kendime. dünya yıkılırken yanı başında durduğumuz onca enkazdan sonra, kolları bacakları kopmuş canları kucağımızda taşırken dimdik ayaktaydık. şimdi yaprak gibi titriyorsak kan ter içinde, her gün uyandığımızda her gün, anladık, zamanmış onarması gereken yaraları deştikçe deşen.

bilirsin, biliriz, bazen her şeyi biliriz, usulca bir sezgiyle, göğsümüzün ortasına inen bir yumruk gibi, kursağımızdan geçmeyen lokmalar gibi. kayıp arkadaşlar usulca fısıldamış gibi kulağımıza. acıyla biliriz, bilgilerin en sahiciyiyle.

bazen bomboştur gözlerimiz, şaşkın, sersem, sarhoş, bir ölünün uykusu gibi yalnız ve korkusuz. bize karada ölüm yok derim, denizde de yok. o vakit nereden gelecek ölüm, gökyüzünden zembille mi inecek ya da bir kartalın soylu pençeleriyle mi. bir şahinin gözleriyle der kudnuva. önüme bakar susarım. bitince bütün sözler. bazen her şey titrer.

bazen her şey titrer. karada, denizde, havada ve kadıköy'de, bir ara sokakta. gündeğarken bir azize titrer. bir azize ki zoraki fahişe, yüz liradır saati, yapışır yakama, kilisenin arka bahçesine çekmeye çalışır, seksen liraya iner, elliye, otuza. elleri amonyak yanığı, parmakları paramparça, dişleri kara, taşçılıktan, ne eroin ne bonz, beterin beteri, bilen bilir, al şu canımı da kurtulayım diyen bilir, bilmeyene ne desen boş.

bazen her şey titrer. biz de titreriz kudnuva'yla. kimi zaman soğuk bir kalabalıkta sessiz sedasız. kimi zaman kömür karası bir yalnızlıkta zangır zangır. kim titremez ki tanrı susarken?

yeni ölmüşlerin gözlerini kim kapatır o zaman
mezarlarını kim kazar
taşlarını kim yazar
ölüm doğum tarihlerini kim alır parantez içine
ellerine bak sevgilim, artık sevgilim olmasan bile
sızlayan, çatlamış ve kırgın hatıralar gelince aklına
sadece ellerine bak
bil ki titreyen ellerinde benim de yüreğim titrer
pençeleriyle pusuya yatmış gecenin sonunda
bazen her şey titrer
moda burnu'ndan geçen bütün tekneler titrer.

**sadece ellerine bak
bil ki titreyen ellerinde
benim de yüreğim titrer**

26/2 sırtımı ağaca yaslayıp

Büyük yaratıcıların özyaşam hikâyeleriyle ve tarih bilimiyle sabittir: Büyük başarıların ardından ya uzun suskunluk nöbetleri gelir ya da büyük başarısızlıklar. Büyük rezaletlerin ardından kimi zaman büyük eserlerin ortaya çıkması gibi. Ben sırtımı bir ağaca yaslayıp susarım, bütün bunların benimle bir alakası yok. Şimdi önümde kapkara sayfalar, bembeyazken ne güzellerdi. Sakin, acısız, derin ve sade. Ve bütün bunlar, yılların akışı içinde sadece bir fotoğraf karesi. Namerde boyun eğmeden yaşadım çok şükür ve elimden geldiğince yalansız dolansız. Ama pazar yerlerinde dolananlar, yargılarda bulunuyorsunuz sürekli ve bir an bile bu adam ne yaptı bugüne kadar acaba diye düşünmüyorsunuz. Bir fikir size saçma geldiğinde size en mantıklı gelen duyguya koşuyorsunuz

hemen. Gözün görmediği yerde kulak duyar, o da yoksa burun alır kokuyu. Garanticiler ordusu, "orta sınıfı" sınıf zanneden saftirikler sürüsü, canım kardeşlerim benim. Plazada çalıştığın için, her gün kravat taktığın ya da topuklu ayakkabı giydiğin için ya da maaşın biraz yüksek olduğu için, yüzünü bile görmediğin bir patrona çalıştığını ne zaman anlayacaksın. Böyle sözleri sevmem, sırtımı bir ağaca yaslayıp susarım. Ama bazen, geceden kaldığım bu sabahta olduğu gibi, gözlerimi duvara dikmiş, elim kolum titrerken sinirden, bırak da iki çift laf edeyim. Şu hayatta sigara yanıklarıyla delik deşik olmamış tek bir kanepem olmadı ya da halım ya da koltuğum. Ve kendimi bildim bileli her gün elimde kalem vardı. "Kimisi elinde kılıçla doğar, ben kalemle doğmuşum," diyor Cemil Meriç. Büyüksün usta, doğru demişsin, ama zaman, ama şartlar, ama tarih, sen çok daha iyi bilirsin. Ben doğduğumda elimde hiçbir şey yoktu. Babamın grev çadırından başka. Bir elime kalem verdiler diğerine kılıç. Söyleyeceklerim bu kadar işte.

26/3 elza ve kardeşi

Bir arkadaşım saygın edebiyat dergilerinden birinde eleştiri yazıları yazıyordu, bir gün işi çıkmış dergiye uğradık beraber, sene 2009. Hoş beş sohbet ettik, giderken derginin yayın yönetmeni elini omzuma koydu, "Emrah," dedi. "Bütün jüri senin Erken Kaybedenler'ini çok sevdi. Ama ödülü başkasına verdik." "Neden ağbi," dedim. "Çünkü senin ödüle ihtiyacın yok," dedi. "Belki ödülün bana ihtiyacı vardır," dedim. Neden öyle dedim bilmiyorum şimdi, ince bir espri yapma çabası mı, ironi

ihtiyacı mı yoksa aklımdan geçtiği gibi, yalansız dolansız konuşup bir yandan da kendimi sevdirmeye ihtiyacı mı? Bilemiyorum, karışık günlerdi, arkadaşın yanında kalıyordum, Beşiktaş'ta, Şair Nedim'de, kira ödeyemeden, biraz utançla, biraz da her şeye boş vererek. Eve de uğramıyordum çoğu zaman, üstadın, Uyrukulak'ın terasında yatıyordum, 2009 yazı öyle geçti gitti.

Aradan bir yıl geçti, sonra bir gece oldu, ne gecesi hatırlamıyorum, ya bir kitap ekinin ya da bir derginin yıldönümü kutlaması. Bedava içki vardır diye gittim, yanıma bir adam düştü, saygın dergilerden başka birinin editörüyü, Erken Kaybedenler'i övmeye başladı. Gözlerinin içine bakıp dinledim, belki hatırlar diye. Kitap yayımlanmadan iki sene önce, Korhan Ağbi'nin Kardeşi'yle, Üst Kattaki Terörist'i o dergiye göndermişim, özgeçmişimi de eklemişim, belki faydası olur diye, iki romanım yayımlanmıştı çünkü, Behzat Ç.'nin iki romanı, Behzat Ç. dizi olmadan önce. İki ay cevap gelmedi dergiden, sonra bir mail yazdım, hikâyelerin akıbetini sormak için aynı editöre. Kısa bir cevap yazdı, "Yayımlamaya uygun bulmadık," diye. O gece yanımda oturmuş, aynı hikâyeleri övüyordu. Bir yandan da yanında oturan dergi stajyeri kızın sırtına dokunuyordu parmak uçlarıyla. Kız uzaklaşmaya çalıştıkça daha da ısrarla dokunuyordu, "Eyvallah," dedim, kalktım masadan.

Egemen'in yanına gittim, "Bana bin lira ver," dedim. "Ne oldu kardeşim," dedi. "Boş ver, varsa üstünde bin lira ver." "Tamam veririm de, ne yapacaksın," diye sordu. "Aksaray'a gideceğim," dedim. "Kulüp Etkin. Kasım Ağbi'nin yeri." "Tamam o zaman, ben de geleceğim," diye tutturdu Egemen. "Sana göre bir yer değil," dedim. "Başka zaman götürürüm." "Yok ben de geleceğim, beraber gidelim," diye ısrar etti. "Bak," dedim.

"En son Şairler Parkı'na geleceğim diye tutturdun. Abuk subuk konuştun. Sırf götünü kesme de değil, ciğerini deşeceklerdi. Araya girdim. Seni bıçaklayacak çocuk karşımda ağıladı, ağbi bana her şeyi yap ama bunu yapma diye. Hapisten yeni çıktı, hâlâ seni soruyor, ağbi beni çok kötü ezdin o gün diyor. Bin lirayı veriyorsan ver, yoksa gidiyorum."

Parayı aldım, Kulüp Etkin'e gittim, Kasım Ağbi yaşıyordu o zaman. Üç sene önce rahmetli oldu. Cenazesine dört kişi gittik, diğer müşteriler utandıklarından gelediler, Pertevniyal Valide Sultan Camii. Kasım Ağbi her türlü izzette ikramda bulundu, sonra kızları gösterip "seç," dedi. "Ağbi," dedim. "Bana zayıf, solgun, sarımtırak bir kız lazım. Suç ve Ceza'daki Sonya gibi." "Rus yok," dedi elimizde. "Şimdi hep Özbek."

"O da olur."

Gri simli mini etek giymiş bir kız geldi, tarife yakın, "Adın ne," dedim. "Elza." "Yaş kaç?" "25." "Atma." "19." "Uyar," dedim. İçkisi geldi, bol sulu viski. "Saati dört yüz," dedi. "O da uyar," dedim. "Bir arkadaşım daha var, o da gelsin mi?" diye sordu. "Onu biraz düşünmem lazım," dedim. Cepte var 1200 lira, 200 hesap gelse kalır 1000, 400 Elza 400 arkadaşı kalır 200, 100 lira otel,

kalır 100. Her türlü dönerim geri. "Tamam," dedim. "O da gelsin." Şişman bir kız geldi, siyah mini etek giymiş, oturduğu yerden göğüsleri masaya değiyordu. "Adın ne," diye sordum. "Sonya," dedi. "Güzel. Yaş kaç?" "23." Atma. "30." "Uyar."

**mazi mi
boş ver
gitti gider be oğlum serbes
sonunda t olsa da olmasa da**

Otel karşıdaydı hemen, geçtik, bütün odalar dolu, lobide beklemeye başladık, içime bir kasvet çöktü, "Ben sigara içeyim," dedim, "Sıramız gelince haber edin." Elza gelip haber etti, odaya geçtik, duş aldılar, havlularla karşıma oturdular. Hal hatır sordum, ne zamandır Türkiye'desiniz muhabbetleri açtım, Özbekistan'dan konuşmaya başladım sonra, çenem düştü. "Sapık mısın?" diye sordu Sonya. En son böyle konuşan biri arkadaşlarını bıçaklamış. "Sakin olun," deyip paralarını verdim, yatağa geçtik. Sonya'yla seviştik, Elza yandan bakıyordu, sonra kapı çaldı, bir saatimiz dolmuş. "600 daha ver, bir saat daha kalalım," dedi Elza. "Param yok," dedim. Gittiler, ben de çıktım.

Geçen hafta aklıma düştü Elza, badem yeşili gözleri, bakışları, solgunluğu, edası. Kulüp Etkin de taşındı yerinden, Kasım Ağbî'nin yeğeni var Öztürk, her kandilde mesaj çekiyor. Onu aradım. "Öztürk," dedim. "Bir Elza vardı hani, ne oldu o?" "Hangi Elza ağbî?" "Böyle zayıf, cılız, sarımtırak, Özbek, yirmi yaşındaydı o zaman." "Haaa," dedi. "O gitti çoktan. Ama kardeşi var, Katya, 19 yaşında." "Tamam geliyorum."

Gittim Yeni Etkin'e, Katya, Elza'dan da güzel. Otele geçtik, yine dolu, beklemeye başladık. Lobinin arkasındaki saate diktim gözlerimi, sağıma baktım sonra, soluma baktım, sırttan adamlara, zoraki kahkahalar atan genç kızlara, yıllardır yıkanmamış bordo halıflekse... Huzur, kasvet ve saçmalık... Tarifsiz bir duygu kapladı içimi.

"Belki de ben çoktan delirdim Katya," dedim. "Anlamadım," dedi. "Yani tırlatmış olabilirim biraz." "Tırlatmak ne?" "Ne zaman geldin İstanbul'a?" "İki ay oldu." "Boş ver o zaman. Elza ne yapıyor?" "Bir Rumenle anlaşip evlendi, şimdi Almanya'da çalışıyor, sauna kulüpte. Konuştum, ben de gideceğim Almanya'ya." "Neden?" "Oradaki insanlar daha kaliteli." Alnımı ovuşturup düşündüm, "Bizde de kaliteli insanlar var," dedim. "Ben hiç görmedim," dedi. "Doğal. Buralara gelmezler çünkü. Kadın bedeninin sömürüsüne giriyor. Politik olarak yanlış, cinsiyetçi, seksist, lümpen tavırlar bunlar. Onların politik doğruculukları yanlarında oturan kadınları ellemek, dergi köşelerinde stajyer kızları sıkıştırmak." "Anlamadım." "Boş ver Katya boş ver," dedim. "Ben bunaldım buradan gideceğim. Paranı da vereceğim. Benim yerime bir arkadaş gelse olur mu?" "Sapık mısın?" "Değilim galiba." "Arkadaşın."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

"O efendi biridir."

Egemen'i aradım, "Etkin'e gel," dedim. "Yeni olana. Ama direkt karşıdaki otele geç."

"Bir saniye kardeşim," dedi, sonra bir sessizlik girdi araya, "Ben evlendim lan," diye fısıldadı.

"O kim," diye bir kadın sesi duydum arkadan.

"Emrah hayatım," dedi Egemen. "Uyurkulak'ın son kitap kapaklarını çok beğenmiş, ondan arıyor."

"Bu saatte mi?" diye bir ses daha duydum arkadan. Kapattım telefonu. Katya'nın parasını verip çıktım otelden.

26/4 ama atlar koşar her zaman

başımda deli düşünceler. dört nala koşan atlar gibi. kafa kafaya koşan o güzel atlar gibi, foto-finish'e koşan atlar. ve bir fotoğraf televizyonda, önümde kupon, yanında bir bira, ankara'da, öğütler'in karşısında, platin ekspres'te. rahmetli ali ağbî'nin mekânında. cem de yok şimdi, o da istanbul'da.

sarp'la oturmuşuz yine, eski günlerdeki gibi, bakıyoruz ekrana. hangi at önce gelmiş, boyunla bile değil burun farkıyla.

bilemeyeceksin emrah serbes
sonunda t olsa da olmasa da
asla bilemeyeceksin

çözemeyeceksin bu işin sırrını
anlayamayacaksın o sihrî

öyle mahzun bakacaksın sadece
yağmur dökülürken pencerelere

yıllar öncesinde baktığın gibi

o zaman anlayamadıklarını yine anlayamayacaksın
her duvar kendi yumruğunu bekler

bir tek bunu biliyordun

on beş yıl geçti aradan

başka da bir şey öğrenemedin

elden ne gelir şimdi. güzel ağbiler ölür hep. oğullar başka şehre göçer

sonra. ama atlar koşar her zaman. atlar her zaman koşar. ve biz sarp'la her gün otururduk aynı masada, yine aynı masadayız. televizyonun tam karşısında. önümüzde iki kupon, iki de bira.

ve yıllar sonra yine başımda deli düşünceler. bazen akşamüstlerinde hesapsız bir rüzgâr başlar ya, sallar ya sıra sıra dizili kavakları, belli bir ahenkle. öyle sallana sallana işte, yine aynı sokaklardayım, ankara'dayım, en doğal sebeplerle, hayat gibi. hayat hayat hayat... ne uzaklaşır, ne yakınlaşır, oradadır ama, vardır, o kadar. yeşeren, sararan, yanan otlar gibi, vardır, o kadar.

mazi mi

boş ver

gitti gider be oğlum serbes

sonunda t olsa da olmasa da

gitti gider

o kadar.

20. yüzyıl
car
yeSili

TIMBER TIMBRE

4 EKİM
21.30

SÓLEY
11 EKİM
21.30

MARC RIBOT &
THE YOUNG
PHILADELPHIANS

19 EKİM
21.30

babylon
turns you on

İlber Ortaylı

ziyan ettiklerimiz kendi evlatlarımızdır

Eğitim kalitesi maalesef ülkemizde çok düşük. Çünkü eğitim programlarını hazırlayan insanlar düşük! Özellikle de müfredatları hazırlayan "yetkin kişiler" son derece yetersiz. Bunu ispat da edebilirim.

1950'den sonra eğitim alanında bir "patlama" oldu. Fakat o patlamanın nitelik bakımından fazla bir şey ifade etmediği ortadadır. Bazı iyi üniversiteler kuruldu ancak sonra görüldü ki planlamaları yoktu. Seçmen kandırmak için altyapısız lise ve ortaokullar çoğaltıldı, sonra hızlandırılmış eğitim safsatasıyla Gazi Eğitim ve Çapa gibi öğretmen okulları mahvedildi. Bu yapılanların herhangi bir partiyile ilgisi yok. Hepsi sorumludur bu rezaletten.

Bugüne baktığımızda eğitim kalitesi ülkemizde maalesef çok düşük. Çünkü eğitim programlarını hazırlayan insanlar düşük! Özellikle de müfredatları hazırlayan "yetkin kişiler" son derece yetersiz. Bunu ispat da edebilirim. Orada burada "masters (!) yaptım" diyerek eğitim programı hazırlayamazsınız. **Milli Eğitim Bakanlığı maalesef kendilerine göre ideoloji tespit eden ve etrafı buna göre tarumar eden kadrolardan oluşur. Bunların hangi partiden oldukları da mühim değildir.**

Bakanlıktaki hademelerin kapıya gelen öğretmenleri kovalamaya başladığı günden beri vaziyet buna dönüşmüştür. ABD'de eğitim alan kendini Pestalozzi (pedagog ve eğitim reformcusu) zanneder.

Birkaç dilde tarih kitabı okuyorlar mı? Hayır. Başka ülkelerin ders kitaplarına, müfredatlarına bakıyorlar mı? Hayır. Bunlar 3-5 kafadar kapanıyorlar, kendilerine göre müfredat yapıyorlar. Yeni bir dönem de değil bu. 50 yıldır böyle. Ve yetkinlikleri son derece tartışmalı... Öyle ki, bizim taşrada görev yapan müdürlerimizin bazıları onlardan çok daha iyi, çok daha becerikli. Örneğin; bir dönem Antalya Anadolu Lisesi vardı... Bir bakıyorsun okula Galatasaray'ı, Boğaziçi'ni kazanan öğrenciler yetiştirmiş. Belli ki müdür çok seçkin ve kabiliyetli bir adam. Ona göre öğretmenler topluyor. Allah göndermiş oraya! Bakanlıkta maalesef böyle bir organizasyon ve liyakat usulü yok. **Şunu kabul etmek zorundayız, Milli Eğitim Bakanlığı bu eğitimin bürokratik ve akademik yükünü kaldıramıyor.** Aslında her türlü kayırmacılık ve partizanlığın aleti değil, öncüsü bir kuruluştur. Buna üzülmek için Türk olmak gerekmez, güzel şeylere hayran olan herhaşgi bir insan evladı da üzüdür. Avrupa'daki eğitimin gerilemesinden, Fransız liselerinin yeni

durumundan endişe duymak için Fransız olmaya gerek yok, bu medeniyeti takdir eden her insan olumsuz değişmelere üzülmeye bakar. Komşumuz İran'ın eğitimcileri ve aydınları sorumlu ve bilgili kimselerdir. Orta eğitim kurumlarının seviyesi yüksektir. Bu nedenle dünyanın en ileri üniversitelerinde dahi İran'dan gelen öğrenciler takdir görür.

Bürokrat ve yöneticileri bir kenara bırakırsak ülkemizde sistematik düşünemeyen, renkli üslubu olmayan bir eğitimci kitlesi var. Matematik ders kitapları bile rastgele bir şekilde yabancı kitaplardan derlenmiş. Matematiğin millisi olmaz elbette ama müfredatın iyi takip edilmediği açık. Talebeye aşırı ders yükleyen, matematikte, geometride düşünmeyi, temel kavramları yeterince öğretmeden doğrudan problem çözmeye sevk eden bir sistem bu.

Tarih dersi özelinde ifade edecek olursak, liselerdeki tarih öğretmenlerini adamakıllı yetiştirmek şart; lisan öğrenmeyen tarih öğretmenlerini de mesleğe almamak gerekir.

İyi öğretmen yetiştirmek için Fransa'da bugün de takip edilen yöntemi yerleştirmek lazım. Fransızlar felsefe, tarih, matematikte hususi imtihan açar; "Lise Profesörü" diye bir unvan vardır. Orada efsane lise profesörleri yetişmiştir. Bizim de seçkin öğretmenler yetiştirmemiz lazım.

Tüm bu sebeplerden dolayı üniversiteye gelen öğrenci kitlesi de çok yetersiz. Yeterli donanımı bırak, saptırılmış bir şekilde geliyorlar. Kronoloji nedir, senkronizasyon nasıl yapılır, tarihte belgelerin önemi nedir, tarih nasıl yapılır öğretilmemiş. Bunlar olmadığı zaman da çocuk üniversiteye bomboş geliyor. Tabii burada şu da önemli: Türk toplumu üniversiteye çocuk göndererek ona parlak istikbal hazırlamanın mümkün olmadığını anlamaya başladı. Hatta çocuklarını yurtdışına okumaya gönderenler bile bu "yatırımdan" umut ettikleri neticeleri alamadıklarını görüp daha "dikkatli" davranmaya başladılar. Bu önemlidir.

Bilmeliyiz ki, kasabalı politikacı zihniyetiyle ziyan ettiklerimiz kendi evlatlarımızdır. Eğitim sistemini yaz-boz tahtasına çevirir, okulları-üniversiteleri bir siyasi dergâh haline dönüştürürseniz, sonunda çok vahim neticelere katlanmak zorunda kalırsınız.

Liselerdeki tarih öğretmenlerini adamakıllı yetiştirmek şart; lisan öğrenmeyen tarih öğretmenlerini de mesleğe almamak gerekir.

Aylin Balboa

ben artık istemiyorum osman

Lafı dolandırıp lüzumsuz heyecanlara mahal vermeden peşin peşin söyleyeyim, ben artık istemiyorum Osman. Güzel başlayan bazı romanlar ilerledikçe sarpa sarmaya başlar da bir umut okumaya devam edersin ya, hah işte ben böyle yapmayı bıraktım.

Neresinde kaldığımı unutmayayım diye değil, tam da neresinde vazgeçtiğimi hatırlayayım diye sayfayı köşesinden katlayıp rafa kaldırıyorum, yani artık istemiyorum Osman.

Geçen gece tuhaf bir şey oldu. Rüyamda, tıpkı gerçekte olduğu gibi uyuyorum ve sabah uyandığımda birdenbire çok yaşlanmış olduğumu fark ediyorum. Saçlarım beyazlamış, kamburlaşmışım, yataktan kalkabilmek için bastona ihtiyaç duyuyorum ve yetmezmiş gibi bütün bunların arasında hala Osman Osman diye sayıklıyorum! Kan ter içinde uyandım. Öyle gerçekçiydi ki ihtiyarlamadığıma ikna olmak için kalkıp aynaya bakmam gerekti. Ama bu rüya, kendi içimde küçük bir aydınlanmaya vesile oldu. Zamanla geçsin diye beklediğim bu ağrı, zamanın da geçip gitmesine çare olmuyor. Geçen zaman ömrü eksiltiyor, yaşımda ald başını gidiyor, başlarım böyle aşkın ıstırabına Osman, ben artık istemiyorum. Halk arasında Erika'nın Gülü diye adlandırılan bir bitki var. Bizim halktan bahsetmiyorum tabii, muhtemelen içinde Erika'ların olduğu bir çöl halkı bu. Her bitki gibi susuz kalınca kuruyor fakat ölmüyor. Kururken bir top formuna bürünüyor, sonra rüzgârla oradan oraya sürükleniyor. Yıllarca süren kuraklığın ardından bile ulaştığı ilk nemli yerde dallarını tekrar yayıyor, bir de yağmura denk gelirse misler gibi çiçekleniyor. İşte ben de şu sıra kendimi bu bitkiye benzetiyorum, evet belki kurudum ama inatla ölmüyorum, yeşillenmem bir yağmura bakar Osman, ben artık istemiyorum.

Bu arada ağaç aşılamaı öğrenip vişnenin gövdesine kiraz dalını bazı katakullilerle iliştim. Yeni ağacımın ismini Frankenstein koydum, özgün bir isim değil ama derdimi anlatabildiğini düşünüyorum. Şimdi heyecanla vişneden fıskırarak kirazlarımın hayalini kuruyorum, bu beni epey oylar Osman, ben artık istemiyorum. Gittiğinden beri sık sık dönsen nasıl olurdu diye düşünüyorum. Başlarda gözümün

önüne son derece romantik sahneler geliyordu. Kapı çalıyor, ben kederle açıyorum, sen ellerinde çiçekler filan, ağlayarak sarılıyoruz ve mutlu son. Biraz zaman geçtikçe işin romantizmi azaldı. Kapı çalıyor, ben sinirle açıyorum, sen tabii öküz değilsin ya yine çiçek almışsın ama bu sefer çiçeğe pek rağbet etmiyorum, biraz tartışıyoruz, hesaplaşıyoruz sonra yine hooop mutlu son. Biraz daha zaman geçtikten sonraki kurgularımda kapıma gelemiyorsun çünkü iyice yabancılaşmışız, dışarıda bir yerde buluşuyoruz, hiç yüz vermediğim çiçek masanın bir köşesinde duruyor, durumumuzu müzakere ediyoruz ve hayır, bu sefer sarılmadan vaziyeti değerlendirmek üzere evlerimize dağılıyoruz. Fakat artık düşündüğüm hiçbir senaryonun mümkün olmadığını anlıyorum. **Aradan o kadar zaman geçti, sen aynı sen misin? Ben aynı ben miyim? Çiçek bile aynı çiçek değil ki Osman, ben gerçekten istemiyorum.**

Bunca zamandır biriktirdiklerim nedeniyle boğazımda oluşmuş yumrular nur topu gibi yumruklara dönüştü. Gelirsen kendimi tutamam da ağzını burnunu dümdüz ederim diye korkuyorum, hiç dönme Osman, ben vallahi istemiyorum. Son zamanlarda ufak tefek bahanelerle yazdığın mesajlarda aslında hala seni bekleyip beklemediğimi yokladığının farkındayım. Yani şimdi bunlara ne gerek var, yetişkin insanlarız, boş yapma Osman, ben artık istemiyorum.

Herkesin bana seni sormasından da sıkıldım. Bu ayrılık beni adeta dişi Werther'e çevirdi ve o lavuktan gerçekten hiç hazzetmiyorum. Ayrılık acısına iki motor taksam çoktan uzaya gitmiştim, boş akan enerjiye yanıyorum. Sırf havada kalabilmek için dakikada üç bin kere kanat çırpın sinekkuşları gibi çabalamaktan yoruldum, Osman ben artık istemiyorum.

Bir sıkıntıyı atlatmak dünyanın en güzel hissi, şimdilerde bu duygunun tadını çıkarıyorum. Epey yükseğe çıktım, son düzlükte kanatlarımı tarıyorum. Kafamın içi masmavi bir gök, uçmaya hazırlanıyorum. Bir gün şeklini şemailini unutturum belki ama hayatımın bir döneminde seni çok sevdiğimi hiç unutmayacağımı biliyorum, fakat benden bu kadar Osman, ben artık istemiyorum.

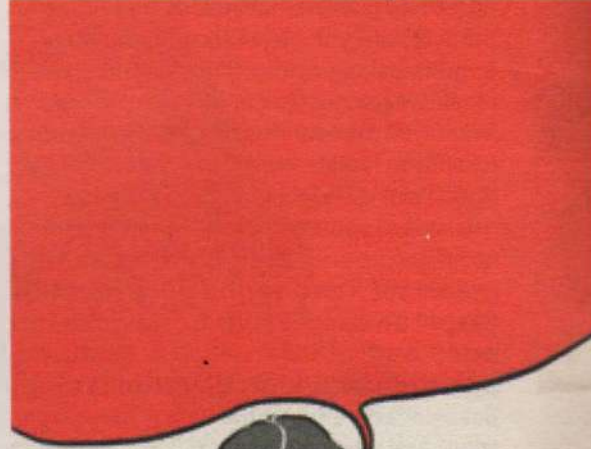
Geçen zaman ömrü eksiltiyor, yaşımda ald başını gidiyor, başlarım böyle aşkın ıstırabına Osman, ben artık istemiyorum.

Aslı Alpar

BELKİ DE
AĞAÇLAR YAPRAKLARINI
BİZE DOKUNMAK İÇİN
DÖKÜYÖR?

ÖĞRETMENİM...
NE OLACAK BU
EĞİTİM SİSTEMİNİN
HALİ

1917

2017

DİYORDUM Kİ,
EVİ YIKIP, TOLEDO
YAPALIM...

HAY!

SAKA, SAKA...
DHAL KALKTI MI
DHAL?

Sema Kaygusuz

tanığın ısrarlı bakışı

Kimdir o tanık, günü gelince bize her şeyi tek tek yeniden anlatacak olan?

Olan biteni, şu darlığı, boğazlaşmayı, dayanıklı aptallığı, peşi sıra eklenen hile ve deşiseyi, sistemli cehaleti, ayrımcılığı, ırkçılığı, maneviyatsızlığı, arsızca üreyen bir mantar gibi toprağı kaplayan hıncı, mesela 80 yaşında pamuk kadın Hatun Tuğluk'un cenazesinin mezardan çıkarılışını, vakti gelince kim anlatacak yeniden?

Tanık derken, aynı zamanda bir tür soğukkanlılıktan, kılı kılına inceltilmiş bir nesnellikten söz ediyorum; hiç dövünmeden, uzaktan izleyen bir gözlemci gibi dişini sıkarak kelimelerini seçen, acı acı olsa da gerçeği kendinden saklamayan o gözüpek şahsiyetten.

Her şeyden önce o şahsiyet bugün herhangi sıradan bir insan değildir. O, büyük harfli Tanık'tır. Elbette ki şiddet karşısında dehşete kapılarak istemsizce gözlerini yuman kişidir. Ruhunu paramparça edecek trajediden korunmak için pelür inceliğindeki karanlığa çekilir. Bu korkudan nutku tutulan, bu olduğu yerde donakalan, bu duyduklarına inanamayan ve şiddeti ancak böyle bir hayret eleğinde süzerek bilincinde taşıyabilen Tanık, saf gerçeği hayatın pornografisinden ayıklayarak zihnine ekler. Çünkü o karanlığın içinde, zihnindeki kurbanlar ve mağdurların yerine konuşabilecek

ölçüde arık, çoğul bir dil üretmeye mecburdur. Ayrıca bu Tanık biliyordu ki asıl kurbanlar için artık karanlık yoktur. Suruç Katliamı'nda sonsuza kadar dile gelemeyecek olan ölüm anları birer sır olarak toprağa düşerken, şiddeti konuşmak tanıklık edene kalacaktır.

Bu güçlü Tanık'ın, kenardan seyretmenin getirdiği suçluluk duygusuna kapılacak vakti yoktur. Çünkü o bir alışkanlık haline gelen suçluluk duygusunun, kişinin kendini başka bir yönden önemseydiği egosantrik bir oyalanmaya dönüştüğünün ayırdındadır. Son derece edilgen, çıldırtıcı düzeyde çaresiz hisseden, sadece kenardan seyreden biri olarak, iktidar güçlerinin hiç çaba göstermeden ele geçireceği, kendi kendini sansürleyen, ülkeyi alın yazısı gibi yaşayan edilgen bir kişiliğe dönüşmektense geleceği ile ilgili seçim yapar.

Açlık greviyle hayati sorumluluğu devlete sorgulatan Nuriye Gülmen ve Semih

Özakça gibi etkin kişilikler, ölümün eşiğinden haksızlığa kafa tutarken, güçlü Tanık hiçbir afallama içermeyen bu inatçı üslubu korumakla yükümlüdür. Bu yüzden ana akım medyadan kovulsa da işine devam eder, fanzinlerde yazar, matbaaya borçlanarak dergi basar, internet televizyonculuğu yapar, evinin arka odasında radyo istasyonu kurar, sosyal medyayı özgür bir yayın ağına dönüştürerek var olan muhalefeti yapıtlaştırır. Mahkemede yargılanırken savunma yapmaktansa mahkemeyi itham etmeyi yeğleyen Ahmet Şık'ın "Kahrolsun istibdat, yaşasın hürriyet" haykırışını kendi bloğunda, whatsapp gruplarında, facebook sayfasında, twitter floodlarında dolaşıma sokar. Sokakta kendini polis, savcı, asker yerine koyan, iktidarın en güçlü payandası iktidar yandaşlarının onca tehdidine karşın Tanık'ı dayanıklı kılan yürekten özgürlüğüdür. Büyük harfli Tanık, siyasi tetikçilik yapan bir şahsiyet

Tanık'ın en değerli direnişi katıksız gerçeği biriktirmektir.

kadar serbest değildir ama haset uyandıracak ölçüde özgürdür.

Kahrolmak, kendi özvarlığını işe yaramaz hale getirip lanet okumak Tanık'a göre değildir pek. Toplum sürekli şoka uğratarak bugünü hafızasızlaştırmaya uğraşan bu hınç rejiminde, onun daima uyanık kalması gerekir. Üstelik onun etkili belagate, çarpıcı retoriğe, karizmaya, şöhrete gereksinimi yoktur. Tanık'ın en değerli direnişi katıksız gerçeği biriktirmektir.

Hiç kuşkusuz, gelecekteki etkin politik dil, kimsenin hesaba katmadığı bu tutkulu vakanüvisten çıkacak. Despotların değil direnişin tarihini yazmak için. Yeter ki gerçeğe kefil olacak dirençli bir Tanık olsun, yeter ki sen gözünü ayırma.

Ataol Behramoğlu

necati cumalı

**Benim için o, tıpkı liseli-
üniversiteli yıllarımda
olduğu gibi öncelikle
şair, üstelik vazgeçilmez
şairlerimdendir.**

GÜZEL AYDINLIK

Akdeniz göklerinden
Köpüklerden, limon çiçeklerinden
Gözlerimde kalan
Güzel aydınlık
-Nesrin'i bir defa öptüm

Beyaz badanalı odam
Annemin yüzüne, soframıza
Gençlik hülyalarım düşen
Güzel aydınlık
-Ümitsiz kaldıkça seni düşündüm

Biz fakirdik ama iyi insanlardık
Bolluk yıllarında da
Felâket günlerinde de
Seni yanı başımda gördüm
Güzel aydınlık
Tatlı aydınlık

Pek çok edebiyat okuru onu roman ve oyun yazarı olarak tanır. Güzel öyküleri de vardır. Cumalı'yı şair olarak tanıyanların sayısı ise sanırım pek azdır.

Oysa benim ve kuşağımız için Necati Cumalı öncelikle şairdir. Nitekim 1943'te yayınlanan ilk şiir kitabı Kızılçullu Yolu'nu 1945'te Harbe Gidenin Şarkıları, 1947'de Mayıs Ayı Notları, 1951'de Güzel Aydınlık, 1955'te İmbatla Gelen adlı şiir kitapları izleyecek, sonrasında da 1980 başlarına kadar yeni şiir kitaplarını yayınlamayı sürdürecektir. Buna karşılık öykü, roman ve oyun türünde ürünler vermeye ancak 1950 ortalarında başlamıştır. Necati Cumalı bu yazınsal türlerin de kuşkusuz önemli bir ustasıdır. Fakat benim için o, tıpkı liseli-üniversiteli yıllarımda olduğu gibi öncelikle şair, üstelik vazgeçilmez şairlerimdendir.

Karda Ayak İzleri, Kısmeti Kapalı Gençlik, Hürriyete Övgü gibi savaş karşıtı, toplumsal konulu şiirleri 1940'lı yıllar toplumcu şiirimizin en etkileyici örnekleri arasındadır. Fakat benim şiir dünyamda Necati Cumalı onların yanı sıra, kimi kez onlardan da önce, Soğuk Kış Geceleri, Lokantadaki Kadın, Karabatak gibi, küçük taşra şehirlerinde geçen gençliğimizin hüznü ve özlem dolu duygularına karşılık olan şiirleriyle derin izler bırakmıştır...

*Soğuk kış geceleri odama
Ansızın bir kadın hayali girer
İlerler yavaş adımlarla
Masamı düzeltir, omuzlarımı örter
Elleri güller beyazlığında*

*Dışarıda gece zifiri kara
El ayak ortadan çekilmiştir
Rüzgâr deli deli eser
Dalların gölgeleri sokak boyunca
Kaldırımlarda uzar, titreşir*

Bugün de sınıksız ezberimdeki bu şiirin sonraki dizeleri onulmaz bir pişmanlık öyküsüdür. Bulup okuyun derim... Lokantadaki Kadın'ı ise, bugünlere kadar, sanki defalarca görmüş gibiyimdir... Şiirdeki gibi taşra şehirlerinin lokantalarında, garların bekleme salonlarında, bazen bir pencerede uçucu bir gölge olarak ve hep yalnız, kederli, yanındakilerin uzağında...

*İçip içip bana bakıyordu
Omuzu üstünden kocasının
Saçlarından ışıklar geçiyor
Gülüyor etrafında her söylenene
Yalnız iri siyah gözlerinde
Gölgesi yer etmişti yalnızlığının*

*Daha görür görmez anladım
Aşksız beklediğim oydu senelerce
Uykularım arasında bütün gece
İlik sesi, kahkahaları çınladı durdu
Yanıp söndü göz kapaklarımda
Aydınlıklar içinde beyaz vücudu*

Şiir Baudelaire'in ölümsüz şiirlerinden "Geçen Bir Kadına"yı hatırlatan dizelerle tamamlanır...

Baudelaire'den, Fransız şiirinden söz açmışken onun Apollinaire'den çevirdiği Mirabeau Köprüsü'nü, hele Marizibil'i anmamak olmaz...

*Kuru tahtalarda yatmaya razı,
Alyanak kumral bir oğlan yüzünden;
Bir Yahudi, sarmısak kokar ağzı,
Çin dönüşü Şanghay kerhanesinden
Çıkarıp getirmişti kızcağızı.*

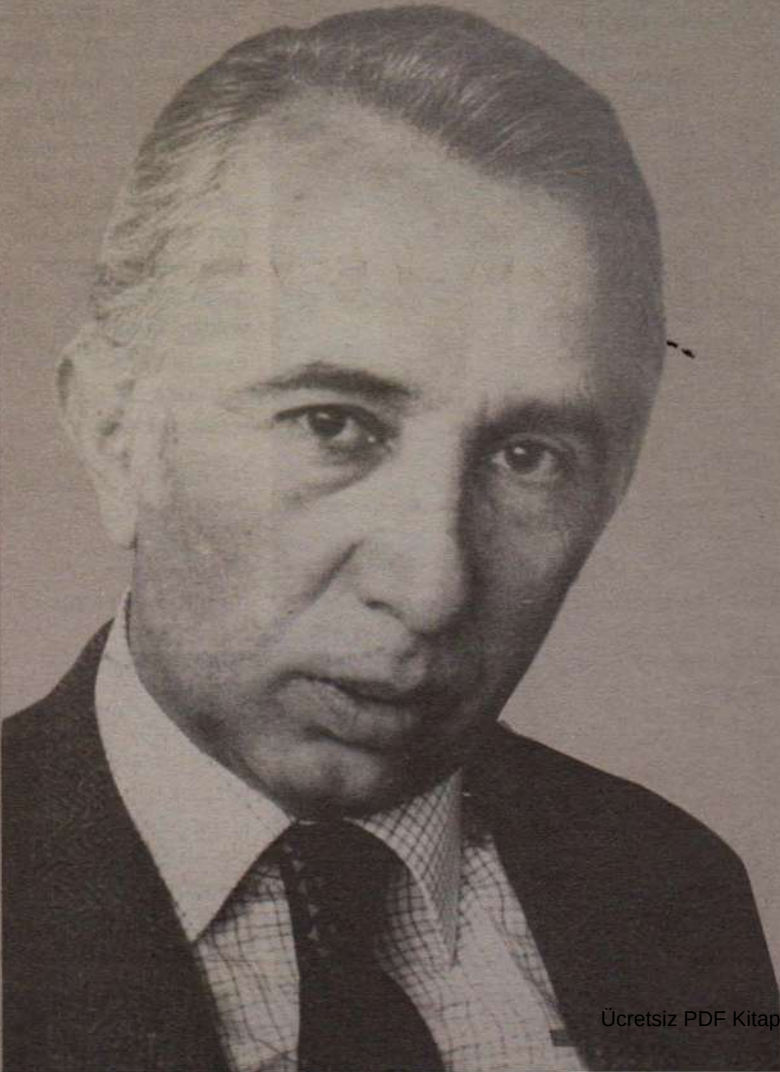
Bir dil, konuşma dilinin sözcükleri, ancak büyük bir şiir ustasının elinde böyle hayranlık verici bir akıcılıkla şiire dönüştürülebilir.

Necati Cumalı yaşama sevinciyle, yaşama bağlılığıyla da benim sevgili bir ağabeyim, ustamdı...

En özlediklerim arasındadır...

*Bu dünyaya insanlar eş gelir
Karanlıkta akan nehirler gibi
Kalpleri birbirinin çağrısını duyar
Olsa olsa mutluluktan bütün nasibi
Macerası onunla bana benziyenlerin
Bir gün bir tesadüfle karşılaşır ayrılırlar*

**Konuşma dilinin
sözcükleri
ancak büyük
bir şiir ustasının
elinde böyle
hayranlık verici
bir akıcılıkla şiire
dönüştürülebilir.**

BEN
YAPAMIYORUM
ABI
BU OKUL İŞİNİ!
BIRAKICAM
YEMİNLE...

YAZ TATİLİ BİTMİŞ, OKULLAR YENİDEN AÇILMIŞTIR.
HASAN VE EFE YENİ YARI YILA TELEVİZYON KARŞISINDA
MOTİVE OLMAYA ÇALIŞIRLAR.

NE DİYOSUN OĞLUM?
İYİ MİSİN?

YOK KARDEŞİM,
BU KEZ KARARIM KESİN.
YAPAMAYACAĞIM BEN.

ZIRRR!

GELİN GELİN...
NUR TOPU GİBİ
BİR DERMİZ OLDU.
BERABER BÜYÜTELİM.

DAHA SENENİN BAŞI, DÜN BİR BUGÜN İKİ YAHLI.
İSYAN ETMEK İÇİN BİRAZ ERKEN DEĞİL Mİ?

NE OLDUĞUNU
ANLATACAK
MISINIZ?

ZAFER BEY.
OKULU
BIRAKACAKMIŞ...

NEEEE?
NEDEN?

HASAN,
BU BÖYLE OLMAYACAK.
HADİ HEPİMİZE
BİR KAHVE YAPIP GETİR DE,
OTURUP ÖYLE KONUŞALIM.
ZAFER HER KAHVESİNİ İÇMEDEN
KENDİNE GELEMİYECİK
BELLİ Kİ!

YOK ARKADAŞLAR, BEN ZATEN
ADAPTASHON PROBLEMİ OLAN BİR ADAMIM...
NE GÜZEL TATİL YAPIYORDUK.
ŞİMDİ OKUL BAĞLADI,
BEN, YİNE...

BENİM
SAKINLEŞMEM LAZIM...
EVDE BOLCA
KAHVE VARDIR UMARIM,
BU GECE BAŞKA TÜRÜ BİTMEZ!

YAPAMIYORMUŞ!

ULAN SEN?
YİNE? NEEEE?

DAHA
OKUL BAŞLAYALI
NE KADAR OLDU DA
YAPAMIYORSUN?

3 AY TATİL GİRDİ, MİS GİBİ NE YÜZÜNÜ GÖRDÜM
NE ADINI DUYDUM.ŞİMDİ OKUL AÇILDI, HER GÜN
ÖNÜMDEN GEÇİYOR, YÜZÜNÜ GÖRÜYORUM...

KİM OĞLUM?
NEREDEN ÇIKTI?

MELİS...

BUNUN İÇİN Mİ
BIRAKACAKSIN
OKULU ZAFER?

SEVİYORUM,
SEVİLMEK İSTİYORUM...
DÜŞÜNÜYORUM DA
BEN MELİSİ SEVDİĞİM KADAR
SEVMEYİME HİÇBİR GEVİ.

KANKACIM,
ŞİMDİ BAKTİBİZ ZAMAN
BU HAVATTA SENİN
KAHVEDEN DAHA FAZLA SEVDİĞİN
BİR SEV OLMAŞI
ÇOK RAŞTAPLADIMIZ BİR DURUM DEĞİ
AÇIKÇAŞI BİRAZ KORKTUK.

ABİCİM
NE DAMARA BAŞLADIN,
BU NE MELANKOLİ?
İÇ KAHVENİ DE
KENDİNE GEL BİRAZ!

KENDİME GELSEM
MELİS DE BENİMLE
BERABER GELİR Mİ?
Hİİ?

BAK GÖRDÜN MÜ,
İÇTİN Mİ KAHVEYİ
NASIL DA KAFAN ÇALIŞIYOR?
KARDEŞİM BENİM,
AKIL MANTIK AKIYOR, HELAL!

EVET EVET,
EN İYİSİ
ÖYLE YAPAYIM
BEN...

MELİSİ
İLK GÖRDÜĞÜM YERDE
KAHVEYE DAVET EDEYİM!

ZAFER ARKADAŞLARININ DESTEĞİNİ ALINCA
DAHA DA RAHATLANMIŞTIR. KAFASINDA
MELİS'LE BULUŞMAYA DAİR ARTIK BİR PLAN VARDIR.

Sunay Akın

anıtkabir'de bir kaleci

Cebindeki her iki kuruşun bir kuruşuyla kitap aldığını söyleyen Mustafa Kemal Atatürk'ün eseri olan Türkiye Cumhuriyeti'nin, cehaletin karanlığında esir alınabileceğini emperyalistler çok iyi bilmekteydiler.

Uçağın penceresinden aşağı bakan pilot gözlerine inanamaz! Köyden gelen çocukların eğitim gördüğü Hasanoğlu Köy Enstitüsü'nün arsasında, orak şeklinde bir bina yapılmaktadır. Bu düpedüz Komünist propagandası ve meydan okumadır.

Bu ne cüret, bu ne cesaret ve de, bu ne ihanettir!

İkinci Dünya Savaşı sona ermiş ve bir yanda Amerika Birleşik Devletleri'nin, öte yanda Sovyetler Birliği'nin başı çektiği iki kutuplu bir dünya şekillenmeye başlamıştır. Anadolu'nun ortasına orak şeklinde bir bina inşa etmeyi, güpegündüz Amerika'ya karşı gelmek, kafa tutmak olarak algılayanların hatırı sayılır bir gücü vardır. Savaştan sonra yapılan 1946 seçimlerinde Başbakan olan Recep Peker "Vatanı, Türk devleti adına yıkıcı faaliyetlerden" temizlemek adına yola çıkmıştır. Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, paylaşım savaşından sonra ülkede boy gösteren eğilimler arasında

bir denge tutturmaya ve yeniden şekillenen dünya politikalarında esen rüzgarlara göre de yol almaya çalışmaktadır. 1923 devriminin eğitim politikası olan Köy Enstitüleri'nin kapatılmasına doğru giden süreci, Hasanoğlu Köy Enstitüsü Müdür

Yardımcısı Mustafa Güneri şöyle anlatır: "Bütün bu kötüye gidiş sırasında Hasan Ali Yücel'in dört yıldır uğraştığı

Üniversiteler Yasası, Haziran 1946'da kabul edilir. Temmuz 1946'daki seçimlerden iki hafta sonra, 5 Ağustos 1946'daysa Yücel bakanlık görevinden alınacaktır. 1946 seçimlerinden sonra devletin tüm kadrolarında bir cadı avı başlar."

Hasan Ali Yücel'in yerine Milli Eğitim Bakanı yapılan Reşat Şemsettin Sirer de zaman kaybetmeden Köy Enstitüleri'nin başında olan İsmail Tonguç'u görevden alarak, onun yerine Yusuf Kazım Köni'yi getirir. Böylelikle, arsasının bir köşesine Sovyetler Birliği'nin bayrağındaki gibi orak şeklinde bina yapılan Hasanoğlu Köy Enstitüsü 26 Kasım 1947'de kapatılır.

Her şey, 1935 yılında yapılan CHP'nin 4. Kongresi'nde başlamıştır oysa... Kurtuluş Savaşı'nı kazanan insanlar, bilim ve sanatın işiğini köylere taşımaya kararlıdır. Ne de olsa o yıllarda nüfusun %80'i kırsal alandadır. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Saffet Arıkan, köylüyü bağınazlıktan, gericilikten ve ağaların elinden kurtarmaya kararlı Mustafa Kemal Atatürk'e "Elimde para var, fakat elemanım yok" demektedir. Bunun üzerine Atatürk, askerliğini çavuş olarak yapmış, okuma yazma bilen

gençlerin köylerinde "eğitmen" olarak görevlendirilmesini ister. Atatürk'ün bu projesinin başına, köyde eğitim konusunda araştırmalar yapan, başta Pestalozzi olmak üzere bu konuda çalışan bilim insanlarının eserlerini çeviren İsmail Tonguç getirilir. Tonguç, orduda çavuşluk yapmış, istenilen donanımına sahip 85 genci köylerinden çağırarak, Eskişehir'in Çifteler kasabasında eğitime alır. **Altı ay süren eğitimin sonunda, Köy Enstitüleri'nin ilk eğitim ordusu, görev yerleri olan köylere doğru yola koyulurlar. 85 insan, Tonguç'un yanından ayrılırken, yanlarında göturdükleri kılavuz kitapları, kendi yaptıkları tahta bavulların içlerinde taşımaktadır...**

Atatürk'ün ölümünün ardından onun mirası olan projenin daha da geliştirilmesine karar verilir. Bu düşünceyle, köylere öğretmen yetiştiren okullar açılması kararlaştırılır. Türkiye, her biri 3-4 ili kapsayan

21 bölgeye ayrılır. İlk okulun da kırsal kesimde bilgisizliğe, kula kulluğa, karanlığa mahkum insanları aydınlatmak için ilk kursun açıldığı Çifteler'e yapılması uygun görülür. İsmet İnönü, 1942 yılında ziyaret ettiği Kepirtepe Köy Enstitüsü'nde bir kız öğrencinin yanına giderek, çantasındakileri görmek ister. Öğrencinin çantasından çeyrek ekmeğe konan köfte ve Hasan Ali Yücel'in çevirttiği dünya klasiklerinden "Antigone" adlı kitap çıkar. İnönü, şunu söyler yanındakilere: "Görüyor musunuz? Köy Enstitüleri'nde kitap ekmele bir

tutuluyor. Ne zaman Türkiye'de erinden generaline, sade vatandaşından cumhurbaşkanına kadar herkes ekmele kitabı bir araya getirebilirse, Türkiye'nin kalkınması daha gerçekçi olacak. Tam bağımsızlık o zaman gerçekleşmiş olacak. İşte köy enstitüleri bunun yolunu açıyor." İnönü'nün bu sözü, Köy Enstitüleri'nin neden kapatıldığı sorusunun da yanıtıdır; "tam bağımsızlık..."

Cebindeki her iki kuruşun bir kuruşuyla kitap aldığını söyleyen Mustafa Kemal Atatürk'ün eseri olan Türkiye Cumhuriyeti'nin, cehaletin karanlığında esir alınabileceğini emperyalistler çok iyi bilmekteydiler. **Atatürk, "Öğretmenler, gelecek nesiller sizin eseriniz olacaktır" dediğine göre, onun devrimlerini ve düşüncelerini yok etmek isteyenlerin hedefi de elbette, öğretmen yetiştiren Köy Enstitüleri olacaktır.** Bu gerçeği ancak aklını "çeyrek ekmele" içine koyarak yiyenler göremeyebilir. Emperyalistlerin aydınlanma denizine atılan olmaları gizlemek için, enstitülerde kız ve erkek öğrencilerin bir arada olması, komünizm propagandası yapılması, milli değerlere önem verilmemesi gibi

solucanlar takılır uçlarına... Bu bahaneler, ucuz iş gücünden olacağını anlayan toprak ağalarının ve başlık parasını kaçırmak istemeyen ailelerin iştahlarını kabartmakta gecikmeyecektir. Enstitülerin milliyetçi olmadığını söyleyenlerden biri de Halil Fikret Kanat'tır. Talim Terbiye Kurulu üyesi olan Kanat, "Kurun" gazetesindeki yazılarında, milliyetçi duygulara sahip vatandaşların Köy Enstitüleri'ne karşı cephe almalarında etkin olur. Oysa, bir tek fotoğraf bile bu iddiaların haksızlığını gün ışığına çıkarır...

Söz konusu fotoğrafı çeken, Mustafa Güneri'dir. Fotoğrafta, Hasanoğlu Köy Enstitüsü'nün ana yolunun kenarına konulan heykeller görünür. Bunlar, okulun hocalarından Nusret Suman'ın öğrencilerine yaptırdığı Kanuni Sultan Süleyman, Barbaros Hayrettin Paşa, Yavuz Sultan Selim, Mithat Paşa, Namık Kemal, Şinasi, Mehmet Akif Ersoy ve

Atatürk gibi tarihimize öne çıkan padişahların, devlet adamlarının, sanatçıların heykelleridir.

Köy Enstitüleri'nin tamamı, Demokrat Parti'nin iktidarda olduğu 1951 yılında kapatılır.

Kitapların sadece 12 Eylül 1980 darbesi sonrasında yakıldığını sanmak büyük bir hatadır. İşte, Köy Enstitüsü müdürlerinden Hürrem Arman'ın anlattıkları: "Jurnaller ve baskınlarla Enstitülerde bir terör başlatıldı.

Yüksek Köy Enstitüsü mezunlarından 23 kişi çavuş çıkarıldı, tüm mezunlar baskı altına alındı. Kitaplıklardaki kitaplar ayıklandı, yakıldı. Son iki sayısı bir arada çıkarılan Köy Enstitüleri dergisinin on binlere varan sayısı İzmir Kağıt

Fabrikası'nda hamur edildi."

İkinci Dünya Savaşı sona ermiş, Nazizm yenilmiştir ama Köy Enstitüleri'ne giden yolda ilk adımları atan Milli Eğitim Bakanı Saffet Arıkan'ın, Almanya'da elçilik görevinde bulunduğu sırada kendisine armağan edilen piyanonun sahibinin intikamına kimse engel olamamıştır. Piyanonun sahibi Adolf Hitler'dir! Hitler'in intikamının nedeni, piyanosunun tuşlarına "ari ırk"tan olmayan parmakların dokunuşudur. Buna neden olan okulların kapanışına sevinç çığlıkları atanlar arasında, ırkçı düşünceye sahip olanlara şaşırmamak gerekir. **Çünkü Saffet Arıkan, Hitler'in piyanosunu müzik derslerinde kullanılmak üzere Hasanoğlu Köy Enstitüsü'ne vermiştir.**

Atatürk'ün hayali 18.839 öğretmen, 8675 eğitmen ve 1600 sağlık memuru kazandırır Türkiye'ye... O öğretmenlerin ışığında yürüyen ve ayakkabıyı ancak okula giderken giyen, onun dışında eskimesinler diye yalınayak gezen bir çocuk, yıllar sonra şunları söyleyecektir: "Olağanüstü öğretmenlerim vardı. Çoğu Köy Enstitüsü mezunuydu. Çok idealist insanlardı."

Her ne kadar bir bilim insanı olsa da Köy Enstitüsü mezunu öğretmenlerin yetiştirdiği o çocuk kaleci olmak istemektedir: "Ben de futbol oynayarak büyüdüm. Mardin Lisesi futbol takımında, Mardin Mezopotamya Spor ve Savurspor amatör takımlarında kalecilik yaptım. Çok iyiydim, çünkü hızlı reflekslerim vardı ve korkusuzdum. Kritik kurtarılar yaparak takımımın kazanmasını sağladığım için, takım arkadaşlarım beni birçok defa omuzlarında taşıdılar. Bu dönemde, Futbol Federasyonu tarafından 18 yaş altı Türk Milli Takımı'nda oynamak için bölgenin seçmelerine davet edildim. Türk Milli Takımı'nda oynamak çocukluğumdan beri hayalim olmasına rağmen, boyumun ve kilomun ulusal kalibrede bir oyuncu için yeterli olmadığını düşündüm ve seçmelere katılmamaya karar verdim." Kitapları arasında ünlü kaleci Turgay Şeren'in fotoğraflarını biriktiren o çocuğu 2015 yılında, Nobel Kimya Ödülü'nü almak üzere Stockholm'de görürüz!

Aziz Sançar, kazandığı Nobel Ödülü'nü Anıtkabir'e sunar... Anıtkabir'i ziyaret edenler, Sançar'ın ödülünü görürler ama annesi Meryem Hanım için söylediği şu sözleri ne yazık ki ödülün sergilendiği yere yazılmadığı için okuyamazlar: "Hayatta tanıdığım en zeki kadındı.

Ayrıca, çok ilericiydi ve Atatürk'e adeta tapıyordu. Bütün çocuklarının şu ya da bu şekilde eğitim almış olmaları, onun ısrarcı tutumu sayesinde oldu."

Anıtkabir aydınlanma tarihimizin kalesidir... Ve sütunları arasında duran kaleci de Aziz Sançar'dır. Pilotun gördüğü orak şeklindeki binaya gelince... O bina aslında inşaat halindeydi... Ve eğer tamamlanabilseydi, bilimin ışığını karanlığa taşıyan, köylerdeki dar açılırları genişleten nice öğretmeni yetiştiren Hasanoğlu'nun bahçesindeki o bina, açılırları ölçmeye yarayan iletkeni benzecekti!

Kurtuluş Savaşı'nı kazanan insanlar, bilim ve sanatın ışığını köylere taşımaya kararlıdır.

Celil Nalçakan

sona geliyorum

I
Aklına gelmeyecek azarlar
iştiriyorum, tahmin edemeyeceğin
kadar büyük kalpli insanlardan...
Senin,
Herhangi bir "Seni
seviyorum"undan daha gerçek,
Daha naif,

Daha ekmeğin kaç lira
olduğunu bilen cümlelerle,
**Aklımı başıma almam
gerektiğini anlatan ve
-bana dar gelen-
Dünyeye sığamadığım
dayaklar yıyorum**

Dar geliyor ızdırabım evrene,
Acına acıktım,
Yürüyorum acının üstüne...

II
Kibriti sigarasından önce biten
adamlara anlattım seni...

"Ah" dedim, sustular...

"Aşk" dedim, güldüler,
"Nerde olduğunu biliyorsan,
bildiğini kendine bile
susuyorsan,
susadığın sudan, kaçırıyorsan,
bedenini bir bilinmeze
açırıyorsan,
gidemiyorsan,
kalamıyorsan,
gidip alabileceğin halde
alamıyorsan..."

dediler...

"Aşk alim ve/veya feylezof
iş değildir, aşk, A,Ş ve
K harflerinin birbirine
meyletmesidir" dediler...

"Seni doğurandan
biraz fazla,

seni yaratandan
biraz az sevmiyorsan,
AŞIĞIM deme"

dediler...

Sustum...

Çaresizce tükenişimi
görme diye, benden
önce öl istedim...

Ağız dolusu bir
"hassiktir" takılırken
boğazıma,

Tüm dikkatleri üstüme çekecek
kadar sarhoş oluyorum bile bile,
**Zira, senin ne kadar yanlış,
benim ne kadar yanlış
bir insan olduğumuzu
görmemeliler.**

İhanetini temize çekmek için
verdiğin sadakaları Allah kabul
etsin

Ama,

kurtar beni,
zira az sonra, seni ağaca, dağa,
suskuya, suya anlattığımı
gördüklerinde,

ellerimi arkadan bağlayıp,
ellerinde beyaz önlüklerle seni
kalbimden

çıkarmaya gelirler...

Ölsek dahi kavuşamayız artık,
ne acı

çünkü

cennetten ve
cehennemden muafır deliler.

III
O zamanlar, yani sen benim kanımı
tatmamışken,

Münir Özkul ile, Adile Naşit'i evli,

Dedemi ölümsüz,

Babamı Süpermen,

Annemi sevgisiz

Buraları da benim

Sanıyordum

SONra,

Dedem öldü,

ve Adile Hanım da...

Ardından, Münir Usta'nın
hikayeleriyle büyüdüm bir
oyunculuk okulunda...

Annemin beni aslında ne çok
sevdiğini,

okula gidebilmem için
sabah akşam satılık

el işleri yaparken,

Babamın

Süpermenliğini de

Beni okula taksiyle

yolladıktan sonra,

ayakkabısının

deliklerini,

Tebessümü ve

metanetiyle

gizlerken

öğrendim.

Bazı cehalet

erdem,

Bazı hatıra,

kapanmaz yara.

IV

Peki, ben

de senin

kapına

bir çift

bebek pabucu

**bıraksam,
sen unutabilir misin
başkalarıyla seviştiğimi?**

V

Gözlerine bakarak

söyleyemediklerimi yazışımın

sene-i devriyesi... Okuduğunu

biliyorum.

Her göçmen kuş, gideceği son

şehri kanadının altında taşırmış...

Evvelden yazdığımı oku diye sana

gelirdim,

Şimdi yazdıkça, sona geliyorum.

aşka olan inancımı nasıl kaybettim?

TUŞ KİLİDİNİ AÇIP, DUVAR KAĞIDIMDAKİ RESİMİMLE AVUNDUM VE ONU SELAMLADIM. İLK HEDEFİM REHBERE DOĞRU İLERLEMektİ...

... GENELDE KİŞİ LİSTEME İNSANLARI İSİM-SOYAD ŞEKLİNDE KAYDEDERİM. AMA ONA BİRAZ TORPİL GEÇMİŞTİM..

ONURALP YILDIRIM

TAMAM, HATTA BAYA Bİ TORPİL GEÇMİŞ DE OLABİLİRİM

KENDİSİNE KARŞI BESLEDİĞİM HİSLERİ AÇIK ETMEK İÇİN SEVGİ SÖZCÜKLERİ İÇEREN ÖZLÜ BİR SÖZLE SOHBETE GİRİŞ YAPMAK İSTEDİM..

... SÖZLERİ BULMAK İÇİN BİLGİSAYAR BAŞINA GEÇTİM, AMA ABLAMIN GUGL'DAKİ SON ARAAMALARI BİR NEBZE HEVESİMİ KAÇIRDI

AH BE ABLAM, AH BE GÜZEL ABLACIM!

... AMA VAZGEÇMEDİM VE ARADIĞIM O ÖZLÜ SÖZÜ BULDUM!...

GEL BURAYA SENİNLE Bİ İŞİMİZ VAR!...

MESAJI GÖNDERDİM CEVAP GELMEDİ... GELEN KUTUSUNU DEFALARCA KONTROL ETTIM AMA BANKALAR VE İLKOKUL ARKADAŞIM SERHAT'IN BAYRAM TEBRİĞİ İÇERİKLI MESAJLARINDAN BAŞKA BİR ŞEY YOKTU...

Bİ SÜRE ULAN YOKSA SERHAT BAYRAMI SEYRAMI BAHANE EDİP BANA MI YÜRÜYÖ'YÜ DÜŞÜNSEM DE BUNU AKLIMDAN HEMEN ŞİLİP CEVABI BEKLEMeye DEVAM ETTİM.

BÜ SÜRE ZARFINDA ELLİDÖRT KEZ TELEFONUN İÇİĞİMİ KISIP AÇTIM...

DEFALARCA KEZ DE SENELİK KURBAN BAYRAMLARI TARİHLERİNE BAKTIM...

BİR NEBZE TESELLİ İÇİN DÜYÜK ADAMLARIN KARŞILIKSIZ AŞKLARINI ARAMAYA KARAR VERDİM, SONUŞTA NIETZSCHE BİLE REDDEDİLMİŞTİ...

HEMEN BİLGİSAYARI KAPIP, BU KARŞILIKSIZ AŞKLARI BULUP KENDİMİ TESELLİ ETMEYE KOŞTUM.

AMA ABLAM VE İNTERNET KULLANIMI SORUNU YENİDEN BAS GÖSTERDİ..

AŞKA OLAN İNANCIMI KAYBETMİŞTİM BELKİ AMA O GÜN ÖĞRENDİĞİM ÇOK ÖNEMLİ BAŞKA BİR ŞEY DE VARDI. ABLA SEVGİSİ

NE OLURSA OLSUN O BENİM ABLAM, ETLE TIRNAK GİBİYİZ!..

Bedia Ceylan Güzelce

bir adam var...

Bir adam var, seni baş tacı ediyor. Yalnız filmlerde olur öylesi zannediyorlar halbuki sizin evde yaşıyor. Yeterince vakti olsa dünyayı daha güzel bir yer haline getireceğine inanıyor, etrafındakileri de inandırıyor buna.

Hiçbir pencerenin gökyüzünü göstermediği, televizyonların iyiliği çekmediği bir günün akşamındayım. Günümüz yazın hayatında demli çay

üzerine artık kurulmadık cümle kalmadığına göre karşılıklı oturup bir çay içebiliriz diye düşünüyorum, benimki açık lütfen.

Bir adam var, seni hep arkada bırakıyor. Annene verdiği sözler

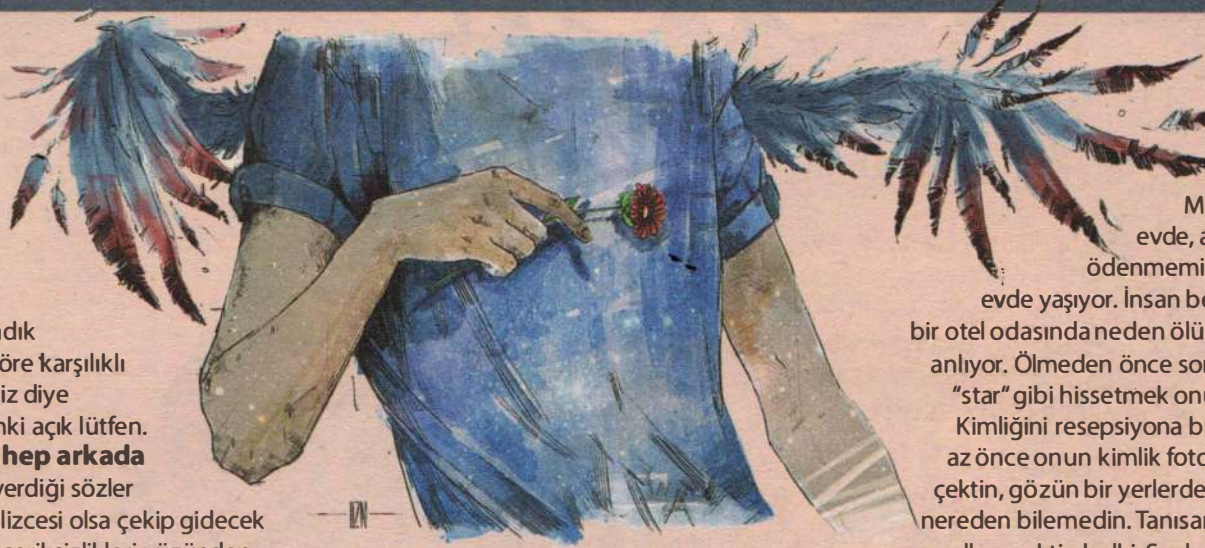
olmasa, azıcık da İngilizcesi olsa çekip gidecek bu ülkeden. Kendi beceriksizlikleri yüzünden

yapamadıklarından bir ömür seni sorumlu tutacak, seninle yetinmek hayattaki en büyük yenilgisi olacak. Arada bir güzelliğine, kimi zaman da varlığına iltifatlar edecek ve bu hikaye böyle sürüp gidecek. Bu dünyadan alacaklarının listesini tutacak ve listenin başında hep bir kadın olacak, o kadın sen değilsin. Unutma.

Bir adam var, kansere yenik düştü. Çocukken öyle sevgisiz, öyle ilgisiz kaldı ki ona dokunsunlar diye yaramazlık yapıyordu, dövmek için temas etmek gerekir ve bu temas onu bir deyişle "yaşatıyordu." O adam, elini kalbinden çekeli çok oldu. Hava durumunu takip eder, bulmaca çözer, iyi şeyler yiyip içmeyi severdi. Hiçbir şey anlamadığı doktor raporu kendisine açıklandığında, beklediği bir haber gelmiş gibi hemen odasına gidip çantasını hazırladı. Hastanede geçirdiği her gece rüyasında annesini gördü, baş okşayan, onu kalbine basan, kek filan yapan bir anneydi bu, sahip olmadığı bir anne. Genetik mirasının şefkatli kollarında can çekişirken son nefesini verdi ve yıllar evvel dünyaya veda etmeye lenflerinden başlayan annesinden yediği son tokat bu oldu. O adam, bugün yok. Sen ona bir şans bile vermedin zaten. Hatırla.

Bir adam var, seni baş tacı ediyor. Yalnız filmlerde olur öylesi zannediyorlar halbuki sizin evde yaşıyor. Yeterince vakti olsa dünyayı daha güzel bir yer haline getireceğine inanıyor, etrafındakileri de inandırıyor buna. Tuvaletini yapıyor olmandan, kaşlarının çıkmasından, dip boyanın gelmesinden mutlu oluyor, sen sağlıklı ve iki ayağın üzerindesin diye şükrediyor her gün. Ona böyle olmayı kim öğretmiş belli değil -dedikoducu annesi hiç değil- ama onu fazla "iyi" buluyor ve mutluluğu başka yerlerde arıyorsun. İhtilafın hakaretlerin, geçirmedeğin sarsıntıların özlemini duyuyorsun. Bir yerlerde seni anlayacak biri olduğundan eminsin, bir miktar salaksın aynı zamanda. Canım adam, biraz tutku aradığından bihaber, seni "O" zannediyor. "O" sen değilsin. Beter ol.

Bir adam var, sette sırasının gelmesini beklerken bizim dergiyi okuyor. Başrol olamayacak hiç ama "imkansız"a da inanmıyor. Aklına Cevat Kurtuluş'u, Nubar Terziyan'ı getirince morali düzeliyor. Yardımcı olmak istiyor, hiç değilse yardımcı olmak. Aile albümüne bakar gibi bakıyor Yeşilçam fotoğraflarına, ona sorsan Hüseyin Baradan'ın hakkı yendi, Kadir Savun aslen Clark Gable gibi bir adamdı, Vahi Öz, Ahmet Tanık Tekçe dünya çapında aktörlerdi. Kimsenin tehdit olarak görmediği bu nedenle de kimsenin saldırmadığı Ortaçağ kaleleri gibi bu adam. Herkesin onu düşman belleyeceği bir an gelsin istiyor, başrol istiyor. Zirvede olmak ve oradan düşmemek için mücadele etmek. Senaryo eline her gelişinde bakıyor ki sahnesi azalmış, senarist tam bir

ruh hastası ama adam bunu hesaba katmıyor.

Moda'da bir evde, altı aydır

ödenmemiş kiralık bir

evde yaşıyor. İnsan beş yıldızlı

bir otel odasında neden ölü bulunur

anlıyor. Ölmeden önce son bir kez

"star" gibi hissetmek onun da hakkı.

Kimliğini resepsiyona bırakıyor. Sen

az önce onun kimlik fotokopisini

çektin, gözün bir yerlerden ısırdı ama

nereden bilemedin. Tanışan bir intiharı

engelleyecektin belki. Suçlusun.

Bir adam var, dört kişilik ailenin tüm valizlerini taşımakla

yükümlü. Yaz hiç gelmesin istiyor, hasbelkader geldiyse de hiç bitmesin. Kredi kartından en az üç ek kart çıkartmak zorunda, çıkarıyor. Harcarken dört kişi ama öderken tek başına bırakılan ve bundan hiçbir zaman hicap duyulmayan. Bu adam bir daha doğmak istemiyor, haliyle reenkarnasyona inanmıyor. Sen üç kişiyi bir kişinin sırtında taşıdığı bir hayatı yeniden yeniden ve her sabah şükrederek yaşamak isterken, o doktora gitmeyi bile reddediyor. "Bitse de gitsem" dediği bir şey hayat onun için. Çıkamadığı yolculuklara, evde bir tane var diye ikincisini hiç alamadığı spor ayakkabılara bakıyor uzaktan. Sen o adamı hiç sevmedin. Sevgilin olmasına izin vermeden velin tayin ettin. Zaaflarında boğuluyor şimdi. Kimseyi kandırma.

Bir adam var, annesiyle kordonu kesemeyen. Onaylanmış

bir sevgili, anne-shui'ye göre dizayn edilmiş bir ev, anne karnını aratmayan bir rutinin içinde kaybolmak. En sevdiği kitap Anna Karenina. Annesini hiç aşık görmediğinden, senin aşkın karşısında çaresiz. Kelimeleri annesi gibi söylesen, gözlerini annesinin kısıklığına göre ayarlasan bitecek iş, eriyip gidecek. Ama sen öyle bir insan mısın? Asla. Seni sen olduğun için mi annesine benzediğin için mi böyle çılgınca ve tutkuyla seviyor emin olamıyorsun. Üzerinde zaman harcasan, önce ve sadece sevgili olsanız yetecek. Ya sabır.

Bir adam var, tutukluk yaşıyor. "Seni" diyor,

"seviyorum" diyemiyor. Alaaddin'inden ayrı düşmüş

sihirli bir lamba gibi, kimse elini sürmemiş, kimse okşamamış,

kimse konuşmamış sanki onla. Nasıl yanılır, ateş nedir bilmiyor.

Elinin acımasını hatta belki de bir parmağını kaybetmeyi göze

alsan kaldığı yerden devam edecek ışıldamaya. "Dile benden ne

dilersen" diyecek. Bekle.

Bir adam var ayrılmayı beceremiyor, bir adam suçu hep kendinde arıyor, bir adam hiçbir zaman sorumluluk üstlenmiyor, bir adam zora düştüğün ilk anda kaçıyor, bir adam bir daha aşık olamayacağına inanmış, bir adam -elleri kırılırsa- bir kadına saldırıyor, bir adam hep yenik, bir adam şampiyon, bir adam var ki kimse onu adamdan saymıyor. Bir adam, onu kıyafetlerin, allığın, göz farların ve kahveni içme şekliyle bir "prenses" olduğuna inandırıyor. Hepimiz biliyoruz oysa, Ayşecik ne kadar prensesse sen de o kadarsın. Bir adam yalnızlığı seçiyor, bir adam kahramanlığı. Bir adam var, rakı masasında cengaver kesiliyor, bir adam rakı masasını beğenmiyor. Bir adam daha var, düşündükçe düşlerimden beni ayırıyor. Bir adam, sanki hiç ölmeyecekmiş gibi ahını alıyor dünyanın, bir adam diyorum, göçüp gittiğinde 15 günlük tatil istiyorum. Anca...

Alaaddin'inden ayrı düşmüş sihirli bir lamba gibi, kimse elini sürmemiş, kimse okşamamış, kimse konuşmamış sanki onla.

Digi.logue

powered by

ZORLU
PERFORMANS
SANATLARI
MERKEZİ

Digi.logue Space / Zorlu PSM

FUTURE TELLERS

Gelecek Anlatıcıları

SERGI / EXHIBITION

Alp Güneysel
Alper Derinboğaz
Candaş Sişman
Elif Ayiter
Elif Demirci a.k.a. datafobik
Eren Başbuğ
Joanie Lemercier & Ali M. Demirel
Onur Sönmez
Özge Ejder
Pınar Yoldaş
Selçuk Artut

 ZORLU

13.09.2017 - 30.10.2017

Başar Başaran

yıldızlar uzak anlatmak zor

Parasızlıktan, açlıktan, kimsesizlikten değil, hak etmediğim tokluktan, ait olmadığım çevreden korkuyorum. Susunca cesur oluyorum, konuştukça ürküyorum. Beni sen susturursun ancak. Öperek ya da öldürerek.

Senin türben kelimeler...
Cemil Meriç

İçimde uyanan hakikat onu anlatmaya çalıştığım anda kaybolacak. Her şeyi açıklayan o ilk sebep sezilir gibi olsa da bir kelimeyle yerle bir olacak. Dilin bize düşman olduğunu böyle anladım. Demek ki kelimesiz anlaşılmak zorundayız yavrum. Konuştukça battık çünkü. Kelimeler devrin bize taktığı tasmalar. Bizi onlarla hizaya getiriyorlar.

Aşk onların aşkı, kavga onların kavgası, hayat onların hayatı. O yüzden aramadan gel istedim. Sormadan bil istedim. Tariflerin sahibinden paçamızı kurtaralım istedim. Halimiz meydanda, söyledikçe dolandık çarşafa.

O çarşaf bıraktığımızda sırlıslıkladı senden sonra baktım. Anladım. Seni sen yokken anladım. Varken yalnızdım, gittiğin anda tamamlandım. Buna benzeyen bir yol bulmak lazım diyorum o vakit. Etrafımız zaman tarafından kuşatılmış. Ödevlerden, vaazlardan, yıkılmış minberlerden geçme faslındayız.

Kitapları unutmaktan, kürsüleri devirmekten, vitrinleri tuzla buz etmekten bahsediyorum. Çırlıçıplak dans edelim yanan sözlüklerin ateşinde. Kulağımı ağızdan, aklımı dilimden kurtaracağım. Seni orta yaşından, yüzündeki çizgilerden, keçe gibi saçlarından çekip alacağım. İnanmama çağına geldik artık. Bizi darmaduman ettiler. Yalanlarına kandık, ekmeklerini nimet, gösterdiklerini hikmet saydık. Bak güneş sönerken cahiliye parlıyor. Bilgi bilgi diyerek bizi de kendilerine benzettiler. Bu takma hayal üstümden, bu sokma akıl yüzümden dökülüyor. Susalım unutalım. Yüzleşmeyelim saklayalım. Ne dedilerse aksini yaparak gündüzleri gecelere yazları kışlara verelim. Kuşlara değil sürüngenlere özenelim. Göğe değil yere bakalım. Yüzümüzü eğelim yavrum. Utanalım. Bu hak edilmemiş yüzyıldan talan edilmiş rüyamızdan tırnaklarımızı geçirdiğimiz kendimizden çıkıp gidelim.

Tersine diyorum yani. Her şeyin tersine gidelim. Dinleme duy beni. Bakma gör beni. Kavuşma öze beni. Bir tren uğulduyor kulaklarımda. Budapeşte metrosunda mızıka çalan ağır adamın yanına uzanmak istiyorum. Taşın soğuşunu, geçen vagonların rüzgârını, yıkılmış bir düzenin çılgılığını duyuyorum. Parasızlıktan, açlıktan, kimsesizlikten değil, hak etmediğim tokluktan, ait olmadığım çevreden korkuyorum. Susunca cesur oluyorum, konuştukça ürküyorum. Beni sen susturursun ancak. Öperek ya da öldürerek. Sükûnete zimmetle beni. Yeddi emin garajında bir gece bırak. Kederi bekleyeyim. Her nefes benden eksiltiyor. Melalin hükmü kalmamışsa ölümün bahsi sürmüyor. Tahliye edilmiş bir köyün yanmış bir ekinin donmuş dalın umutsuzluğunu söylüyorum. Şimdinin içinde geçmiş olduk. Ne yapalım. Bir cümle çıkınca hayattan her şey devriliyor. Tel kopuyor, ahenk bozuluyor. Söyledikçe içimde kaldı. Konuştukça azaldım. Adı konmamış bir derdin ham halini kaybettim. Bir bulabilsem. Tutup seni oraya götürsem. Hardal çiçeklerinin, mezar taşlarının, kabul olmamış duaların arasından geçerek canımın ilk yandığı yere dönsem. Orada ağlamalıyız biliyor musun? Sahici gözyaşlarımızın toprağa düştüğü yere gömülmeliyiz. Çünkü ağlamak neye ağlandığından ari değildir. **Yumruk düşmanından, mektup okurundan, yol menzilinden ayrı düşünülemez.**

**Seni
sen yokken
anladım.
Varken
yalnızdım,
gittiğin anda
tamamlandım.**

Karşılığı yitirdiğimizi anlatıyorum yani. Aydınlattığına inanmayan bir lamba ne kadar yanar ki? Çat diye patladı işte. Parçaları kalbime battı. O zaman biz bugün ölüp yüz yıl önce doğmalıyız.

O zamanların ağırlığıyla sevmeliyim seni. Bir yaprağın yere kırk sayfada düştüğü romanların hızında yaşamaktan, zamanı yaratılmış olmanın bütün sorumluluğuyla fark etmekten söz ediyorum. Maalesef buradayız.

Şimdi kitap fuarlarında mı arayalım hakikati, açık hava konserlerinde mi dinleyelim müziği, resim nerde yavrum, felsefeyi paralı mı okuyacağız? Bitti kelime. Kelime bittiğinde ülke kalmaz. Aşk durmaz. İçimizdeki bu acının dayanılmazlığı sahteliğinden diyorum anlıyor musun?

Anlamamandan daha kötüsü anladığımı düşünmendir. Zira meczup şairler gibi manayı karnımda gezdiriyorum. Müstakil bir tını halinde düşmek istiyorum kulağına. Gece uykunu bölmek,

sabah rüyandan çağırmak, gün ortasında gözlerini daldırmak istiyorum. Herkes biri gelecek desin. Sen gelmeyeceğini bil istiyorum. Çünkü kimse gelmeyecek yavrum. Hiçbir zaman kimse gelmeyecek. Altımızda bir kâinat sönüyor. Kim gelecek? Üşüdükçe açılıyor zihnim. Kelimelerin saldırısından kurtuluyorum. Susma makamına yürüyorum. Muhatabını kaybetti mi lisan ölü, dili aldın mı akıl ıssız kalıyor. Bir uzay karanlığı gelip çöküyor içime. Bilincim tespih gibi dağılıyor. Anılar hayallere galip geliyor. Bunu bize dille yaptılar yavrum. Kaybolmuş bir kuşağın kelimeleri gelip bizi esir aldı. Hayvanların bakışlarındaki hüznü bildin mi şimdi? Görüp de söyleyemedikleri için böyleler. Onları anlıyorum. Sesimden yorulmaktan usandım. Dünya içimde ben dünyanın içinde kayboldum. Bana bir bakış lazım şimdi. Dudaklarını değil gözlerini dinliyorum. İfşaya değil sırra, normale değil garibe, çalışmaya değil miskinliğe talibim. Bir ayçiçeği gibi başımı öte yana çeviriyorum. Allah'ını seversen söyle durmaşınlar güneşle aramda.

Nazım Hikmet

Cemal Süreya

Özdemir Asaf

beyoğlu karaoke

"Bir devir daha kapandı arkadaşlar." Evet konumuz bu. Kendimizi Beyoğlu'nun göbeğinde, İstiklal'in ortasında bulduğumuzda bunu düşünüyorduk.

Karaoke gibi bir olayım var. Yılda iki, üç toplanıp gideriz. Bu mutlak eğlencemin grubu belli: İlkokul arkadaşım Ayşe, yirmi beş yıllık arkadaşlarım Muzaffer, Melek. İşte karşınızda çılgın karaoke dördlüsü! Başka event'lerde de buluşuyoruz elbette. Tiyatro olur, sinema olur, ev olur, pazar olur, isyan toplantıları olur. Hoş, Ayşe o tür toplantılara hak verir ama gelmez. Melek deseniz 24 saat ameliyathanede olduğundan yetişemez. Geriye Muzaffer'le ben kalıyorum. Hepsi ayrı hikaye. Anlatacağım.

Yıllardan beri aynı karaoke bara gideriz. Melek, buranın sahibini hayata döndüren doktor hanım olduğundan pavyondan bozma bu karaoke bardan başkasını tanımıyoruz. Artık onlar da kapatıyorlar ya neyse... Arap turistlere yönelik kulüp açacaklarmış. Anlayacağınız bu bizim Beyoğlu'ndaki son karaoke gecemiz.

O gece harbiden oradan uğurlandık yalnız. Tüylerim diken, nasıl durgunlaştım bak, doğru dürüst yazamıyorum iyi mi?

"Ne anlıyorsunuz böyle heceleyerek şarkı okumaktan," diyen fedailerle helalleştik. Onları bir daha göremeyecektik. Melek, "Ben görürüm. Hastaneye yolları düşer" dedi, güldük.

Doksanların başında ev sahibim, Beyoğlu'nda meşhur bir bar pavyon işletmecisi olduğundan ve ben her ay kirayı böyle yerlere götürmekten, bu tip mekanlara girip çıkmakla ilgili bir alışkanlığım, nasıl söylesem, bir rahatlığım var. Neyse. Konumuz bu değil.

"Bir devir daha kapandı arkadaşlar." Evet konumuz bu. Kendimizi Beyoğlu'nun göbeğinde, İstiklal'in ortasında bulduğumuzda bunu düşünüyorduk. Melek böyle gecelerde ısrarla dev platform toplu ayaklabılarını giydiğinden halimiz tuhaftı:

"Karaoke geceleri süslenmeyeceğim de ne zaman süsleneceğim?"

"O zaman yedek lastik papuç getir yanında. Her defasında böyle leylek gibi kalıyorsun cadde ortasında. Kaçak kat çıkmış gibisin bu topluklularla."

"Sen kaba saba sabo terlikler için yaratılmışsın."

Melek an itibarıyla azar işittiği arkadaşlarının kollarına tutunmuş yürüyordu. Bana da içinde aksesuarların bulunduğu tekerlekli kabin valizini çekmek düşmüştü. Karaoke yapanlar bilir böyle gecelerde havaya girmek için otriş olsun, boncuklu, taşlı, süslü mikrofon kılıfı olsun, pelerin olsun, peruk olsun lazım şeyler. Ben klasik yanar döner elbisemi giyer gelirim. Bir iki peruk takmışlığım vardır o kadar. Ama Muzaffer. Ah o Muzaffer. Kendisine pelerin diktirdi. Saten olanı yazlık, kadifesi kışlık. Neden?

"Çünkü o Zeki Müren."

"Ayol senin Resmigeçit'inde şahane bir pelerin hikayen vardı ondan ilham aldım diktirdim unuttun mu?"

Bilmekte fayda var: En iyi okuyucum Muzaffer. Resmigeçit en sevdiği romanım. Malum içinde hicvedilen yakın tarihimiz var. İyi bir edebiyat okuru olduğundan gözünden hiçbir şey kaçmaz: "Kız sen Crystal Ship'i nasıl öyle kaymak gibi bir girişle söyledin çözdüm ben. Senin Venüs romanında "Yine Kristal Gemi" diye bir bölüm var ya... Buz tutan Boğaz'da sıkışıp kalan gemide olanları anlattığın... Yeniçeriyle cariyeye Dilfirib'in hikayesi... Kendi yazdıklarını düşününe düşününe okudun şarkıyı değil mi?"

Uyanık seni...

Biz dört arkadaş kendimizi Beyoğlu denilen şahanenin kucağında bulduğumuzda çok gençtik. Ayşe İtalya yolcusuydu. Ben Hanene Ay Doğacak'ı yazıyordum. Kazancı Yokuşu'ndaki öğrenci evimden çıkmış,

Afrika Hanı geçince, Pandora Kitabevi'ne gelmeden öksüz doyuran 3. Mevki lokantasına yemeğe gidiyorduk. Diğer ikisiyle işte o gün tanıştık. Artık yerinde yeller esen Hayal Kahvesi'ni geçer geçmez önümüzde bir teyze bayıldı. Melek, "Açılın ben tıp öğrencisiyim" dedi. Muzaffer kadının ortalığa saçılan alışveriş fişlerini topladı, sonra biz kadını Çukurcuma'da olduğunu söylediği evine götürdük. Niye dördümüz götürdük bilmiyorum. Melek'i nasıl topuklu papuçlarının üstünde ellerinden tutmuş taşıyorsak teyzeyi de aynen öyle koluna girip, fişlerini yüklenip evine götürdük.

Burayı hepimiz başka türlü hatırlıyoruz: Kadın şaftı kaymış minicik ahşap evde oturuyordu.

Hayır kadın yamuk yumuk bir apartman dairesinde oturuyordu.

Kadının evi mevi yoktu cami avlusunda yaşıyordu.

Öyle değil: Kadının hepimizi şaşırtan manyak güzellikte bir evi vardı.

Sonuç: Kadının bizi tertemiz, mis gibi bir evde konuk ettiğinde mutabıkız. Ardından ikramda bulunmasında: Muzaffer, "Ayran çalkaladı verdi" der, Ayşe "Bahçesinden topladığı bardak eriklerini melamin tabaklara bölüştürerek önümüze koydu" der, Melek, üzeri badem kırıntılıyla kaplı buz gibi bir şerbet içirdiğini anlatır...

Kadını bir daha görmedik. Ama biz dört arkadaş o günden sonra birbirimizden hiç ayrılmadık. Muzaffer bıkmadan usanmadan taklidimi yapar. Teklif benden gelmiş ve şöyle demişim: "Biz yemek yiyecektik. Bize katılmak ister misiniz?"

Ayşe'yle ikimiz birbirlerini tanıyor olmaları diye düşünmüştük, yanılmışız.

Herkes bir büyük hikayeydi ve biz hikayenin kokusunu almıştık. Melek mesela: Annesinin kız doğduğunu babasına söyleyemediği, bunun yerine "öldü" deyip bakması için bir yakınına emanet ettiği ailenin sekizinci çocuğu. Varlığı babasına beş yaşına geldiğinde itiraf edilebilmiş. Babası bakmış evde boncuk gibi bir kız: "Kız sen kimin kızyydın ben unuttum?" demiş. "Senin kızın," deyivermiş annesi... Babası ağır bir hastalığın pençesindeyken anlatmıştı. "Bunu bana öldü dediler," diyordu memleketin anlı şanlı tıp fakültesinde akademik kariyerinin son basamağına yükselmiş kızı için: "Korkudan kız doğdu diyememiş, öldü demişler. Meğer bana bakacak olan yok saydığım bu kız evladımış..." Yok sayılan Melek kendisini var etmişti işte.

Muzaffer'e gelince o çok daha büyük bir hikayeydi. Tanıştığımızda işletme okuyordu. Lafı uzatmaya gerek yok. Zira kendisi kestirip atmaya bayılır. (Burada bu espriyi yapmamı bizzat kendisi istedi.) Muzaffer cinsiyet değiştirmek istiyordu. Espri dediğim bu değil tabii. Parantezin önündeki.

Ameliyat oldu. Ona Melek baktı. Birlikte eve çıktılar. Muzaffer'in kadına dönüşmesini izledik. "Adım iyi ki Muzaffer. Sonuna hanım ekle. Bak değişen bir şey yok. Muzaffer Hanım. Var mı bir sakatlık? Yok." Sakatlık toplumdaydı. **Toplumu sakatlayan devletti, erkti, erkeklerdi, baskıydı, muhafazakarlıktı. Tek sorun keşke değiştirmediyi adı olsaydı.**

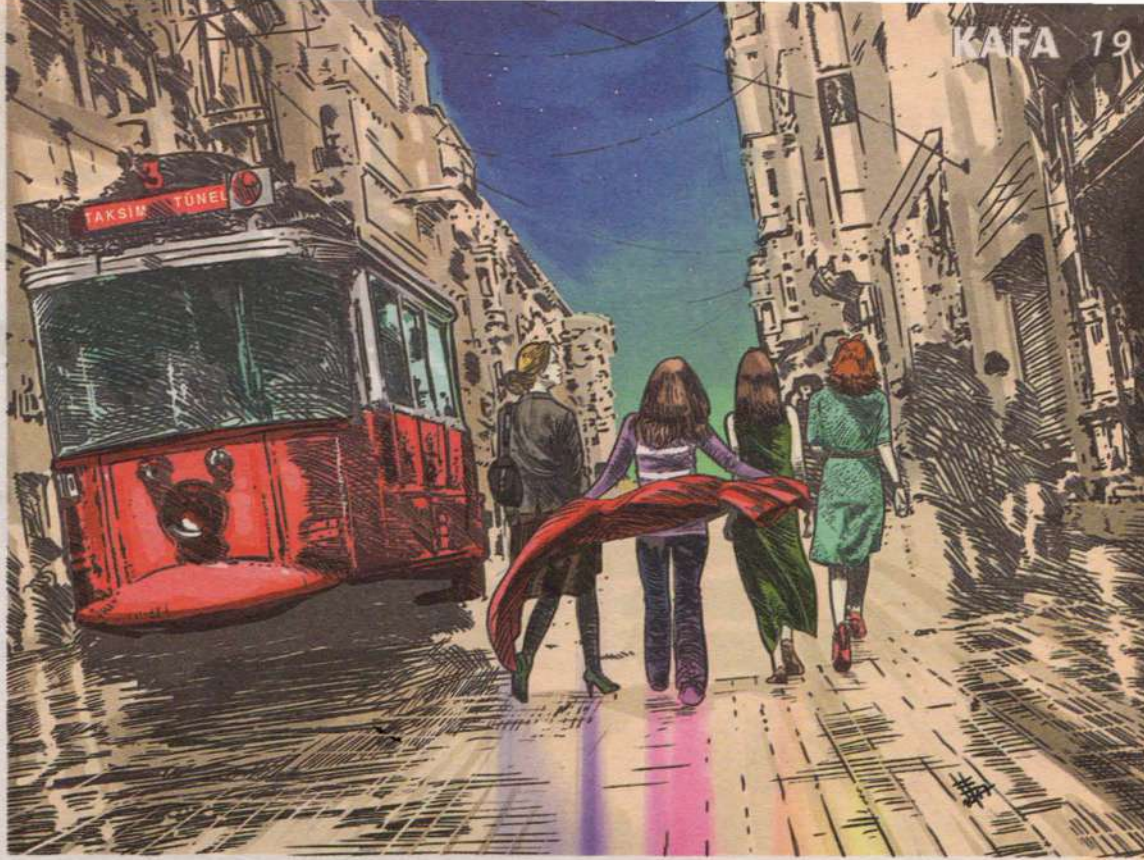
Erkek olarak mezun olduğu üniversite diplomasıyla kadın olarak iş bulamadı. Derken Melek, Muzaffer'i bir kliniğe sekreter olarak aldırttı. Muzaffer ilk iş 1.80'lik boyuna uygun döpiyesler diktirdi. Yakası bağlı bluzlar, son düğmesine kadar ilikli iş elbiseleri, bir ciddiyet bir ciddiyet...

"Baksınlar baksınlar hiçbir şey anlamasınlar. Muzaffer Hanım sizin elleriniz niye böyle kocaman?"

"Ne yani sen şimdi transliğini meşrulaştırmak için bu hanımefendi cicilerini giyerek toplumun gözüne mi girmek istiyorsun?"

Dev tartışmalar, dev küsüşmeler. Çok gençtik. Çocuktuk. Muzaffer yirmi yıl boyunca söz konusu kliniği yönetti. İş arayan ne kadar LGBTİ birey varsa hepsine iş bulmayı, iş edindi. Dolayısıyla kliniğin yemek ve temizlik işlerinden sorumlu çalışanları da onun gibi LGBTİ bireyiydi.

Derken Melek evlendi. Boşandı. Muzaffer yıllarca bir laborantla yaşadı... İkisi şimdi aynı apartmanda. Pijama terlik apartmanın ortak alanında fink atıp misafircilik oynuyorlar. Muzaffer geçen gün Victoria

Beckham geceliğiyle asansörde kalmış. Yazdıklarımı okusunlar diye gönderdiğimde buraya "Ayrıca Muzaffer gitti sanat tarihi okudu," notunu eklemiş. Gecelik değil ev elbisesiymiş. Victoria Beckham'ın gecelik yaptığı görülmüş şey miymiş? Sayesinde çok profesyonel bir dosya geldi. Bu son eklediğimi okusa buraya şöyle bir şey girerdi: "Ayol yıllardır best of bir kliniğin sekreteryasını götürüyorum. Olsun o kadar. Götürüyorum derken yanlış anlaşılmasın tabii ha hahaaaa."

Ayşe'ye gelince... Buraya "Bana niye en son sıra geldi ki?" notunu düşmüş. İtalya'ya gitmesiyle gelmesi bir olmuştur. Okula gitmek yerine İtalya'nın bütün müzelerini gezmiş çünkü. Sınıfta kalınca ve babası kaydını yenilemeyeceğini söyleyince hayalini kurduğu gelinlikçiye açmak üzere geri dönmüştü. Sorsanız "Dikiş nakış çekirdekten bildiğim şeylerdi zaten," diyordu. "Böylesi daha iyi oldu. Müzelerden daha fazla şey öğrendim. Okul yerine müze gezmeli insan."

İçimizde bir tek Muzaffer'e gelinlik dikme mutluluğuna erişti. Muzaffer de "Nasil giyiyorlar bunu yaaa! Batıyor, terletiyor, kaşındırıyor, huylandırıyor, çok ağır," diye diye bezdirdi bunu. Hiç evlenmedi. Bebeklerden çocuklardan fazla hoşlanmadı. Altı kediyle birlikte yaşadı. Politik değil ama vicdan sahibiydi. Bu sayede ne ırkçılık yaptı ne saçmaladı. Kafası hep modern ve dünyaya uyumluydu. Gelinliğini diktiği genç kızı, gazetede gördüğü öldürülen başka bir kıza benzetip başlamış hüngür hüngür ağlamaya.

Sormuşlar, anlatmış. Erkek tarafı kız tarafı bir olup ağlaşmışlar.

O akşam beni aramıştı: "Mutlu olmak varken kayıp giden ölen öldürülen bütün çocuklar, gençler için ağladım aslında. O yüzden susturamıyorum kendimi."

Ayşe de böyleydi işte. Siyah giymeme muhalif.

Kırmızı, dallı güllü uçuşan cıvıtlı elbiselerimi dikip dikip bana gönderen, giymem için ısrarcı olan.

Beyoğlu'nda yıllarımız geçti.

Görürsünüz değil mi bu konuya girmemek için ne biçim yan yollara saptım.

Oysa şimdi "O bile kapanıyor" dediğimiz karaoke bardan çıkmış, İstiklal Caddesi'ni değil ömrümüzü, hayatımızı katederken tarifsiz bir keder içindeydim. Kahram kederim yetmezmiş gibi elektirikler kesilmişti. Biz dört arkadaş bir karanlığın içinde kalakalmıştık.

"Savaştan çıkmış gibi..." Canım Beyoğlu, İstiklal, Sıraselviler aynen öyleydi. Başka türlü bir şey bu. Başka türlü bir savaş. Her şeye rağmen hayatta kalan vicdanlı insanların hatıralarının, sevdiği şeylerin, hayat tarzlarının zorbalıkla elinden alındığı bir savaş. Biz-siz diye bölünen bir elmanın diğer yarısına, kibir, inat ve korkuyla savaş açanlara, "Hatıralarımızı alsanız bile umudumuz var bizim" demek isterim. Tekerlekli kabin bavuluyla peşleri sıra yürüdüğüm şu üçlü, arkadaşlarım, hepiniz gibi her şeye rağmen yaşadılar, hayatta kaldılar.

Sonra n'oldu biliyor musunuz? Apansız Akdeniz heykelini gördük. Caddeyi seyreden, bizi selamlayan. "Kız bunu kim koydu buraya?" dedi Ayşe. Baktık gülümsedik. Biz varız. Bekle bizi Beyoğlu, seni seviyoruz ve geri döneceğiz!

**Hatıralarımızı
alsanız bile
umudumuz
var bizim.**

inci®

Senin çizgin
karmaşadan uzaklaşıp
kendini bulmaktır.

Levent Erden

hikayeni beğendi!

İki kelimedede neredeyse hayat özetleniyor: hikaye oluşturmak! Sonrası ise beğendirmek ve "hedef"e ulaşmak. Bitmez bir döngü içinde! Instagram'da önceleri sadece fotoğraf paylaşılıyordu. Pek çoğu yadırgamıştı bu ortamı.

"İnsan neden fotoğraf paylaşsın ki?" Yeni evlenen, çocuğu doğan, okula başlayan nispeten anlaşılabilir kabul edilse de... İlgisine ve yakınlarla zaten bolca gösteriliyordu, olmasa da olurdu.

"Selfie" patlaması olayın rengini değiştirdi.

Bugüne kadar pek benzeri olmayan şekilde Warhol öngörüsünü gerçeğe dönüştürdü.

Fotoğrafın dijitalleşip, alışveriş merkezlerinde ve ana caddedeki fotoğrafçıların önünde, yaz kış deniz topuyla poz veren kızcağız karton maketlerinin kaybolmasıyla beraber, medya da buzdolabına kaldırıldı. Ara ara bakılıp, çoğunlukla da gösterilmek üzere.

Yetmedi. Hareketli görüntü özelliği eklendi. Sadece on beş saniye ama hareketli işte. **Ama biraz ustalık isteyen işti, on saniyede derdini anlatmak!** Sonunda bir dakikalık hareketli görüntünün paylaşılabilirdi özellik eklendi. Art arda. İstediğin kadar...

Sonra da canlı yayın özelliği! İster gerçek zamanlı seyret, ister sonradan. Ama hareketli görüntü için önemli bir kısıt vardı. Küküdesi'nin saat on ikide balkabağına dönüşen arabası gibi, bütün görüntülerin hayatı yirmi dört saatle sınırlı. Kelebeğinkiyle aynı. Kaos yaratacak kadar. Paylaşılan fotoğraflara fotoğraf dense de hareketli görüntülere "film" ya da benzer tanıdık isimler vermek yerine "HİKAYE" dendi.

Paylaşılan görüntüler senin "hikayen"di. Artık yaşadığın,

gördüğün ve paylaşmaya karar verdiğin her şey senin hikayen. Kendin, hayatın, günün, gördüğün "hikaye" oluyor. Üstelik görenler ilginç bulurlarsa, senin "hikayenin" tamamını ya da bir bölümünü kendi takipçileriyle paylaşabiliyor. Hikaye yayılabilirlikçe yayılıyor. Yani herkesin bir hikayesi var. Her gün. Yirmi dört saat için. Artık sadece

sosyal medyada kendi gibilerle bir şey paylaşanlar değil, her alanda hikaye neredeyse mecburi. Eskiden geçmiş zamanın hikayesi vardı. Mışmıslı. Şimdi her anın, -mış'sız ve doğrudan bir hikayesi var! Her platformda!

Neden hikayeye bu kadar ihtiyaç doğdu?

Öncelikle arz patlaması var. Her seviye hayatın her alanında ve anında sayısız önerme var: "Onu alma beni al", "Onu düşünme beni düşün", "Ona inanma bana inan", "Onu seçme beni seç..." Sürekli tercihleri etkilemek gerek! Öte yandan tercih edebilmek için gerekenden daha fazla veriyi teknoloji, olanaklı hale getiriyor. Benzer ürünlerin fiyatlarını, ilgilendiğiniz kişinin kronolojik olarak okul, iş ve hatta özel hayatının ince detayları (hatta fotoğrafları), siyasi vaatlerin ekonomik arka planları, istenen profillerin benzer ve yayılmış olanlarla karşılaştırılması, müşterinin kredibilitesi, evlenme teklifi yapan kişinin işi, geliri, ailesi, sahip oldukları ve değerleri. **Üstelik bu bilgi ve veriler herkes için ulaşılabilir. İşte tam burada "tavlamak" için gerekenler ikna ve inandırmaya kalır.** Soğuk, her yerde bulunabilir

bilgi ve verilerle tavlama olanaksızdır. TV'deki evlilik programlarındaki "damat adayları"nın sürekli mal beyanı yapmasının birkaç duygusal değerinin ticari değeri bile tartışılır.

İnsanın, hayatı kavramak için hikayelere ihtiyacı vardır. Farklı, bir araya geldiğinde zor anlam oluşturacak unsurları hikayeleştirince anlaşılması, akılda tutulması ve anlamlandırması kolay olacaktır. İkna, özellikle iş hayatının temel taşıdır. Müşteri; ürün ya da hizmetin, çalışanlar; kurumun yönetimin, yatırımcının, yatırımın hisse değerinin muhteşemliğini, kuşkuya yer bırakmadan ikna edebilmek durumundadır. Bu da ancak iyi tasarlanmış hikayelerle mümkündür. Yoksa Oscar'lı veya gişe rekoru kırmış filmlerin hikayelerini bilgisayardan slayt sunumlarıyla yapmak gerekirdi. Hikaye, gerçek dışı bir palavra değildir. Hikayede hayal gücüyle gerçek kesişir. Esas olan dinleyenin merak etmesidir. Her ne kadar ilk cümleden sonuncuya kadar net bir amaca yönelik olsa da dinleyici sonucu öngöremeyip merak etmelidir. İnsanlar, evcil hayvanlar ve bebeklerle iyi vakit geçirir. Çünkü hiçbir zaman ne düşündüklerini bilemez, ne yapacaklarını öngöremezler. Merak ve beklenti hikayenin temel unsurlarıdır. Ama aynı hikaye, benzer hedef kitlelerinde hep aynı sonucu vermez. **Eve bırakma klasiği, "Yukarıda bir kahve içelim mi" öngörülebilir bir sondur, merak edilmez. İkna edici olamaz.** Onun için hedefe göre pul koleksiyonu, sevilen sanatçının az duyulmuş ilk albümü, kaçması düşünülemez film, yayın platformundan dizi, çocukluğunun bir kısmı, bozuk aleti tamir etme seçenekleri ballandıra ballandıra, katili son dakikada anlaşılan gerilim filmi gibi hikaye tabanlı tercih edilir. Yoksa herkes "Akşam seni şapacağım" derdi ve hedefe ulaşıldı. Evlilikten, iş hayatına ve kariyere kadar, "Bundan sonra ne olacak?" net olarak bilinmeyip hep yazılmak durumundadır. Hikayenin yazımına dinleyici ne kadar katılırsa onun için anlam o kadar güçlü olacaktır.

En önemlisi de insanın kendisine anlattığı hikayeleri! "Kendini gerçekleştirmek" gibi buram buram tercüme kokan ikamesiz kavramda anlatılardan çok kendi hikayesini oluşturmalı. Kılık, kıyafet, makyaj, kitaplıktaki kitaplar, anahtarlık, kedinin adı, dövmeyle nereye yaptırdığın (yaptırmadığın) aslında hikayenin ana unsurları. **Çoğu dışarıdan bakanların düşüncelerini etkilemekten çok, insanın kendi kendine algılarını anlattığı bir hikaye!** Bu sosyal medya paylaşımları orada kullanılan dil, filtre, emojiyle pekiştiriliyor. "Herkesin hikayesinin bir benzeri de bende var" diyen kitle mecraları dayatması hayatlara karşı, ben şu küçük grubu açtım ya da ben topunuzdan farklıyım diyen hikayeler. Ya da bin yıldır benzer formatta yazılan, anlam ve işlevini her gün kaybeden tutucu "like" cıların, organizasyon kutucuklarının, ölü dibi pamuğu misali tıkmaları amaçlı siiviiilerin sonu. Art arda eklenmiş ve bir dakikalardan oluşmuş, kare kare selfilerle pekiştirilmiş hikayeler, hikayeler, hikayeler. Hikayen kadar varsın! Umarım beğenirler ve paylaşırlar!

Herkesin bir hikayesi var. Her gün. Yirmi dört saat için.

INSTAGRAM

İSTATİSTİKLERİ

İstatistik kafası

Araba kullanırken sürücülerin %14'ü Instagram'ı kontrol ediyor.

Instagram kullanıcılarının %5'i bir gönderiden ilham alıp harekete geçiyor.

Kullanıcıların %80'i ABD dışında yaşıyor.

%80

%32'si üniversiteye gitmiş veya gidiyor.

Kullanıcıların %32'si şehirlerde, %28'i daha küçük yerleşim alanlarında yaşıyor.

Her gün yaklaşık 4.2 milyar beğeni, 95 milyondan fazla da fotoğraf/video paylaşımı yapılıyor.

Şimdiye kadar 40 milyar fotoğraf paylaşılmış.

Instagram'ın gelir paylaşımının 2018 itibarıyla %18 artması bekleniyor.

Instagram'ın resmi hesabından sonra en çok takipçisi olan hesap, Selena Gomez'e ait.

Eğer Selena Gomez bir ülke ve takipçi sayısı da nüfusu olsaydı, dünyanın en kalabalık nüfusuna sahip 12. ülkesi olurdu.

Türkiye %5,4 oranla Instagram'ı en çok ziyaret eden 4. ülke.

Kullanıcıların %50'si en az 1 adet firmanın hesabını takip ediyor.

En çok takipçi sayısına sahip marka Nike iken ikinci sırada National Geographic geliyor.

En çok takipçiye sahip politik lider ABD'nin eski başkanı Barack Obama.

2016 yılı sonu itibarıyla 282,417,581 adet selfie paylaşılmış.

Kaynak: www.louisem.com

Feyyaz Yiğit

yeni iphone

Yeni iPhone'un özellikleri elbette saymakla bitiyor ama akşama kadar tekrar tekrar saysanız da sıkılmayacaksınız. Bu sebeple bitmiyor da denebilir. Lafı uzatmadan yepyeni özellikleri açıklamaya başlıyorum.

Merhaba. Hayat ilerliyor. Yeni iPhone da çıktı çıkacak. Karışık bir dönemdeyiz, herkesin aklında çeşitli soru işaretleri var. "Yeni iPhone'un özellikleri nelerdir? Fiyatı ne kadar olacak? Bende iPhone 3 var, 9'u bekliyorum ama bi yandan da 5'e ya da 6'ya mı çıksam çok zor oluyor?" gibi soruların arasında boğulmak üzereyiz. O halde siz değerli okuyucularım, tüm eş, dost ve akrabalarım için var gücümle yazıma başlıyorum. Umarım yeni iPhone hepimiz için en hayırlısını beraberinde getirir.

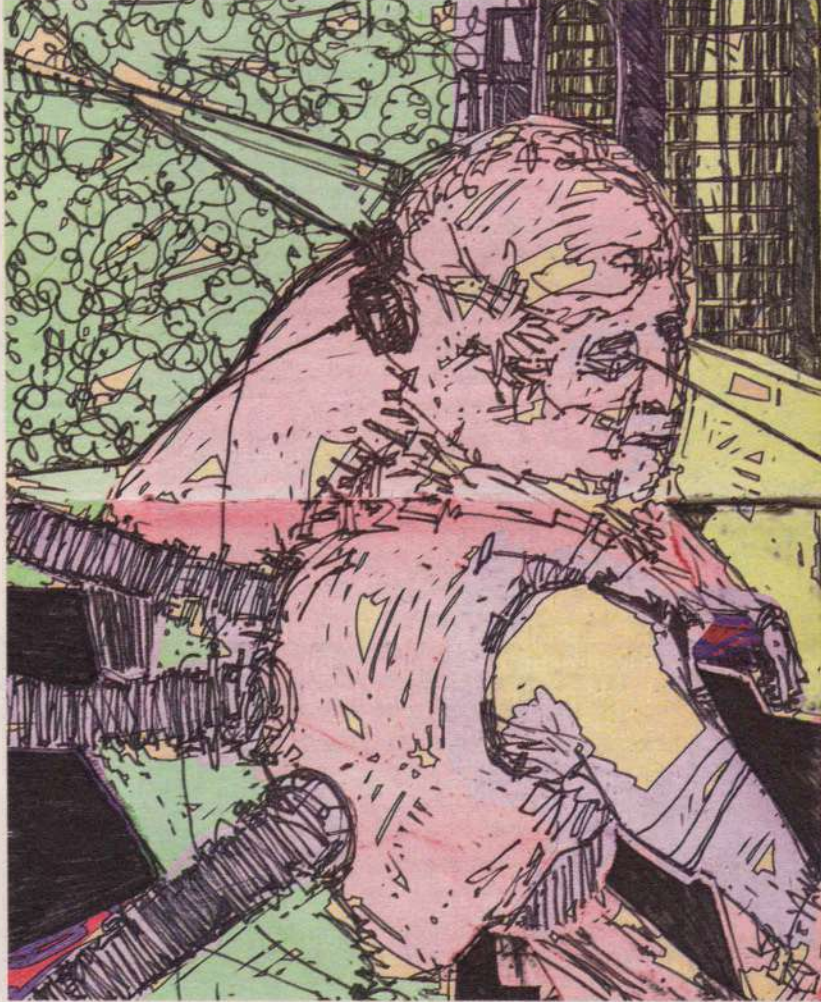
Öncelikle teknoloji devi Apple'ın yeni iPhone'la tarihi bir atılım yaptığına dikkat çekmek istiyorum. İnsanın aklına zarar verecek denli ileri bir teknoloji ürünüyle karşı karşıyayız. Her defasında çeşitli radikal değişiklikler yaparak müşterilerini şaşırtan Apple, bu kez direkt canınıza kastediyor. Yok böyle bir cihaz!!!!

İncelemeye başladığımızda, ilk iPhone'dan son iPhone'a kadar değişmeyen tek şey olan, sevdiklerinizi istediğiniz zaman arayabilme özelliği yine göze çarpıyor. Fakat bundan sonrası, resmen boynumuza geçirilen bir coşku halkası gibi... Yeni iPhone'un özellikleri elbette saymakla bitiyor ama akşama kadar tekrar tekrar saysanız da sıkılmayacaksınız. Bu sebeple bitmiyor da denebilir. Lafı uzatmadan yepyeni özellikleri açıklamaya başlıyorum.

Yeni iPhone'da en dikkat çeken şey kalınlık. Tam tamına 15 cm kalınlığında olacak ve Apple'ın bugüne değin ürettiği en kalın cihaz olacağı söyleniyor. **Yeni iPhone'da önde 7, arkada 9 olmak üzere toplam 16 kamera olacak. Bu kameralardan bazıları yüzünüzü tanıyacak, bazıları neredeyse bahtınızı okuyacak.**

Yüz tanımanın yanında yüz koklama, yüz emme ve sizden habersiz akrabalarınızla konuşma gibi özellikler de cabası. Kullanıcıların merakla beklediği alan derinliği özelliğinde ise çığır açılmış durumda. Artık tüm alanlar öylesine derin olacak ki evinize ambulans gönderecekler. Her fotoğraftan sonra ailenizi arayıp iyi olduğunuzu söylemek zorunda kalacaksınız.

Gelelim sese. Ses bir telefonun kalbi gibidir. Yeni iPhone'da öyle büyük ses geliştirmeleri var ki çıldırmamak için profesyonel yardım gerekiyor. Üzerinde irili ufaklı binlerce hoparlör olacak. Bu hoparlörlerin bazıları da yine yüz tanıyabilecek. Apple, müzik zevkinizi artırmak için bir de çağrı merkezi açmış durumda. Dilediğiniz zaman arayıp, istediğiniz

İlk iPhone'dan son iPhone'a kadar değişmeyen tek şey olan, sevdiklerinizi istediğiniz zaman arayabilme özelliği yine göze çarpıyor.

En merak edilen şey ise bu telefonun satış fiyatı. Bir süredir çeşitli tahminlerde bulunulmuş olsa da Apple, hiç kimsenin düşünemeyeceği bir yenilikle tekrar karşımızda. Yeni iPhone satılık olmayacak. Yalnızca kiralayabileceksiniz. Üstelik yeni iPhone bir yaşam alanı şeklinde nitelendirildiği için, telefonunuzu adres gösterip üzerinden şahıs şirketi de kurabilecek ve her ay verdiğiniz telefon kirasını da gider gösterebileceksiniz. Apple bu hamlesiyle insanları şahsen şirketleşmeye özendiriyor ve kayıt dışı ekonominin önüne geçmeyi amaçlıyor.

Yeni iPhone hassasiyet sarısı, süreç mavisi ve bilinç beyazı olmak üzere üç farklı renk seçeneğiyle piyasaya sürülecek. Kullanıcılar kendilerini en iyi yansıtan rengi sağlık raporu, emniyetten alınan sabıka kaydı ve kimlik fotokopileriyle beraber Apple'a bildirebilecekler. Fakat yalnızca bu kadar, sadece bildirebileceksiniz. Apple bu konuda hiçbir şey yapmayacak.

Son olarak Apple, iPhone 3'lerden, 4'lerden, 5'lerden, 6'lardan ve 6S'lerden yapılan heykellerin sergileneceği bir müze açmak üzere. Sizler de iPhone 3'lerinizi, 4'lerinizi, 5'lerinizi, 6'larınızı ve 6S'lerinizi kullanarak heykeller yapabilir ve sergilenmesi için başvuruda bulunabilirsiniz.

Sizler için elimden geldiğince bu yeni ürünü açıklama gayretine soyundum. Tekrar görüşmek dileğiyle.

şarkıdan yahut müzisyenden şikayetçi olabileceksiniz.

Biraz da yazılımdan bahsedelim. Apple yeni iPhone'da yazılımı şirketin seviyesine getirmiş görünüyor. Bu sebeple telefonu edinmeden önce diyanetin açıklamasını beklemenizi öneririm.

Yapılan geliştirmeler sonucunda yeni iPhone teyzeniz olabilecek. Doğru okudunuz.

CEO yaptığı açıklamada bu kararı çok zor verdiklerini, teyzeyle hala arasında gidip geldiklerini söyledi. Evet, yeni iPhone şimdilik sadece teyzeniz olabilecek fakat üzülme, çeşitli güncellemelerin ardından tüm akrabalarınızı kapsayacağı söyleniyor.

İlk bakışta ekranda bazı çizik ve çatlaklar görünüyorsa da bu kesinlikle fiyatını etkilemeyecek. Telefonun ikinci eli ve sıfırı arasında hiçbir fark olmayacağı için fiyatının hep aynı kalacağı şimdiden konuşulmaya başlandı. Tahtakale esnafı yıldırım hızıyla suç duyurusunda bulundu. Sonucun ne olacağını birlikte göreceğiz.

Mahir Ünsal Eriş

kafa kalabalığı 9

gece bahsi

Gece, karanlığın bin bir farklı rengi olduğu ortaya çıkar. Ve günü dışarıda geçirip hava kararınca evine koşan "iyi" insanlar dünyayı o karanlık renklere bırakırlar.

İnsanın, daha doğrusu tekamülünün en eski devirlerinden bugüne tüm insanlığın üzerinde gizlice anlaştığı bir şey vardır. Gündüz yaşar, gece barınaklarına dönüp saklanırlar ve yeni günü yaşayabilmek için güç toplamak üzere uyurlar. Bu insanlığın evrensel mutabakatıdır. Güneş çekilince yollar seyreler, işler bitirilir, sesler azalır, yüzler çekilir, kapılar sürmelenir. İnsanlar aleminde bir ateşkes başlar. Gece kimsenin kimseye dokunmaması için herkes kapalı kapıların ardına birikir. Çünkü kapılar, yalnızca ardındakiler birbirine dokunabilsin diyedir.

Gündüzleri insan nehirleri, akan sokaklar geceleri ıssızlığa, bela ve ölüme terk edilir. Gün aydınlığında o sokakları dolduran insanlar, geceleri dışarıda kalanları kötülere yazmayı, ayıplayıp yadırgamayı hak bilirler. Kadınlara ve çocuklara geceyi çok görürler. Çünkü gece, insanın insandan, yani kendinden korkmasıdır. İnsanın asıl yüzü aydınlıkta görünmez.

"Gece, gündüzün devamı değildir," der Tezer Özlü. Yüzlerce sayfalık romana, cilt cilt destanlara sığmayacak bu söz, Kalanlar kitabında, Cümleler bölümünde, bir "cümlecik" olarak durur. O kitabı çeperini aşarak kainata yayılır. Çünkü gece, gündüzki dünya katlanıp bir köşeye konur ve bir tavus kuşunun kuyruğu gibi gizli renkleriyle gece açılır insanlığın gözleri önünde. Dünya, hava karardıktan sonra yeniden kurulur. Suçlar, günahlar, yolculuklar, yalanlar, ölümler, kahırlar, ayrılıklar, kıskançlıklar, kavgalar, kederler başlar, gündüzün onlara verdiği tüm renklerden sıyrılarak. Gece, karanlığın bin bir farklı rengi olduğu ortaya çıkar. Ve günü dışarıda geçirip hava kararınca evine koşan "iyi" insanlar dünyayı o karanlık renklere bırakırlar. Bambaşka insanlar dökülür yollara. Bekçiler, nöbetçiler, hırsızlar, torbacılar, pezevenkler, kokoreççiler, kamyoncular, uzun yol kaptanları, konsomatrisler, müzisyenler, bozacılar, evsizler, göçmenler ve dertliler. Derdi evlere, duvarlara sığmayıp yollara taşanlar. Evet, Tezer Özlü haklıdır. Onun sözünün üstüne söz edecek cürette olduğum sanılmasın ama gece, gündüzün devamı değildir, gece, gündüzden çıkılan bir yol, gündüzün içinden geçerek varılan bir başka dünyadır. Günler, iskambil destesindeki kağıtların arka yüzüdür. Hepsı birbirinin aynıdır. Oysa geceler, o kağıtların ön yüzüdür. Her biri başka renk ve başka anlam sunar.

Gündüz insan, gece ise dünyadır. Çünkü gün aydınlıkken yalnızca insanın ve onun yarattıklarının sesleri duyulur. Oysa gün çekilip de yerini gecenin lacivertliğine bıraktı mı dünya sahneye çıkar, Dünyanın o ağır ağır dönüşünün görkemli çitirtisi işitilir. Yaprakların birbirine sürtüşünün, böceklerin vızıltısının, kıyıları döven dalga yığınlarının o sonsuz hareketinin sesi boşlukta büyüdükçe büyür. Rüzgar gece, tabiatı şehrin içine taşır. Sular, insandan kaçır gibi koşuşturmayı bırakıp durulur. Şehir uğultusu yerini tabiatın mahzun şarkısına bırakır. İnsan, medeniyetle doğadan ayrı düşmüş, ondan ayrı bir şeymiş gibi sayılmayı seçmiştir. İnsanın kurduğu medeniyet dışarıda bırakıp barınaklarına çekilmesinden sonra doğa, Kurşun Asker masalı gibi, kütusundan çıkar ve yeniden dünyaya hakim olmaya başlar geceleri. Çünkü, doğanın insana pek tahammül edemediği çok açıktır.

Gece yapılan şeylerin hepsi gündüz yapılanlardan daha zevklidir. Uyumak da öyle, müzik dinlemek, kalkıp bir şeyler atıştırmak da, boş yolları dolaşmak, araba sürmek de, sevmek de, konuşmak da. Bunun sebebi insanın dünyayla kurduğu ilişkide onun cazibesine kapılmış olmasıdır. Gündüz, dünyevi heves ve hırslarının peşinde koşuşturmadan öylesine perişan olur ki, bu saydıklarımın hiçbirinde

geceki keyfi duyması mümkün değildir. Üstelik, gündüz herkes, her şey uyanıktır. **Uyanık insanlar birbirleriyle meşgul olurlar. Oysa gece insan kendi kendine kalır. Ne kimsenin gözü önünde durur ne de kimseyi merak eder.** Geceleri insanın meselesi, çoğunlukla kendisidir. Gece, kendimize çevrilmiş berrak bir aynadır.

Neredeyse on beş yaşından beri hiç gece uykusu uyumamış biri olarak kendi adıma yazdığım hemen her satırın birer gece mahsulü olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. İşte bu satırlardan bazılarının, yakında yeniden bir kitap halinde ortaya çıkacağını duyurmak isterim. İyi ki gece var.

Gecenin epey sözünü ettim, gideyim de biraz, "Karanlık kendini uyur gecede" diyen Gonca Özmen şiirleri okuyayım.

**Geceleri
insanın meselesi,
çoğunlukla
kendisidir.
Gece, kendimize
çevrilmiş berrak
bir aynadır.**

INTRODUCING SMART 360 FLEX

4 YONLÜ ESNEK KUMAŞ

ESNEK BEL

GİZLİ EMNİYET CEPLERİ

KIRIŞMAZ

 [instagram.com/Dockersturkiye](https://www.instagram.com/Dockersturkiye)

 [facebook.com/Dockers](https://www.facebook.com/Dockers)

© 2017 LEVI STRAUSS & CO.

ALWAYS ON
DOCKERS

dünya dönüyor sen ne dersen de, aristo da mezarında dönüyor istemesen de...

Düz Dünya Topluluğu büyük köprüleri örnek gösterip, birkaç km boyunca devam eden köprüleri dünyanın düz olmasının kanıtı olarak sunarken Eratosthenes'e gerçekten mezarda dönmek kalıyordu.

Önce Aristo mezarında ters döndü, sonra Parmenides, Thales, Hipparkos ama vantilatöre dönen ise zavallı Eratosthenes oldu.

Aslında ne güzel yatıyorlardı.

400 yıl kadar önce Aristo ay tutulması sırasında dünyanın gölge sınırının ay üzerindeki görüntüsünün yay şeklinde olması nedeniyle dünyanın küreye yakın bir biçimi olduğunu ilk kez söylüyordu.

Ama asıl Eratosthenes iki tane büyük aynı boy sütunla birbirinden 800 kilometre uzaktaki iki kentte aynı tarihte gölge boyu farklılıklarını görmüş, İskenderiye ve Asvan kentleri arasında aynı güneşin farklı gölgeler vermesi nedeniyle yeryüzünün bir eğimi olduğunu söylemişti. Çünkü iki kent arasındaki uzaklığı biliyor, 50 katı 40 bin km bir ölçüyü de bugünün rakamlarına yakın hesaplayabiliyor ve dünyanın yuvarlak olduğunu kanıtlıyordu. Düz diyenlere inat, bu eğimin anlaşılabilmesi için en az 800 km mesafe gerekiyordu.

Ama onlardan binlerce yıl sonra 1956 yılında Amerika'da Düz Dünya Topluluğu'nu kuranların söylediği gibi, kendi hislerine dayalı bilim dışı kabullerle ufuk çizgisini sürekli düz görmeleri nedeniyle dünya düzdür demiyordu. Üstelik Düz Dünya Topluluğu büyük köprüleri örnek gösterip birkaç km boyunca devam eden köprüleri dünyanın düz olmasının kanıtı olarak sunarken Eratosthenes'e gerçekten mezarda dönmek kalıyordu.

Ama her şey 1957 yılında başlayan uzay yarışıyla değişiyordu. Yuri Gagarin 1961'de uzaya çıkıyor, çok değil 350 km kadar yükseldiğinde bile dünyanın yuvarlaklığının ilk ipuçları bilimsel olarak görülüyordu ama Düz Dünya Topluluğu'na göre güney kutbu yoktu ki, kendilerine sorulan **"Dünya düz olsa yerçekimi nedeniyle içine doğru bir çökme olmayacak mı?"** sorusunun da yanıtı yoktu tabii ki...

Üstelik Düz Dünya Topluluğu üyeleri yıllar sonraki bir genç gibi, NASA'yı, Avrupa Uzay Ajansı'nı, Rus, Çin ve Japon uzay ajanslarını da Mason olmakla suçlayamıyordu.

Orta Çağ Avrupası'nda bile tam olarak düz olduğu iddia edilmeyen dünya uzaydan gelen görüntülerle değişiyor, 1970'li yıllarda Apollo 8 astronotu William Anderson'ın ay yüzeyinden gönderdiği ilk fotoğrafta koskoca mavi bir top gibi gözükünce Düz Dünya Topluluğu imana geliyor ve bazı iddialarından vazgeçiyordu ama evrimi eğitimde yasaklayan bir ülkede **"dünya düzdür"** diye birilerinin yıllar sonra ortaya çıkacak olması da kimsenin aklına gelmiyordu. Eratosthenes, M.Ö. 240'ta eski bir papirüsü okurken ilginç bilgilere rastlamış.

Bu antik bilgileri, güneşin tam tepede olduğu noktada gölgenin yok olmasından yola çıkarak dünyanın yuvarlak olacağı fikrini ortaya

atıyor, 1543'te Kopernik'e güneş merkezli sistemi kurmasının da ilk ipuçlarını veriyordu.

Dünyanın yuvarlaklığına 1600'lerin başında Roma Engizisyonu takmıştı. Bizim gencin 402 yıl sonra kendileriyle aynı çizgiye geleceğini rüyalarında görseler elbette inanmazlardı. Üstelik 15 sene önce 1600 yılında dünya yuvarlak ve güneş etrafında dönmektedir diyen Giordano Bruno diri diri yakılıyor, 1608 yılında ilk teleskop keşfedildiğinde ise dünyanın yuvarlaklığını kanıtlamak daha da kolaylaşıyordu.

Bize gelince iş biraz daha karıştı. 1575 yılında Takiyüddin'in kurduğu gözlemevi, 5 yıl sonra ardı ardına gelen depremler, ilahi bir gücün uyarısı kabul ediliyor, şeyhülislamın **"meleklerin bacalarına bakılarak melekler rahatsız ediliyor"** demesi üzerine top atışlarıyla 5 yıl sonra 1580 yılında yıkılıyordu.

5 yıl sonra ölecek olan Takiyüddin'in 437 yıl sonra bir yurttaşının kendisinin çok gerisinde hurafeleri dile getirmesi, diğer Yunan bilginler gibi mezarında dönmesine neden oluyordu.

Ama 2015 yılında Pisa değerlendirmesinde matematik ve fen bilimlerinde ilk 50, okuduğunu anlamada ilk 55 arasında gençleri giremeyen bir ülkede, biraz gündemi değiştirmek için biraz da hayatında bilim ve felsefesi yer almadığı için dünyanın düz olduğu iddiası bir yeni yetme tutucu siyasetçi genç tarafından yeniden gündeme getiriliyordu.

Challenger Uzay Mekiği faciadan bir gün önce güzel yurdumun gazetesinde uzaya gidecek 7 kişilik ekipte yer alan kadın astronot için sütyensiz dolaşacağı, yerçekimi olmadığı için sütyen kullanmayacağı haberi çıkıyordu. Kadın astronota böyle bakılan güzel yurdumda **"dünya düzdür"** açıklamasının yapıldığı gün Amerikalı Peggy Whitson, uzayda en uzun süre kalan kişi ve kadın olarak 665 günlük gezisi dönüşü Kazakistan'a iniyordu.

Dünya düzdür açıklamasından bir hafta önce ise bıçkı dikiş kursundan hallice Gökmen Uzay Havacılık Eğitim Merkezi **"GUHEM"** dualarla açılıyordu.

Şimdi diyeceksiniz ki bu bir ay önceki konuydu, unutuldu, zaten cahil çocuk da sözünü geri alıyor. Ancak göz ardı ettiğiniz bir şey var; örgütlü cehaletin, orta zekalılar cumhuriyetimizi bile iyice geri zekalı yapması.

İster gündem saptırması olsun ister cahil cesareti, bilim felsefesi ve aklın öncülüğü için bu olay asla unutulmamalı. Yaşadığımız günleri anlamak, biat etmemek, hayır demek, karşı durmak konusunda bu zeka geriliği ve akıl tutulması mutlak her yerde, her zeminde insanların nasıl ürkütücü bir salaklığın pençesine düşebileceği tehlikesi olarak görülmeli.

Bizim gencin 402 yıl sonra kendileriyle aynı çizgiye geleceğini rüyalarında görseler elbette inanmazlardı.

SADECE **BluTV**'DE!

hukuka giriş, insanlıktan çıkış

Bu gavurların otobanlarımıza, köprülerimize, zenginliğimize ve bilhassa adalet sistemimize duyduğu çekemezlilik hepimizin malumu ama bu kadarı da biraz fazlaydı sanki?

"Kim ne derse desin, Türk yargısı, AB ülkeleri yargısından da ABD yargısından da hem daha fazla hukuka bağlı ve hem de daha fazla adildir." Başbakan Yardımcısı'nın geçtiğimiz günlerde yaptığı bu açıklama tüm milletin yüreğine su serperken düşmanlarımıza da ucuz oyun ve tahriklere kapılmayacağımızı açıkça gösterdi. Yetmez ama dur hele! Bence en kısa zamanda, bir KHK ile Türk yargısının dünyanın en iyisi olduğu yasaya bağlanmalı, tersini iddia eden herkes de hapse tıkmalı, o zaman daha iyi anlar bazı şeyleri herkes. Halkımızın, Türk adaleti hakkındaki yaygın hissiyatının, "Haklı bile olsan, Allah düşürmesin; hatta galiba, bilhassa haklıysan düşürmesin," şeklinde olduğu bu kritik günlerde, milli birlik ve beraberliğimizi korumak adına atılacak en doğru adım budur diye düşünüyorum. Böyle bir KHK'nın hakka, adalete (ve mantığa) uygunluğunu da önümüzdeki yerel seçimlerde kolaylıkla test edebiliriz; en çok oyu iktidar partisi alırsa, söz konusu düzenlemenin de milli irade tarafından benimsenip onaylandığını, demek ki iyi ve doğru olduğunu kabul edebiliriz, dahası etmeliyiz; demokrasi budur çünkü.

Dünyanın en adaletli ülkesinde bulunmanın iç huzuruyla yaşayıp giderken, aklıma söz konusu ifadenin girişi takılıverdi: "Kim ne derse desin..." Acaba kim ne diyordu dudak uçuklatan adaletperverlikteki yargımızla ilgili olarak? Şöyle bir bakınca neler gördüm neler... Kendisinin (haşa) paralel evrende yaşadığından dem vuranlar mı, bugünün davalarının gelecekteki hukuk fakültesi öğrencilerinin eğlence konusu olacağını iddia edenler mi... Neler neler. Ben, takdir edersiniz, çok şaşırdım. Gördüklerim, her gün düzenli olarak televizyondan aldığım eğitim ve terbiyeyle taban tabana çelişmekteydi. **Her şeyden önce, biliyordum ki, devlet kutsaldır. Devlet büyüğü de onun yönetimini emanet ettiğimiz, hepimizden daha akıllı, bilgili, kültürlü, becerikli, ahlaklı, üstün insanlardır.** Bütün bu hasletlerinden dolayı da en önemli vazifeleri, biz kendilerinden daha aşağıdakilere ne düşüneceğimizi, neye inanacağımızı, kimi seveceğimizi, kimden nefret edeceğimizi, çocuğumuzu nasıl eğiteceğimizi, ne giyeceğimizi, ne yiyeceğimizi, kıyımızı hangi elimizle yıkayacağımızı, velhasıl hayatımızı nasıl yaşayacağımızı en küçük ayrıntılarına kadar belirleyip bize tebliğ etmektir, ki buna demokrasi, bir taşra esnafını bir gecede yarı tanrıya çeviren sihirli değneğe de seçim denir. Bir devlet büyüğü hakkında, ileri geri konuşmaya cüret edenler olduğunu görünce bu KHK konusundaki fikrim pekişmekle kalmadı geliştirdi de. KHK'lar ile düzenlenmesi gereken daha nice meseleler olduğunu düşünmeye başladım: Türkiye'nin galaksinin en gelişmiş ülkesi, bu ülkede yaşayanların da gelmiş geçmiş en mutlu, en müreffeh, en yaratıcı, en çekici insanlar olduğu; ateşi, yazıyı, astronomiyi, matematiği, temel bilimleri, elektriği, matbaayı, buhar makinesini, postane, telefon ve telgrafı, antibiyotiği, bilgisayar, interneti, tenis, eskrim ve dağcılığı Türklerin bulduğu; en güzel bakan, en güzel ağlayan, ilk önce başlatan, en önce yavaşlatan, en uzağa giden, en çabuk da dönenin yine aziz milletimiz olduğu; ve belki de en önemlisi, geniş ekose

İçimizdeki demokrasi düşmanlarını tepeleriz tepelemesine de, dünyanın geri kalanını ne yapacağız?

desenli ceketlerin dünyanın en şık kıyafetini teşkil ettiği derhal kanun hükmünde kararnameye bağlanmalıdır naçiz kanaatimce.

Bu güzel yöntemle içimizdeki demokrasi düşmanlarını tepeleriz tepelemesine de dünyanın geri kalanını ne yapacağız? Araştırmalarım sırasında World Justice Project (Dünya Adalet Projesi) denen kurumun 2016 için hazırladığı "Hukukun Üstünlüğü" raporuna denk geldim. Hukukun üstünlüğü nasıl tanımlanıyor, nasıl ölçülüyor gibi temel bilgileri verdikten sonra 116 ülkede sürdürdükleri kapsamlı çalışmaların sonuçlarını açıklamış ve bulguları doğrultusunda bu ülkeleri "Hukukun Üstünlüğü İndeksi" listesinde sıralamışlar. Detaylara fazla takılmadan hemen listeyi açıp en üst sıraya diktim gözümü; orada güzel ülkemizin adını göreceğimden hiç kuşku duymadan. Fakat o da nesi! **Sıralamadaki ilk on ülkenin sekizi, yargı bağımsızlığı konusunda nal toplattığımız Avrupa ülkelerine ait olmasın mı? Tabii hemen sonra kendi aptallığıma güldüm. Washington merkezli bir kuruluşun bizi geri göstermeye çalışmasından daha doğal ne olabilirdi?**

Listeyi taramaya devam ettim. Romanya, Birleşik Arap Emirlikleri, Botswana, Senegal, Belarus, Tunus, Endonezya, Malawi, Kolombiya, Burkina Faso, Çin, Kırgızistan, Tanzanya... Liste uzuyor da uzuyor fakat Türkiye'nin adı görünmüyordu. Bir ara, acaba hukuktaki olağanüstü gelişmişliğimizden dolayı diğer ülkelere ayıp olmasın diye değerlendirme dışı mı tutulduk diye bile aklımdan geçmedi değil, ne yalan söyleyeyim. Fakat nihayet karşına çıktı Türkiye: Myanmar'ın hemen altında, Kenya'nın bir üstünde ve 99. sırada.

Açık konuşayım, sarsıldım. Tamam, bu gavurların otobanlarımıza, köprülerimize, zenginliğimize ve bilhassa adalet sistemimize duyduğu çekemezlilik hepimizin malumu ama bu kadarı da biraz fazlaydı sanki? Dünyanın açık ara zirvesinde olduğumuz bir alanda bizi en dipte göstermek, Sokrates'ten beri milletimizi sabote etmek için geliştirilmiş bir düşünce geleneği için fazla acemice değil miydi? Bu, diyelim, Brezilya'nın futbolda dünyada yüzüncü sırada yer aldığını iddia etmek gibi bir şeydi; adama gülerler ve çok afedersiniz, bu iş için ağızlarını da kullanmazlardı. İçime bir kurt düştü ve dönüp "hukukun üstünlüğü" dedikleri şeyi nasıl tanımladıklarına baktım: "Şeffaf bir yönetim ve temel insan haklarına saygı temelinde barış, fırsat eşitliği ve gelişmeyi sağlayan..." gibi bir şeyler zirvaladıklarını görünce anladım zavallıların hatasını. Bu gafiller belli ki, hukuku, insanın meselesini insanı merkez alarak çözmeye çalışan bir şey olarak ele alıyordu. Biz ise üstün kavrayışımızla, insanı tabiatın bir parçası görüyor ve kanunlarımızı koyup uygularken de bunu referans alıyorduk; spesifik olarak belirtmek gerekirse, tabiatın hayatın en büyük çeşitlilikle ortaya çıktığı yeri, ormanı! Demek ki, lider bir ülke sıfatıyla bize düşen, derhal komisyonlar kurup bu geri kalmış zevata orman kanununun faziletlerini, kaba kuvvetin faydalarını ve nefret söyleminin şifa gücünü acilen benimsetmektir. Hiç şüphem yok, bize yakışan budur.

Candaş Tolga Işık

"Ömrüm seni sevmekle nihayet bulacaktır"

Hayriye o gece bir daha Cemal'in yanından hiç kalkmadı. İki genç gözlerini gözlerinden ayırmadan saatlerce konuştular. Masadaki herkesin şehadetinde büyük bir aşk başlamıştı o gece.

Hukuk fakültesinin en güzel kızı Hayriye'nin doğum günü şerefine, Safa Meyhanesi'nde küçük çaplı bir kutlama tertip edildi. Hayriye'nin yakın arkadaşlarından biri olan Talat her bir ayrıntıyı düşünmüştü.

Talat, Malkaralı zengin bir ailenin oğluydu. İstanbul'da, babasının ortağı Kudret Bey'in tıp fakültesinde okuyan oğlu Cemal'le kalıyordu. Talat ve Cemal kısa sürede kaynaşmış, İstanbul'da birbirlerine yoldaş olmuşlardı. Talat, o gün Hayriye'nin doğum günü için okuldan erken çıkıp eve gelmişti. Cemal'i de yanına alıp doğru Safa'nın yolunu tuttular. Safa'da muhabbet kıvamındaydı.

Talat elleriyle hazırlattığı, üzerinde 18 mum bulunan doğum günü pastasını getirdi. Alkışlar, tebrikler, hediyeler derken Cemal, Talat'ın kulağına eğilip "Birader çok müşkül duruma düştüm. Ben hediye almadım." dedi. Talat kahkahayı bastı, "Hediye mi vermek istiyorsun? Kolay..." dedi. Elindeki rakı bardağına diğer elindeki çatalla vurarak, masadaki kalabalığa "Kıymetli arkadaşlar" diye seslendi: "Cemal'im Hayriye'ye doğum günü hediyesi olarak bir şarkı söylemek istiyor. Tabii Hayriye'nin müsaadesi olursa..." Kıpırmızı oldu Cemal. Talat ve Cemal evde sık sık fasıl yaparlar, Cemal söyler, Talat içerdi. Ama yeri miydi şimdi bunun! "Ne şarkısı ulan! Nereden çıkardın şimdi?!" diye söylendi Talat'a... Durumu anlayan Hayriye, "Çok mutlu edersiniz beni lakin içinizden gelmiyorsa boş verin..." dedi. "Olur mu öyle şey? Elbette söylerim" dedi. Cemal rakısından bir yudum aldı ve hiç düşünmeden aklına ilk gelen şarkıyı söylemeye başladı: "Ömrüm seni sevmekle nihayet bulacaktır / Yalnız senin aşkın ile ruhum solacaktır / Son darbe-i kalbim yine ismin olacaktır / Yalnız senin aşkın ile ruhum solacaktır..."

Cemal kadife sesiyle şarkıyı söylerken Safa Meyhanesi'nde servis durmuştu, tüm masalar hayran gözlerle genç adamı dinliyordu. Şarkı bittiğinde aşçıbaşı dahil herkes alkışlıyordu.

Hayriye'nin gözleri dolmuştu. Cemal teşekkür edip yerine geçerken Hayriye yanına geldi: "Bugüne kadar aldığım en güzel yaş günü hediyesiydi... Çok mesut ettiniz beni. Ne güzel bir sevda sözü bu: Ömrüm seni sevmekle nihayet bulacaktır..." "İnşallah bir hadsizlik etmedim" diye cevap verdi Cemal. "Aksine, çok mutlu ettiniz" dedi Hayriye. Hayriye o gece bir daha Cemal'in yanından hiç kalkmadı. İki genç gözlerini gözlerinden ayırmadan saatlerce konuştular. Masadakilerin şehadetinde

büyük bir aşk başlamıştı o gece.

Zamanla eksilmek bir yana daha da büyüyen bir sevdaydı Cemal ve Hayriye'nin aşkı... Hayriye fakültenin son sınıfına geldiğinde Cemal evlenme teklifi etti. Hiç düşünmeden kabul etti Hayriye. Genç adam ilk otobüsle

Malkara'ya gidip ailesine anlattı bu kararını.

Malkara'nın en zengin ailelerinden birinin tek oğlu olan Cemal, hayatının ilk ve en büyük darbesini o gün alacaktı. Çünkü babası Kudret Bey tek varisi ve çok yakında hekim çıkacak oğlu Cemal için bambaşka bir gelecek planlamıştı.. "Bir memur kızıyla evlen diye çalışmadım ben bunca yıl... Bahsettiğin kız ailemize yakışan bir gelin değil" diyerek reddetti bu evliliği. Cemal önce isyan etti. Aylarca konuşmadı ailesiyle. Vazgeçmelerini bekledi. Ama nafiyleydi. Belki düzeler, razı gelirler umuduyla bu durumu Hayriye'ye anlatma işini hep ertelemişti.

Ancak artık yapacak bir şey yoktu. Hayriye gözyaşları içinde dinledi Cemal'i. Genç adamın sözlerini bitirmesiyle birlikte o ölümcül soruyu sordu: "Ne yapacağız peki?" Cemal "Bilmiyorum. Ama onların rızası olmadan bir yuva kuramam" dedi. "Haklısın..." dedi Hayriye ve titreyen bir sesle devam etti: "O halde bir an önce ayrılmak en doğrusu..." O gece son görüşmeleri oldu. Kabus gibi bir yıl geçirdi ikisi de. Cemal babasından intikamını tıp fakültesini son sınıfta bırakarak aldı. Malkara'ya döndü. Hayattan hiçbir beklentisi kalmamıştı. Hayriye'nin ruhu da harabeye dönmüştü. Her gece ağlamaktan bitap düşmüştü. Babası Cemal'i tam da planladığı gibi "ailelerine layık" Malkaralı bir kömür tüccarının

kızıyla evlendirdi. Karısı Handan Hanım, Cemal'i çok sevdi. **Bir eksiklik olduğunu fark ediyordu fakat hiç sorgulamıyor, koşulsuz sevgisiyle kocasına adıyordu kendisini.** Bir oğulları oldu. Cemal'in evlendiği gece Hayriye'nin hayatının en kötü gecesiydi. "Madem o yaptı, ben de yaparım" diyerek onlarca talibinden biriyle yuva kurma kararı aldı. Fakat dayanamadı. 5 yılın sonunda boşandı. Bir daha da evlenmedi.

30 yıl geçti üzerinden... Hayriye Hanım 60'larına, Cemal ise 70'lerine gelmişti. Cemal, Malkara'da eşi Handan Hanım ve tek oğlu Sedat'la yaşıyordu. Hayriye ise 5 yıl önce emekli olmuş, İstanbul'da bir evde tek başına kalıyordu. Tek eğlencesi internette eski dostlarıyla, fakülteden arkadaşlarıyla sohbet etmekti. Hayriye yine böyle bir akşam Facebook'ta gezinirken Cemal'in oğlu Sedat'a denk geldi. 30 yıl boyunca hiç kimseye Cemal'i sormamış, yanında konuşulmasına bile izin vermemişti. Bunca yıl sonra kimselere sormayı da yediremiyordu. Ama oğluna sorsam kim bilecek ki diye düşündü ve şöyle yazdı: "Kıymetli evladım merhaba, ben babanız Cemal Çankaya'nın üniversiteden arkadaşı Hayriye Gültekin. Size burada rastlayınca selam vermek istedim. Nasılsınız? Babanızın sağlığı nasıl? Yıllar oldu kendisiyle görüşmeyeli. Selamlarımı iletin lütfen..." Hemen cevap geldi Sedat'tan "Merhabalar Hayriye Teyze. Çok teşekkür ederim, iyiyim. Babam sizden hiç bahsetmedi ama hemen ileteceğim selamınızı. İsterseniz telefonunu göndereyim size" dedi ve Cemal'in numarasını yazdı.

Ertesi sabahı zor etti Hayriye. "Arasam mı aramasam mı?" derken çevirdi numarayı. Bir kez çaldı telefon. Heyecanlı bir sesle "Alo" dedi Cemal. O ses ömrünün hırsızıydı ve yıllar sonra duyduğunda ne söyleyeceğini, ne yapacağını bilemedi. Telefonun başında kalakaldı.

"Hayriye..." dedi Cemal, "Sen misin?"

"Evet" dedi ve ağlamaya başladı Hayriye.

"Sedat söyledi dün onunla konuştuğunu ne kadar mutlu oldum bilemezsin. Nasılsın? Neredesin?" Hayriye ağlıyordu. Cemal anlamasın diye telefonun ahizesini eliyle kapatmıştı. Arada elini çekip kısa cevaplar verip, tekrar ağlamaya devam ediyordu. Cemal, Hayriye telefonu kapatmasını diye saçma sapan konular açıyor, adeta kendi kendine konuşuyordu.

Birkaç dakika sonra Hayriye kendini topladı. Ve "medeni iki insan gibi" konuşmaya başladılar. "Sağlığın nasıl?" diye sordu. "İyi değilim" dedi. Kalp atışları hızlandı Hayriye'nin telaşa, "Neyin var?" dedi. "İki yıl önce felç geçirdim. Belden aşağım tutmuyor. Tekerlekli sandalyeyle hareket

edebiliyorum. Yıllar önce ölmüş bir adamın bunu söylemesi ne kadar doğru bilmiyorum ama ölmeyi bekliyorum.” dedi. Kahroldu Hayriye, kesti sözünü Cemal’in: “Allah korusun. Öyle söyleme.” Aradan 30 yıl geçtikten sonraki bu ilk konuşmayı, ertesi gün ikinci, sonraki gün üçüncü konuşma takip etti. Her gün konuşmaya başladılar. Hayriye, Cemal’in eşi Handan Hanım’ı rahatsız etmemek için Cemal’in aramasını bekliyordu. **Cemal bazen günde iki üç kez arıyordu. Bir gün “Hayriye seni görmem mümkün mü?” diye sordu.**

Hayriye düşündü, “Nasıl olacak ki? Yanlış anlaşılabilir mi?” diye sordu.

“Bir ömrü heba ettim ben. Bundan sonra kim ne anlarsa anlasın,” dedi.

Hayriye de çok istiyordu aşlında tek ve en büyük aşkını görmeyi ama Cemal tekerlekli sandalye olmadan hareket edemiyordu.

Nasıl görüşeceklerdi? Cemal “Malkara’ya gelersen burada bir yerde buluşuruz.

Ben gelirim” dedi. “Gelirim” dedi Hayriye.

Birkaç gün sonra sabah Malkara otogarında buldu kendini Hayriye. Öğlen 12’de parkta buluşmak üzere sözleşmişlerdi. Hayriye 11’de gitti buluşma yerine. 12’ye doğru Cemal tekerlekli sandalyesinin tekerleklerini ellerini parçalarcasına iterek göründü uzaktan.

Cemal’i görünce oturduğu banktan kalktı Hayriye. Kalbi heyecandan yerinden fırlayacaktı. Cemal geldi, Hayriye’ye baktı, bir daha baktı, sonra uzun uzun bir daha baktı ve “Gözlerin Hayriye... Gözlerin... En çok bundan korkuyordum... Bunca felakete rağmen hala aynı bakıyorlar bana” dedi. “Ben senden başka kimseyi sevmem, sevemedim,” diye cevap verdi Hayriye.

Akşama kadar o bankta hiçbir şey yiyip içmeden oturdular. Hava kararmak üzereydi, Cemal “Daha geç olmadan sen git, yolun uzun...” dedi. Kalktılar. Ayrılığın en can yakıcı halini tatmış bu iki yaralı sevdalı bu sefer ayrılırken mutluydular. Çünkü son dönemecinde de olsa hayat bir fırsat vermişti kalplerine. Hayriye İstanbul’a döndükten sonra uzun telefon sohbetlerine devam ettiler. Cemal böyle bir konuşmada açıldı Hayriye’ye: “Biliyor musun sen tekrar bana gelene kadar doktora gitmeyi hep reddetmiştim. **Buluştuğumuzun ertesi gününü tedaviyi kabul ettim. İyileşeceğim. İyileşip sizinle evleneceğim.”**

Hayriye’nin cevabı acıydı: “Ben acıya alıştım lakin başkaları alışmasın. Handan Hanım’a böyle bir kötülük edemem. Biz böyle geldik böyle gidelim. Başka canlar yanmasın.” Ama Cemal ısrar etti “Hayır, ben Handan’a anlatacağım. Bunun onunla ilgisi yok. Onun hakkını ödeyemem ama ben seni sevdim, seni seviyorum.” “Sen düzel, iyi ol da... Gerisi kolay” dedi Hayriye.

Hayriye bir yandan Cemal’le konuşurken, diğer yandan Handan’ı düşünerek hep bir huzursuzluk hissediyordu. Bu kadın nasıl oluyor da bu durumun farkına varmıyor? Kocasını aynı evde her gün saatlerce telefonda konuşuyor, nasıl anlamıyor? Hayriye’nin vicdanını kurcalayan bu sorunun cevabı soğuk bir şubat sabahı yine bir telefonla gelecekti. “Cemal Bey arıyor” yazdı cep telefonunda yine ve yine ilk çalışında açtı Hayriye. Ama bu sefer karşısında Cemal değil eşi Handan vardı: “Hayriye Hanım, iyi akşamlar Handan ben...” Hayriye nasıl cevap vereceğini bilemez haldeyken Handan Hanım devam etti: “Cemal’i kaybettik Hayriye Hanım. Yarın toprağa vereceğiz. Cemal sizin de burada olmanızı çok isterdi. Gelerseniz beni ve oğlumu çok mutlu edersiniz.” Sevdığı adamın ölüm haberinin acısıyla, aylardır kocasıyla gizli gizli konuştuğu bir kadının nezaketi karşısında hissettiği utanç karışmıştı. Cenaze günü avluda Cemal’in oğlu Sedat “Hoş geldiniz Hayriye Teyze,” diye karşıladı Hayriye’yi ve annesinin yanına götürdü. Handan, Hayriye’yi görünce, “Başımız sağ olsun,” dedi ve sarıldılar. Cemal’i toprağa birlikte verdiler. Malkara mezarlığının kapısına doğru Hayriye, Sedat ve Handan Hanım birlikte yürürken Handan Hanım oğlu Sedat’a “Hayriye Teyzeni arabayla otogara bırak ama ondan önce bize biraz müsaade et dertleşelim oğlum” dedi. Sedat uzaklaşırken Hayriye’nin acısı duyacaklarına dair duyduğu endişeyi bastırmıştı. Handan Hanım “Biliyor musunuz siz Cemal’le telefonda konuşurken ben de yan odadan sizi dinliyordum. Size evlenme teklif ettiğinde yandaki odada dakikalarca ağladım. Hatta belki size garip gelecek ama Cemal’in haberi olmadan sırf sizinle konuşmaya devam edebilsin diye ondan habersiz telefonuna kontör yükliyordum. Benim sevgim onu hayatta tutmaya yetmiyordu belki sizinki yeter diye umut ettim hep. Siz benden daha iyi bilirsiniz sevmek garip bir his işte... İnsan sahiden sevince, başka hiçbir şeyin önemi kalmıyor. Kendinin bile.”

Hayattan öğreneceği hiçbir şeyin kalmadığına, bu saatten sonra başına ne gelirse gelsin onu şaşırtmayacağına inanan Hayriye 62’nci yaşına girdiği günlerde aslında ne kadar yanıldığını anlayacaktı. Hayriye hayattan aldığı belki de bu son dersle Handan Hanım’a sordu: “Beni buraya davet etmeniz, peki?” “Cemal’in hayattaki en büyük övünç kaynağı verdiği her sözü tutmuş bir adam olmasıydı. Kendi yaşamına, umutlarına ve hatta aşkına rağmen... Oğlumuza, ‘Sana tek bir nasihatim var’ derdi: Neye mal olursa olsun verdiğin sözleri unutma...” Hayriye anlayamamıştı, “Beni cenazeye çağırmanızla bunun alakası nedir?” diye sordu.

Size 18’inci yaş gününüzde verdiği “hediye” aslında onun size sözüydü.

Bugün o sözü tutmuş oldu.

Can Bonomo

İSTİHZA VAR

Her şeyi mevcut bir ölçüye sığdırmak gerek
Taşımadan boyamak bir ömrü boylu boyunca
Bak ben seni her şeylerden çok seviyorum
Demek ki artık her şeyler büyüüp küçülmemeli
Her şeyi mevcut bir ölçüye sığdırmak gerek
Demek artık öyle “her şeyler” deyip de geçmemeli
Aşk için ölmek demek misal
Aşka bir ömür biçmek demek
Yani “Sensiz yaşayamam” diyeceksek eğer
En az bir defa ölmüş olmak gerek
Şimdi madeni bir eşya gibi parlıyor bu gülüşlerin
Donuk ve ıslak yanı
Demek ki istihza var
Demek ki dağılmadı dumanı dünlerin
Güllerin ıstırabı dinmedi
**Yani unutulacak meselelerimiz var demek
Fakat “İçim yanıyor” diyeceksek de eğer
En az bir defa yangınlar yutmuş olmak gerek**
Şimdi öylece bakıyorsun,
Bak
Kapkara bir gemi gömülü duru mavinin ortasında kupkuru
Seni kırmamdan korkuyorsan eğer
Ne kadar esneyebilirsin sevgilim?
Ne kadar eğilebilirsin bükülmeden?
Bana bunları öğretmen gerek
Ampirik yaşayalım ampirik
Ayağımız yere bassın
Yoksa yampirik böyle aksak adım, ufak tefek
Bak ben seni her şeylerden çok severim biliyorsun
Demek artık
Her şeyi mevcut bir ölçüye sığdırmak gerek

DAHA AZ YAKITLA DAHA İYİ BİR YOLCULUĞA

Shell olarak 32 yıldır dünyada, 12 yıldır Türkiye'de geleceğin mühendislerine ve bilim insanlarına destek oluyoruz. Gençlerimizin enerji tasarruflu otomobiller üreterek teknoloji ve inovasyon alanında gelişmelerine katkıda bulunurken, uluslararası düzeyde elde ettikleri başarılarla da gurur duyuyoruz.

Türkiye İhracatçılar Meclisi – Dış Ticaret Kompleksi'nde 24 Eylül 2017 tarihinde gerçekleştirilen **3. SHELL ECO-MARATHON** hakkında ayrıntılı bilgi için www.semturkiye.org adresini ziyaret edebilirsiniz.

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

OTOMOTİV
ENDÜSTRİYİ
BİRLİKTE
GELİŞTİRİYOR
OİB

Gökhan Çınar

boş kağıt

Ölmemişim, sağlıklıymışım, iyiymişim aslında. Duygunun da kanseri olduğunu, anıların da sakat kalabildiğini, hayallerin de ölebildiğini görmüyorlar. Ben cevaplamadım, sustum.

Depresyon Üzerine...

Sevgili Boş Kağıt! Ben bugün sana sadece susmak istiyorum. Benim susacak o kadar çok şeyim var ki bu ara! Kendi dünyamın içinde tanımadığım karanlık bir yerdeyim. Ne zamandır üstüme üstüme yürüyen bu evdeyim. Boşluğumda sallanıyorum. Bazen boş bir duvarla konuşuyorum delirmişim gibi. Günlerdir yastığa gömülüyorum ölmüşüm gibi. Kapalı televizyondan gölgemi izliyorum. Aynadaki o korkunç yabancı beni pek umursamıyor. Yemelerden, içmelerden, sevmelerden, gülmelerden keşiğim. Zihnimde dev perdeler var.

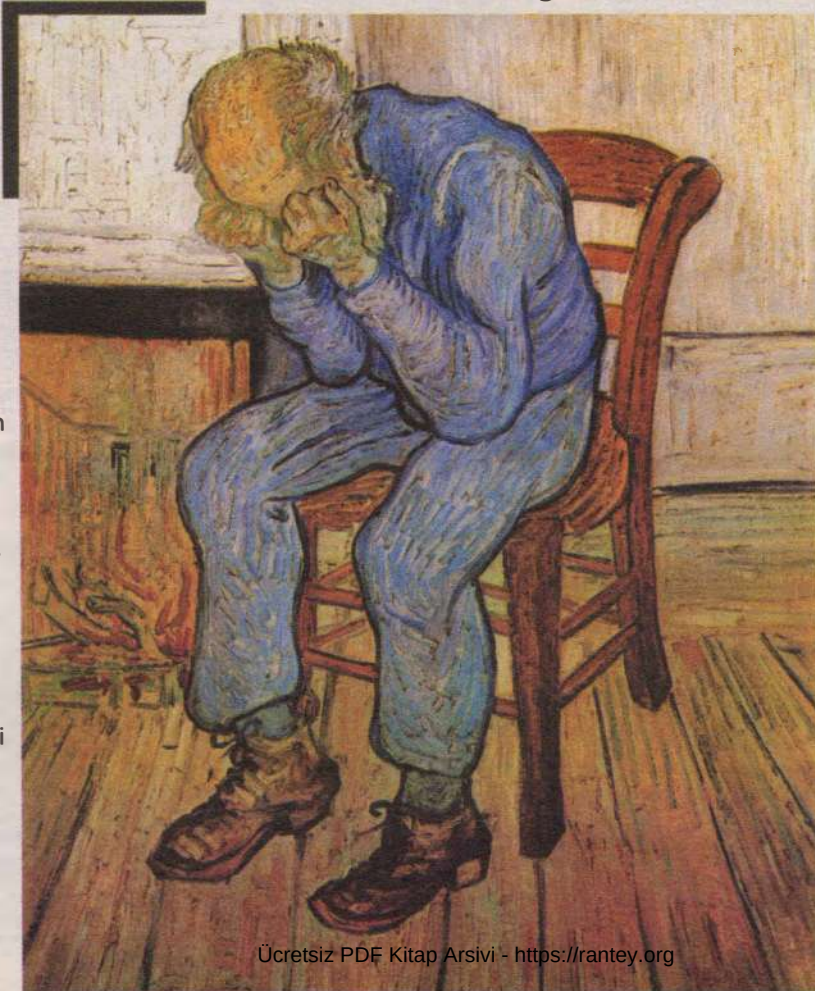
Gökyüzünden hiç ışık gelmiyor. Ruhumu duvarlarla sıkıştırmışlar sanki. Umudumdan ses soluk yok. Kalbimde küçük kırık parçalar var. Çıkartayım derken yeni ve büyük yaralar alıyorum. **Korkuyorum, bu kadar ağlamak beni karaya vuracak bir gün. Bir uyumak ki ölüm gelse uyandıramayacak.** Kurtulmamın bir yolu varsa da yola çıkacak halim yok. Hayata yeniden sarılmayı denesem kollarım tutmuyor. Eskiden olsa sana anlatırdım biliyorsun. Ama içimde bir çığlık var ve çığlıktan çıt çıkmıyor. Şimdi ben kendimi senin yanında, bu ölüm sessizliğine bırakayım diyorum. Görelim neyin başlangıcı bu, nelerin sonu. Bu depresyonu senle karşılıklı susarak anlayalım istiyorum.

Benden bunu beklemiyorlarmış biliyor musun? Yaşam enerjime, dik duruşuma, neşeme, yaşama başıma, hayallerime yakışmıyormuş bu hüznün. Bana yakıştırdıkları roller görünmüyor, replikler duyulmuyor diye şaşkın hepsi. Omzuma vura vura ayağa kaldırmak isteyenler canımı, teselli ede ede kandırmak isteyenler ruhumu acıtıyor. Biliyor musun boş kağıt? Anlamıyorlar. **"Toparlan artık, insan içine çık biraz"** dedi biri geçen gün. İçimdeki enkazın ortasında kalabalıklar ağırlamamı istedi benden. **"Güzel şeylere odaklansan iyileşirsin"** dedi diğeri. İçerdeki yangının ortasında bir serin düş almamı bekledi benden. **"Güçlü ol, biz seni böyle görmeye alışık değiliz"** dedi bir başkası. Aklımın bu sert fırtınasına yumruk atmamı bekliyor galiba. Ölmemişim, sağlıklıymışım, iyiymişim aslında. Duygunun da kanseri olduğunu, anıların da sakat kalabildiğini, hayallerin de ölebildiğini görmüyorlar. Ben cevaplamadım, sustum. Anlamayana anlatmaktan sıkıldım artık. O sosyal maskelere saklanmaktan, o ezber nezaketlere sıkışmaktan çok yoruldum. Sustum. Büyük boşluklara anlatarak anlamını öldürdüğüm duygularımın, susarak yasını tutuyorum şimdi. Belki senin de beklentin bu değildi benden. Sen de bugün sana yeni hikayeler yazılsın istedin. Yaramazlık yapalım, hayaller kuralım, sözcüklerden oyunlar oynayalım istedin eskisi gibi. Kusura bakma. Ben bugün sana benim olmayan bir masalı anlatmayacağım. Ben bugün sana gerçekler susacağım. Niye

İhtiyar yorgunluktan susar, çocuk korkudan. Dostları kırgınlık, düşmanı intikam susturur.

susar insan gerçekten? **Bir şehir ıssızlıktan susar mesela, bir şiir yarım kalmışlıktan. Su kaynağı kesildiğinde susar, ağaç kökü kuruduğunda.** Toprağı ölüm susturur, gökyüzünü karanlık. İhtiyar yorgunluktan susar, çocuk korkudan. Dostları kırgınlık, düşmanı intikam susturur. Benim annem acıyı susardı, babam hayal kırıklığını, sevgilim öfkeyi... Çaresizlik yenilendiğinde, aşk eskitildiğinde susar. Ben bugün hepsi için susuyorum sana. Ben şimdi hepsinin sessizliğini duyuyorum içimde. Sanki doldurdular içime tüm dünyayı, girişe girilmez, çıkışa çıkılmaz yazdılar. Kapıları kilitleyip ışıkları kapattılar. Ben çırpınıp duyuramadıklarımı, kendimde koruyamadıklarımı susuyorum orada artık. Yeni bir ses bulana kadar içim susacak böyle. Bütün suçluluklarım için özür, bütün suçladıklarım için küfür susacağım. Sevgili boş kağıt, teşekkür ederim. Halden anlıyorsun sen. Gözlerini çaresizliğime dikmiyorsun. Acıma acıyarak bakmıyorsun. Hazır olmadığım yükler koymuyorsun sırtıma. Onlar gibi yapmıyorsun. Sen tanıyorsun beni, tanıyordun. Susmadan, anlatmadan, doğmadan önce de tanıyordun. Senle biz belki de aynı hayattan geldik. Belki aynı ağaçtan belki aynı ağıttan tanıştık. Özümüz saftı ikimizin de, dönüştürüldük! Seni de beni de doğamızdan kopardılar. Parçalara ayrılıp insanlara bölüştürüldük. Sana da bana da bize ait olmayan cümleler yazdı birileri. Karladılar, kestiler, yırttılar, buruşturdular, yaktılar ikimizi de. Yıllar sonra buluştuk. Sen içini açtın bana, ben içimi döktüm. Beni kovduğuna aldın. Dallarının gölgesinde korudun, serinliğinde dinlendirdin şimdiye kadar. Seni çocukluğuma aldım ben de. Yaralarımı gösterdim, sırlarımı anlattım, dostluğuna güvendim hep. Susarsam, yazmazsam, yaralıysam da yanımdasın değil mi? Çünkü benim sözüm kalmadı bu ara. Seni de ne hale getirdiler. Canın yanıyor biliyorum. **Biz senle çok eski tanışırız çünkü. Bugün benim boşlukta, senin boşta olduğuna bakma. Yerimiz kalmadı anlayıp anlatacak.** Bu

sözsözlüğe ihtiyacımız var ikimizin de. Ben bu aralar biraz yıkılayım diyorum boş kağıt. Ölüme yakın bir kederle ama yaşamın içinde! Üstüne bastığım güvenli topraklar kayarken, ayak basacağım yeni kara parçaları bekliyorum. İnandıklarımın yok oluşunu izlerken, kendini yeniden doğuracak var oluşuma güveniyorum. Tuz buz olayım istiyorum. Dokunamadığım saklı parçalarımı bulurum belki o zaman tek tek. Belki de bu acı şiddetli, karanlık ve sessiz bir uyarı. Bana yaşatılan mevsimler doğama uymadığı için geldim bu hale. Yüzleşmezsem kurtulamam. Kirlenmeden aklanamam. Bitirmeden başlayamam. Eski yaralarımı, acımın kaynağını, vazgeçtiğim hayallerimi, inandığım yalanlarımı biraz yakından göreyim. Kalanların yüklerini, olanların ağırlığını, gidenlerin acısını göğsüme bastırayım. Sonra, hazır olunca göğüs kafesimden yeni bir ben doğurayım bağıra çağıra. Sen de yanımda kal boş kağıt. O gün geldiğinde, bu sancılı doğumumu başka bir sesle, yeni bir sözle yine sana anlatayım.

Kerem Alışık

yalnız şövalye

Attila İlhan Türk edebiyatına ve fikir hayatına damgasını vuran çok önemli bir aydın ve eylem adamıydı. Yazar, edebiyatçı, gazeteci, düşünür... Kültür adamı... Bütün bu sıfatları çoğaltmak mümkün tabii ama... Önce insan, Ailemizin onuru, Benim dayım.

Sadece kendime ayırdığım şeyleri paylaştığım tek insan. Kendine ait olmayan ama yalnız kendi olan herkese el vermiş, emek vermiş bir insan.

Daima farklı olmuş, farklı yaşamış, farklı düşünmüş ve bu farklılıklarıyla da toplumun her kesimine, her katmanına mal olmuş bir insan. Yaşamını felsefesi ve ideolojisiyle aynı paralelde yaşayan bir insan. Eylemci, muhalif, lirik... Ama yerli, her zaman Anadolu'lu. Ve Şair... En Şair... Hayat şairi. Hayatı da hep şiir gibi yaşayan, doğrusu yazdıkları da üstüne pek yakışan bir şair.

Biz Harp çocuklarıyız. Bunalımların anaforundan geliyoruz. Yüksek gerilimler yaşadık. Dünyanın, ülkemizin, kendi kendimizin devrimlerini, değişimlerini gördük. Bu sancılar ve çarpıntılar sonunda, şiirimiz de bazı yumruk kadar sert ve haşın, bazı bir tokat gibi çatlayıcı, bazı da yoksul bir yürek gibi içli ve mahzun oldu. Fakat daima şu çizgiyi tutmasını bilerek: Yurt ve dünya için barış, bütün insanlar için hürriyet ve mutluluk! Evet, bunlar iki bin yıllık özlmler. Evet bunlar için yüzyıllar boyunca çok şair eskidi ve ufalandı. Belki biz de eskidik ve ufalandık. Ama bunlar için az şey mi?

Koskoca bir yaşamı bu kavramlar üzerine kurmak az şey olur mu?

Yaşam Attila İlhan'da, Attila İlhan da yaşamda çok şey oldu. Hürriyet ve istiklal onun karakteri oldu. Barış oldu, sevgi oldu. Öncü oldu.

Yaşamı boyunca yüksek gerilimlere maruz kalan böylesi bir şairin şiirleri onun ruhundan gerilime açılan büyük birer kapı oldu. Hep önde oldu.

Çağdaş bir fikir bileşimi ile özgün bir imge bileşimini iç içe geçirerek oluşturdu şiirlerini.

Cesur oldu...

Sadece bilgiyle değil, duyguyla yazdı; bilginin duyguya, duygunun imgeye dönüştürülmesini de şairin asıl işi yani zanaatı olarak yorumladı.

O, onu okuyan herkesin çocuğu, onu okuyan herkes onun çocuğu oldu.

**Dili
hepimizin dili,
aşkı hepimizin
aşkı, kavgası
hepimizin
kavgası oldu.**

**Ya biz idam duvarıyız, karşımızda çok insan öldürdüler.
Onlar hep döküldü biz hep ayakta kaldık.**

Temelimiz kanla beslendi ama nedense uzamadık

Öyle bakmayın bu yaralar şerefli yara değil.

Halbuki ne kadar da yorgunuz.

Ah öyle bakmayın utanırsız kahrolunuz.

Ayrılıklarımızda, aşklarımızda başvurduğumuz şairimiz oldu.

O ne zaman aşktan söz etse, onun aşkı bizi etkiledi.

Attila İlhan aşktan etkilendi mi onu çok bilemiyoruz

ama o aşkı fena etkiledi, onu iyi biliyoruz. Sevgilimiz,

arkadaşımız, ailemizden ya da çevremizden herhangi biri mutlaka

bize bir Attila İlhan şiiri okumuştur. Okumamışsa da mutlaka bir gün okuyacaktır.

Bağımsız bir aydınlı Attila İlhan ve Türkiye'nin bağımsızlığı için var gücüyle çalıştı.

Bu ülkenin en önemli sorunu aydınları. Tanzimat kafasına sahip olan aydınları. Halkı hiçbir şey bilmeyen ve aptal yerine koyan aydınları. Oysaki bilmiyorlar ki Halk en önde. Halkın ardından aydınları geliyor... Bilmedikleri şu; halkın süzûle süzûle getirdiği öyle bir yaşam tecrübesi ve sağduyusu var ki bunu ben de anlatamam.

Bu topraklara, bu ulusa derinden bir sevgiyle bağlıydı. Aydınlanmacı cumhuriyet geleneğinin sarsılmaz bir taşıyıcısı oldu. Bu milletin değerlerine saygı duydu. Bu ülkenin tarihiyle barışını yaşadı.

**Bir gece sabaha karşı
Dehşetini birden kaybedecek gelmeyeşin
Islığının tadında bir değişme
İç tartışmalarında büsbütün başka bir tutum
Büsbütün başka kıvılcımlar
Ve en padişah korkulara direnebilen
Yepyeni bir Mustafa Kemal davranışı**

Yegane uygarlık modelinin batıda olduğu fikrine hep karşı çıktı. Batı özentisiyle yaşamaktan ve batıyı taklit etmektense, kendi kültürümüze ve değerlerimize sahip çıkarak yaşamamız gerektiği; bu yönümüzle batıya örnek olmamız gerçeğini savundu.

Aşk, şiiri ve kavgayı hep çok sevdi. Bağımsızlık ona, o bağımsızlığa tutkundu. Daima güler yüzlü, soğukkanlı, sabırlı, şefkatli; görüşleri net ve geniş, kafası aydınlıktı.

Hemen kabullere her zaman karşı oldu. Her düşüncenin karşıtını öne sürerken, doğru diye düşündüğü fikirlerin yılmaz savunucusu oldu.

Her gün sanki ertesi gün önemli bir sınavı varmış gibi çalışan bir öğrenciydi. Disiplinli, düzenli, edebiyatın olduğu kadar yalnızlığın da şövalyesi oldu. Öyle sıcak, öyle sakın, öyle alçak gönüllüydü... Bilgili ve kültürlü olmasından ziyade, bilge olması Attila İlhan'ı Attila İlhan yapan özelliği oldu.

**Hacet yok hatırlatmasına seni hatıraların
Bir dakika bile çıkmıyorsun aklımızdan
Koşar gibi yürüyüşün,
Karanlıkta bir mum gibi aydınlık gülüşün,
Hacet yok hatırlatmasına seni hatıraların
Sen bize kalbimiz kadar, elimiz kadar yakınsın.**

Emperyalizme karşı duruşun Türkiye'deki en önemli simgelerinden biri oldu. Son dönemde başlattığı "Bir Millet Uyanıyor" adlı kitap dizisinde "Parola Vatan; İşareti Namus"tu. Bu kitap dizisinde farklı görüşlerden olan tüm yurtseverleri buluşturdu.

Yaptığımız sohbetlerimizde (Bana hep "çocuk" diye hitap ederdi) "Çocuk, edebiyat haksızlıkları görüp yansıtmaya arzusundan doğar. Edebiyatçı sadece kitabını yazmakla uğraşır. Bireysel ya da toplumsal olarak söylemek istediği bir şey vardır, onu söyler. Yazarlıkla, reklam yazarlığını ayırmak lazım" derdi.

**Boynuna o yeşil fuları sarma çocuk
Gece trenlerine binme, kaybolursun.
Sokaklarda mızıkla çalma çocuk, vurulursun**

Hayatı boyunca da bunu yaptı. Savunduğu fikirlerin, ilkelerin peşinden koştu. İnandığını yazdı, inandığını söyledi. Sadece yazmadı, inançları uğruna yılmadan mücadele etti. Eziyet gördü, tahkikata uğradı, hakkında soruşturmalar açıldı. Hiç aldırmadı. Bıkmadan usanmadan inandıklarını söylemeye ve yazmaya devam etti. Yaşamının son günü dahil hep yazdı. Daima yazdı.

**O sözler ki mahpushane avlularında demirli kırbaçlar gibi şaklar
Kalbimizin üstünde dolu bir tabanca gibi ölüp ölesiye taşırız
O sözler ki çıkmıştır ağızımızdan bir kere
Uğrunda asılırız**

Türk dilinin bayrağı oldu. Attila İlhan'ın eserlerinde toplum diyalektiğinin bireysel diyalektikle birleştirmek istenen bir tarzda olduğu açıkça görülür. En önemli özelliklerinden biri "halkı, halka, halkın diliyle" anlatması oldu. Dili hepimizin dili, aşkı hepimizin aşkı, kavgası hepimizin kavgası oldu.

Bütün yazdıkları birbirini tamamladı. Hiçbir zaman çağın gerisine düşmedi ve gençlere olan güvenini yitirmedi. Gerek yazıları gerek söylemleriyle gençleri fazlasıyla yüreklendirdi ve onlara kendilerini sorgulamasını öğretti.

"Dip Dalgası" adını verdiği ve tüm gençlere güvenini ve inancını kanıtlayan tezinin gençler içinde tsunamiye dönüşerek çoğalması, görüş ve inancının ne kadar kuvvetli bir temele dayandığının göstergesidir.

Attila İlhan tek başına bir kadro, toplumcu yazar örneğinin Türkiye'de ilk akla gelen isimlerinden biri oldu. Toplumcu yazarlar sevgiyi, coşkuyu, heyecanı ve hayranlığı, nerede olursa olsun aynı oranda yaşar ve hissederler. Üstleri ne kadar kapatılmak istenirse istensin, üstlerine ne kadar toprak atılırsa atılsın, toprağın altında da üstünde de bu duyguları tadarlar.

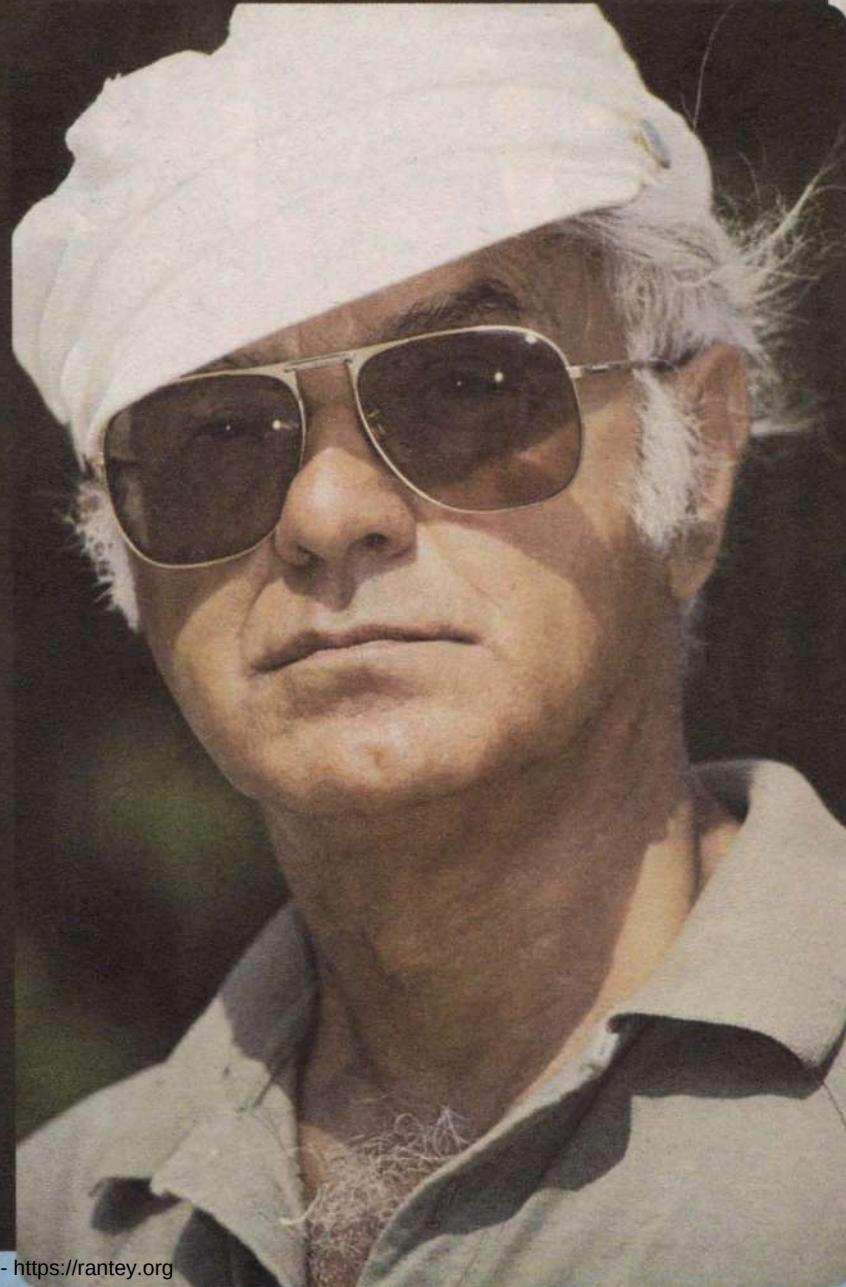
İşte bu duyguları yaşamış, böylesi kavramların öncüsü olmuş koskoca bir Attila İlhan için ölüm olsa olsa çok küçük ve sıradan bir şey olurdu.

Ama Attila İlhan hiçbir zaman sıradan biri olmadı. O hep fenomendi. Sağcısından solcusuna, radikalinden muhafazakârına, liberaline kadar her düşünceden insanda sevgi, saygı ve hayranlık uyandırdı. Ve bunu başarmadaki tek gücü: Sadece kâğıdı ve kalem oldu...

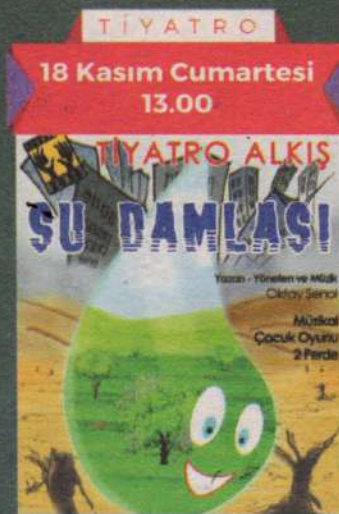
Sevenleri, okurları ve düşüncelerini paylaşanlar olduğu müddetçe, bu ülke var olduğu müddetçe her zaman yaşayacak; fikirleri ve eserleri bayrağımız gibi sonsuza kadar dalgalanacak.

Rahat uyu ATTILA İLHAN

**At ölür meydan kalır
Yiğit ölür şan kalır
Bir Attila İlhan ölür
Bir Attila İlhan kalır.**

EN SEVİLEN TİYATRO OYUNLARI VE BİZ BİZE MÜZİK HER HAFTA AKS'DE!

Akasya, Acıbadem - Üsküdar /
Kültür, Sanat ve Sinema Katı: 3. Kat
akasyakultursanat.com.tr | info@akasyakultursanat.com

akasyakultursanat akasyakultursanat
 akasyakultursanat Akasya Kültür Sanat

Biletler Biletix'te.
biletix
ticketmaster Türkiye

AKASYA
KÜLTÜR
SANAT

Zeynep Miraç

maksim'de inecek var

"Nerede o eski gazinolar?" diyecek değilim. "Taksim Belediye Gazinosu'nda Müzeyyen'i dinlerdik" boyutunda bir tarihim de yok. Bildiğim bir şey varsa, o da eğlencesini kaybetmiş bir ülkede yaşamamanın lezzetsizliği...

İnsan yaşlandığını yalnızca aynaya bakarak anlamıyor. Yarı yaşındaki birinin kullandığınız sözlere, "O da ne demek?" diye karşılık vermesi kafa kağıdınızın eskimekte olduğunu hatırlatıyor. Sanmayın ki "tevellüt" ya da "filhakika" gibi bir sözcükten bahsediyorum. Bu ayın "son yaş bükücüsü", kadınlar matinesi!

Evet, bu oldu! 20'lerinin başındaki birine "kadınlar matinesi gibi" dedim, "O da ne demek?" sorusuyla kalakaldım. Gazino dedim, Maksim dedim, evden gelmiş dolma dedim, galiba pek olmadı.

Sonra düşündüm. Bırakın kadınlar matinesini, gazino bile geçmişin sözü artık. Assolist altı, neon ışıkları, peçeteye istek parça yazmak çoktan tarih olup gitmiş.

"Nerede o eski gazinolar?" diyecek değilim. "Taksim Belediye Gazinosu'nda Müzeyyen'i dinlerdik" boyutunda bir tarihim de yok. Bildiğim bir şey varsa, o da eğlencesini kaybetmiş bir ülkede yaşamamanın lezzetsizliği...

Bunları düşünürken artık reflekse dönüşmüş halde elim telefona gitti, gazinoları Google'ladım. (Bir gün biri de "Google mı? O da ne demek?" diyecek ve biri de kalkıp eskiden beynimizde çipler yoktu, hep internete başvururduk diye anlatacak. "İnternet mi, o da ne?"...) Baktım ki Maksim Gazinosu'nun kuruluşu bir ekim gününe denk geliyor. Yazı kendini yazdırıverdi.

Kişisel tarihimde Maksim'in yeri var. İlkokuldayım. Yıl 1987 veya 88. Arkadaşlarımdan birinin babası Uğurböceği Zeki. Nasıl oldu bilmiyorum, arkadaşım, annesi ve annemle Maksim'de kadınlar matinesine gittim. Hatırladığım, masaları doldurmuş kadınlar ve çocuklar. Deli gibi kalabalık, masaların üzerinde evden getirilmiş dolmalar, börekler, kolalar, gazozlar. Çocuklar etrafta koşturup duruyor, bir uğultudur gidiyor. Kim olduğunu hatırlamadığım dansözü gözümü kırpmadan seyrediyorum, arkasından Uğurböcekleri sahneye çıkınca heyecanlanıyorum. Unutmadığım ise günün yıldızları: İbrahim Tatlıses ve assolist sıfatıyla Hülya Avşar. Ve benim olağanüstü bir özgüvenle bizim masadan hazırlanan "istek peçetesi"ni sahneye çıkmak suretiyle Hülya Avşar'a uzatışım. Eve gelip dedeme "Bence Tanju haklı" demişim (Bilenler bilmeyenlere anlatsın).

Bir daha ne ben gazinoya gittim ne de etrafımda gideni duydum. Ama Maksim hep oradaydı. Gazetelerde her gün çarşaf çarşaf çıkan ilanlarıyla, Taksim'e çıktığınızda gözünüzü alan ışıklılarıyla, magazin haberlerinden eksik olmayan "Gazinocular Kralı" Fahrettin Aslan'la...

Gazino 1961'de kurulmuş olsa da "Maksim" in gerisinde pek de bilinmeyen daha uzun yıllar var. Bir kere buraya Maksim adını veren Fahrettin Aslan değil, ABD'de doğan, İstanbul'da ölen siyahi bir Rus vatandaşı!

Filmi başa saralım. Epeyce geriye, 1800'lerin sonuna gidelim. 1872 Mississippi doğumlu Frederick Bruce Thomas, ABD'nin birçok şehrinde dolaşıp garsonluk yaptıktan sonra ırk ayrımı canına tak edip kendini Avrupa'ya atmıştı. Londra, Paris, Köln, Leipzig, Venedik, Milano,

Viyana derken bambaşka bir coğrafyada, Rusya'da buldu kendini. Yine garsonluk yaptığı Moskova'da mutluydu, o kadar ki Rus vatandaşı oldu. Adı artık Fyodor Fyodoroviç Tomas'tı ve şehrin en fiyakalı gece kulübü Maxim'in sahibiydi. Gelin görün ki tarih Thomas'tan yana değildi.

1917 Devrimi'yle hayatı alt üst oldu, ilk gemiyle kendini İstanbul'a attı. Ve en iyi bildiği işi buraya getirdi, Moskova'daki caz kulübü Maxim'i Taksim'e taşıdı.

İstanbul işgal altındaydı; kulüp, İngiliz askerlerinin buluşma mekanı oldu. Cumhuriyet'in ilanından sonra ise Thomas başka bir işe daha girdi; artık bir kumarhanesi vardı. Nerede mi? Yıldız Sarayı'nda! Çünkü hükümet, Osmanlı'nın son sarayına kumarhane ruhsatı vermişti. Bir yıl sonra bir kumar mağduru kapının önünde intihar edince ruhsat iptal edildi, Thomas da battı. Borçlarını ödeyemeyince kendini Sultanahmet Cezaevi'nde buldu. 1928'de hala tutukluymken hastalandı ve Taksim Pastör Hastanesi'nde öldü. Yıllar içinde onun adını anan pek kalmasa da Maksim'in adı yaşayacaktı.

Thomas'ın ardından kulüp de düşüşe geçti, öyle sert bir düşüş ki batakhaneye dönüşmekten kurtulamadı. Ta ki 1960 yılına kadar...

Siyah Rus Frederick'ten 60 yıl sonra Erzurum'da doğan Fahrettin Aslan, eğlence sektörüne henüz 12 yaşındayken Yeniköy'de bir gazinoda komi olarak girmişti. **15 yıl içinde işi öğrendi, serpildi ve 28. yaşına Taksim'de küllerinden doğan Maksim'in sahibi olarak girdi.** "Gazinocular Kralı" olarak anılmasına kısa süre kalmıştı. Maksim'in adı da şaşaası da değişmemişti. Ama bir caz kulübü değildi artık, haklı hürmetli bir gazinoydu.

1961 yılının 28 Ekim günü Maksim Gazinosu açıldı ve İstanbul'un gece hayatının vazgeçilmezlerinden oldu. Zeki Müren'ler, Müzeyyen Senar'lar, Behiye Aksoy'lar, Bülent Ersoy'lar, Emel Sayın'lar, Muazzez Abacı'larla sükseli yıllar geçti. O kadar başarılı oldu ki, Caddebostan, Bebek ve Taşlık'ta şubeleri açıldı. Taksim'deki Büyük Maksim'di artık.

1980'lere kadar süren görkemli hayat, git gide tavsamaya başladı. Önce darbe, sokağa çıkma yasakları, bozulan ağız tadı... Sonra da televizyon vurdu. Aynı yıldızlar evin konforunda ve ekonomisinde seyredebiliyordu artık. Sokağın tekinsizliğine, giderek daralan bütçelere, şekil değiştiren şehir hayatına yenilmeye başlayanlardan biri oldu Maksim.

Eh, ekmeklerden sonra "assolistler" de bozulmuştu zaten. Mafya ilişkileri, kirli para, tehditlerle kazanılan sahneler derken beklenen son 1990'larda geldi. Önce Caddebostan Maksim Migros'a dönüştü, dolmuş yolcuları bir süre daha "Maksim'de inecek var" dediler, sonra o da unutulup gitti. Büyük Maksim'in yaldızlı tavanlarının altında ise otomobiller park ediyordu artık. Ne de olsa 2000'lerin geçer akçesi gazino değil, süpermarket ve otoparktı. Bir de yıkıp yıkıp yapmak. Büyük Maksim'i içine alan kompleks (ki Devlet Tiyatroları'nın Taksim Sahnesi de buradaydı) yıkıldı, yerine bir otel ve AVM yapılacaktı. Ancak mühürlenene inşaat betondan bir hayalet gibi kalakaldı. Bilmem Hamlet'in mi ahı tuttu, yoksa Gazinocular Kralı'nın mı?

**Ne de olsa
2000'lerin geçer
akçesi gazino
değil, süpermarket
ve otoparktı.
Bir de yıkıp yıkıp
yapmak.**

ESKİŞEHİRLİ KİTAPSEVERLERLE BULUSUYORUZ

Göçmen Çocukların Okul Halleri
ABD ve Batı Avrupa'daki
Bütünleşmeye Kıyaslamalı Bir Bakış
Richard Alba & Jennifer Holdaway
(Çev. Menekşe Tokyay)

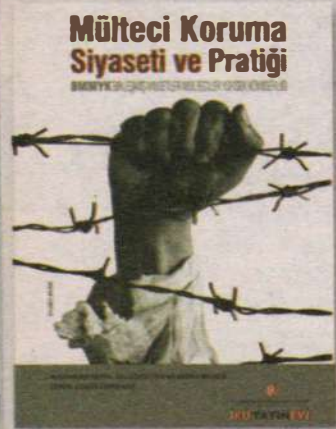
Doğuştan Dijital
Dijital Yerlilerin İlk Kuşağını Anlamak
John Palfrey ve Urs Gasser
(Çev. Nagihan Aydın)

Milenyum Kuşağının Kuralları
Dijital Dünyaya Meraklı
İlk Tüketici ve Çalışan Kuşağıyla
Nasıl Bağlantı Kurulur?
T. Scott Gross
(Çev. Menekşe Tokyay)

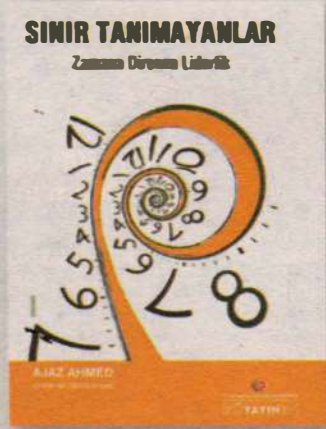
Yenilikçiler Yaratmak
Dünyayı Değiştirecek
Gençler Yetiştirmek
Tony Wagner
(Çev. Aytül Özer)

**Mülteci Koruma Siyaseti
ve Pratiği**
BMMYK
Alexander Betts, Gil Loescher ve
James Milner
(Çev. Özgül Emre Koç)

Küresel Yönetişim
Timothy J. Sinclair
(Çev. H. Hande Orhon Özdağ)

Sınır Tanımayanlar
Zamana Direnen Liderlik
Ajaz Ahmed
(Çev. Nagihan Aydın)

Büyük Türk Edebiyatı Tarihi
Başlangıçtan Bugüne Kadar
Türk Edebiyatının Tarihi,
Tahlili ve Tenkidi
Vasfi Mahir Kocatürk

Kaygı
Edebi ve Kültürel Tarihi
Francis O'Gorman
(Çev. Pınar Akkoç)

İKÜ Yayınevi,
Eskişehir Kitap Fuarı'nda.
6-15 Ekim / Özdilek AVM Karşısı
A-28 no'lu stanttayız

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

İKÜ YAYINEVİ

e-posta: ikuyayinevi@iku.edu.tr

<https://www.ikuyayinevi.com>

İnternet Satış:

www.eganba.com / (0212) 293 44 41 - 43 | www.sekmi.com.tr / (0312) 435 30 30 | www.ilkekitap.com / (0212) 274 98 74 - 75

Cem Davran

palyaço'nun günlüğü (4)

Sen yalınayaksın. Hem yürüyor hem büyüyorsun. Vahşi tuzaklardan birine takılıyorsun. Canın acıyarak kurtuluyor, yara bere içinde devam ediyorsun. Bitmiyor kapanlar, tuzaklar. Bir tane daha, bir tane daha.

En yakıcı hatayı henüz yapmadım, çok heyecan verici. Öyle bir zamanda duvara toslamalıyım ki vay be demeliyim, bu an'a bu yakışırdı. Tecrübe dolu bir hata olmalı, fazla bilmekten, fazla yaşamaktan olmalı. Hatanın kralı olmalı, sevdirmeli kendini. Efsane hata için çok gencim hâlâ. Emekleme dönemlerinde insan hata yapmıyor. Söylenenler doğru değil. Hatta tam tersi her şey yerli yerinde oluyor o rastgele adımlarda. Yaşamaya aç enerji kandırıyor insanları. Canım benim çok genç, çok hata yapacak, çok. Hadi oradan! Nerede görülmüş ışık dolu bir hayatın deneme yanılmalarının yanlışlar listesine eklendiği. Senin kuruntun bu! **Hatalar büyümekle başlıyor, yaşlanmakla. Kocaman olmakla çamura batıyor insanın ayakları. Vay be kocaman olmuşsun! Hoş geldin bataklığa demek işte, kandırmayın kendinizi.**

Bütün bildiklerimi gençlere anlatmak istiyorum. İnanılmış, doğru diye süslenmiş yalanları bilsinler istiyorum. Lâkin öyle bir yöntem bulmalı ve öyle bir masumiyetle kurtulmalıyım ki gerçek cümleleri, hikâye tadında tınlasın yaşanan bütün yalanlar. İşte o zaman geçmiş geçmişte kalacaktır en asil kıyafetiyle. İşte o zaman, doğrunun ışığı öfke bulutundan süzülüp aydınlatacağı taze günleri. Kararsızım. **Belki de hiç bulandırmamak lâzım tertemiz akılları. Tarihe sahici olan kalır her nasılsa.** Gençlere yetişemiyorum zaten, çok hızlı koşuyorlar. Nefes nefese uyanırken ertesi günlere yalanlardan bahsetmek de nesi? Kısacık zamanları öğrenmekle geçirmek en güzeli. Daha genç olandan daha fazla öğrenir, kalp ritmimi üretmeye ayarlarım. Yazarım. Evet en güzeli bu, yazarım. Belki de okurlar. Belki de...

Bir ay içinde iki kez kitap hediye edildi bana. İki tane Oruç Aruoba kitabı. Hediye eden iki kişinin ortak özelliği sinemacı olmaları. Birbirlerini tanımıyorlar ama aynı cümlede buluştular işte habersiz. İkisi de yönetmen ve ikisinin de bir tane uzun metraj filmi var. **Kolay değildir Oruç Aruoba cümlelerini emanet etmek de almak da. İnsan kıymetli hissediyor kendini, heyecanlanıyor.** Üçüncü hediye taşıyabilir miyim bilmiyorum. Ertekin ve Tunç; umarım bir gün tanışsınız.

Günleri kovalıyorsun demişti ustam. Dindir azıcık fırtınanı. Ya o zaman ben ben olmazsam demiştin. Endişe bu besbelli, anlıyorum. Sen tek bir şey değilsin görüyorum, izliyorum. Dur demedim zaten, asla durma. Dindir de yanlış kelime olabilir. Bırak yelkenlerini şişirsin rüzgâr. Direnmek daha doğru sanki, direnmek. **Olacakları sev, olması muhtemelleri de. Acele etme sadece. Yüzlerce yıllık bir ömür biç kendine.** Sen ne kadar zamandan işkillensen

de içindeki aktör usulca çıksın suyun üstüne. Çocukluğunu bilirim şimdi de genç oldun. Bu kulis senin hatıralarınla dolacak bir gün. Sen uzaklarda olacaksın belki de. Keyfini çıkar en küçük repliğinin. Hediye olarak düşün. Yılların çabucak geçmesine izin verme. Ben umursamadım, sen umursa. Özleyeceksin az önce biten oyunu inan bana hem de çok özleyeceksin.

Çocuklar büyüyünce yeniden başlıyor insan. En baştan, acemice, heyecanlı... Neredeyse gidip kendi okul kaydımı yaptıracağım. Kendi kendimin velisi olacağım. Müdür Bey, oğlumuz biraz yaramazdır ama çalışkandır. Çok acayip bir sıfırlama biçimi. Bildiğin her şey yeni bir hayatın emrine amade. Zamanı sevmek gerek çünkü sevildiğini hissederse dostluk ediyor insana. İnatçıdır zaman, dediğim dediktir ama sözünü tutar. Sözün özü; çocuklar büyüyünce filozof oluyor insan.

Zamanı sevmek gerek çünkü sevildiğini hissederse dostluk ediyor insana.

Vahşi bir ormanda yol alıyorsun, yürüyorsun, durmuyorsun. Ya da tek bir otun bile bitmediği sarp kayalıklarda. Her taraf tuzak dolu. Kaplan bile yakalanıyor ama sansar sıvışıyor. Sonra mutlaka o da kendine uygun bir tuzağa yakalanıyor. Sen yalınayaksın. Hem yürüyor hem büyüyorsun. Vahşi tuzaklardan birine takılıyorsun. Canın acıyarak kurtuluyor, yara bere içinde devam ediyorsun. Bitmiyor kapanlar, tuzaklar. Bir tane daha, bir tane daha.

Zamanla öğreniyorsun, eksiliyorsun. En kurnaz ve en tehlikeli olanları artık umursamıyorsun. Küçükler takılıyor serçe parmaklarına. Koparıp atıyorsun. Yaraların var, kanayanları var, var oğlu var. "O" yürüdün ama çok darbe almışsın, bak üstün başın kan diyor. Geldim ya işığa diyorsun. "O" ütülü smokin gibi istiyor seni. İmkânsız diyorsun. Yol bu, yolculuk bu. "O" hiç kımıldamamış bile, oturan obur. Tuzakları seviyor, takılıp kurtulamayanlarla besleniyor. "O" tek bir adım bile atmadan şişiyor. "O" o kadar kalabalık ki...

Güçlü olabilirsin ama ilk onu unutmalsın. **Her türlü güç önce sahibinin düşmanı oluyor.** Uzakdoğu kestirmelerine girmeden, sade, samimi. Bitmesin istiyorsan sofrandan kaldır o zehirli gıdayı.

Kavga bitince herkes eski yerine döner. Hiçbir faydası olmaz sonuçta. Usul usul, kırmadan dökmeden de tarlalar paylaşılabilir. Aslında her şey böyle başladı ya! Adamın biri buradan buraya kadar benim dedi ve mülkiyet akademik bir anlam kazandı. Ne gerek vardı?

Aman diyorum, Macbeth uykuyu öldürmesin yine. Uyumalı çaktırmadan kendimize. Ölümüne benzer o hiçliğe varmadan az önce okuyun bunları. Sonra kapatın gözlerinizi. Sabaha ne kalırsa o kadar işte. Keyifli sonsuzluklar hepinize.

Ford

YENİ FIESTA

Bir başka hisset

Yenilenen tasarımı, yepyeni akıllı teknolojileri ve her yaşam tarzına uygun model seçenekleri ile Yeni Ford Fiesta Ford yetkili satıcılarında!

Go Further

Yeni Ford Fiesta'nın CO₂ salımı 89-118g/km arasında, yakıt tüketimleri l/100km: şehir içi 3,9 - 6,9, şehir dışı 3,2 - 4,2, ortalama 3,5 - 5,2 arasındadır. Türkiye'de satışa sunulan araçların donanım seviyesi ile aksesuarlar, jantlar ve lastiklerden dolayı yakıt tüketimi değerleri farklılık gösterebilir.

Gökhan Dağıstanlı

Seninle başım dertte

Bu sabah, çocukluktan getirdiğimiz korkuluklarımıza sarılırken, cehennem cundasına uyandırdık gece yarısı misafirlerimizi. Derin bir nefes gibi sarıldın bana. Uykunun ölüme en yakın yerinde ayrılan ellerimiz birbirine geçti. O ne hasretti öyle! Duvarlar çatırdadı. Dili zehir saçan falcılar haklı. Hangi tarot kağıdı, hangi kahve fincanı gördü böyle aşkı? Ya da hangi aşık böyle çorak topraklarda remil attı? Yarınlarımızı damgalayan sözlerimiz, Tanrı'nın herkesten gizlediği kaderimiz takdimimdir. Sabahın kıyısına çökmüşüm. Belki az sonra İzmir'in dağlarında çiçekler açar. Öyle ya, güneş doğmadan yeşertemeyiz gölgeye mıhlınmış renklerimizi. Karşıyaka yeni yeni ıssızlaşır. Öte yandan seni en çok karanlıkta hissediyorum. Serseri bir kurşun gibi ellerim, bir orana bir burana saplanıyor. Her yerinin kıymetini biliyorum. Bir mum ışığının aydınlığında, alıp ayağını göğsümde uyutuyorsun. Her yerim her yerine saklanıyor. Sonra kalkıp rakımızı tazeliyorsun. Güneşin en son nerede batıyorsa işte oramda doğuyorsun. Bir şey söyleyebileceğimi biliyorsun hep. Bir şey söyleyemeyeceğimi de herkes biliyor. Koparılmış dillerimiz ise dayak izlerimiz. Omuzlarına saçların, üstüme gölgen düşüyor. O an gözyaşlarımı hesaplayamıyorum. Akşama döndüğünde yüzünü, şehirler gözlerine bağdaş kuruyor. Saatini uykuna kurmuş şairler sözcüklerini kırıntılarına asıyor.

Aynalarda görmekten yorulduğum gözlerin, öpmelere doyamadığım dizlerin... Aşkın bu haliyle yeni tanışıyorum.

Şimdi biz seninle bu şehrin altını üstüne getirsek, daha büyük aşk bulamayız. Bahar dalından koparılmış bir bakışına diz çöken bileğim, nefesine esas duran yüreğim takdimimdir. Benimle barışmayan bir yeri var kalbinin. Ellerimi, yüzlerce korkuyu eze eze arıyor ellerin. Defalarca bu son deyip, aynı yastıkta bulduk sıcaklığımızı. Nefesinin kokusunu izleyip yatağını bastığım geceler takdimim. Bakışlarımız bırakmadı yakalarımızı, başka telden çalarken sözlerimiz. Ellerimizdeki bu lekeler parmak izlerimiz.

Seninle bir meyhane masasında, hatta herkes kalktıktan sonra sevdiğimiz şarkıları bağıra çağıra söylemek istiyorum. Çünkü biz öyle zamanlarda bir oluyoruz. Bir de beraber uyurken... Evet, aşk Tanrı'nın en büyük mucizesidir. Öyle olmasa, sen ne düşünsen yüzünden nasıl okurum ben. Sen de inkar etmezsin söylediğimde. Bu gayri ihtiyari samimiyetinde huzurun büyüğünü buluyorum. Ağzımı yakan süt, üfleyerek yediğim yoğurt takdimimdir. Sırılsıklam gençliğimize sevmeyi öğret

sevgilim. Öyle idamlıktı ki duvarlara kazımak aşkı, hepimiz dudaklarını yutmuş çocuklardık. Gecelerimi öpüşünle aydınlat. Bedenlerimiz ter içinde birbirine yağmalansın.

Ne kadar hünerin varsa dök ayak uçlarımıza. Hafızalarımızda böbürlenlen hatıralarımız utansın. Sonra kıyabilirsen gel üz beni. Yana yana bu gidişler dönüş biletlerimiz. Dilendiğim kadar acıt yenimi. Boynumuzdaki bu yaralar dudak izlerimiz.

Sirasını kaptığım bir ölüme çocukluğunu anlat sevgilim. Bir İzmir rüzgarıyla süpür acılarımı. İlk gençliğinde nasıl ise günahkar meleklerin arzusu, o tutkuyla sar yaralarımı. **Düşünme artık ne olur, başını bile bilmediğimiz sonumuzu. Unutma, Tanrı geleceği planlayanlara kahkahalarla gülmektedir.** Artık yarının gölgesini düşürme gecelerimize. Gittiğin gün yaşadığım sürgün, ağzımızdan düşüşen meleklerin sunduğu "bugün" takdimimdir. Bir türkü düşün; bin yıllık hasreti anlatır. Bir dağ esintisi gibi üşütür kalbini. Şimal rüzgarı gibi dudaklarını çatlatır. Ama tutup öyle bir yerinden yakalar ki kalbinin bakir köşelerini bıçaklatır. Şimdi otur bizi düşün, aynı hasret değil mi çektiğimiz? Bir türkü derinliği değil mi bu kalbimizde kıpırdayan.

Birbirimize geçtiğimiz her an ve hazmedemediğimiz ne varsa işte şu masada şişe şişe dizdiğimiziz. Sonsuz bir hatıra değil mi bileklerimize kelepçelediğimiz? İki kardeş rengin, kalles sınırını çizen isminse bıçak izlerimiz. Bu sabah dudaklarına değince dudaklarım, gözlerimin önünde diz çöktü çocukluğum. Henüz hırpalanmamış gururum... Babamın uzaktan sevdiği, annemin kuzusu kaportam mahallenin en delikanlısı. Dokuz parmak kasap önünde kavgacı... Kirlenmiş gençliğimin itliğini siliyor bana söylediğin her şarkı. Kalkıp sıfırdan başlıyorum. Hepimiz sevapkarların en dinsizi, ya da günahkarların en masumu. İşte bu geçmişe seyahat kimselerin anlayamayacağı gizimiz. Okul önlüklerimin utangaç düğmeleriyle dayak izlerimiz.

Akşama döndüğünde yüzünü, şairler gözlerine ayaklanıyor. Yüz yaşına giriyor felçli çocuklar. **Her ayrılışımız gözyaşlarına basıyor. Sadece yaşayabilmek için, seni biraz daha az sevmek istemem belki de bundan.** Canıma asılan büyük aşkın takdimim. Elimize batan gül goncalarıysa dayak izlerimiz. Seni ben çok geç tanıdım. Tutup bütün anılarımı seninle sıvadım. Herkes gördü; polisler, ambulanslar, denizden kağıtlar, ateşten kalemler... Herkes gördü. Boğazımıza batan bu yakamoz dayak izlerimiz. Katlettim yokluğunu, sundum aşkı ellerine. Tükenmeyen sabrımız, iki deli farkımız takdimimdir.

Dilan Bozyel

bir akordeon notası: kız çocuklar

11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'yle ilgili bir yazı yazmaya karar verdiğim günlerde, Karaköy'de oturmuş denizi ve vapurları izliyordum. Akordeonun mutluluk hormonunu okşayan sesine doğru çevirdiğimde yüzümü, fotoğraftaki genç kıza karşılaştım. Bu, küçüklüğünden narin bir bitki gibi uzayarak sıyrılıp genç kızığa adım atmış sokak müzisyeni kızın yanına fotoğraf makinemle yaklaşırken, ezan okunmaya başladı. Göçmen olan genç kız, kendi inancından başka bir dinin ritüeline naif bir saygıyla müziğine ara verdi. Daha poetik bir tasvire ihtiyaç duyarsanız; fotoğrafta gördüğünüz an, bu genç kızın ezan sesinin geldiği tarafa doğru boynunu bir kuğu gibi çevirip, parmaklarını notalardan uzaklaştırdığı an.

Bir fotoğrafın derdi, iki bin vuruşluk bir yazıdan daha güçlüdür der büyüklerim.

Bu sebeple çok beylik cümleler yazmak yerine bu naif fotoğraf karesini sizlere bırakıyorum. Akli çok zorlayan cümleler değil söylemek istediklerim; fark ettikleri ve gördükleriyle büyümüş küçük kız çocukları olan bizlerin bir küçük ricası bu yalnızca; küçük kızların oyuncak plastik bebeklerinin saçlarını nazıkçe tarayışı gibi, güvenle babalarının elini tutuşu gibi, ezan sesini duyunca parmaklarıyla mırıldandığı şarkıyı durduran şefkatli içgüdü gibi yaklaşın dünyanın küçük kız çocuklarına. Problemlerine eğilin, eğitimlerine destek olun, kör cahil bir karanlığın ortasından çıkarıverin onları.

Ezel Sadıker

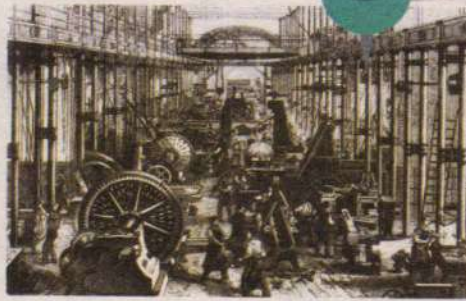
her şey üzerine - 7

Derste konusu geçince parmak kaldırıp "Ben Mozart'ın evini gördüm!" diye bağırdım heyecanla ama öğretmen bana inanmadı. Dokuz yaşındaki bir çocuğa inanmamasının sebebini o zamanlar bilmiyordum.

İşe Yaramak Üzerine

İnsan bir çöpü yerinden kaldırdıktan, bir aferini kaptıktan, birilerini kendince sevdikten sonra ölmek istiyor. En karışık sorunları çözebilecek fikir üretebilecek, saatlerce bakma arzusu uyandıracak resimler yapabileceği, okunduğunda hüngür hüngür ağlatabilecek cümleler kurabilecek, söküğü dikebilecek, reçel yapabilecek, hayatı kolaylaştıran aletler icat edebilecek ve her geçen gün yaşamıyla dünyayı daha güzel bir yere çevirebilecek olan insan bu dünyaya gösteri yapmaya ve alkış toplamaya gelmiştir. Bir alışveriş merkezinin bodrum katında güneş ışığı tenine değmeden geçen bir gün boyunca boyalı şekerlemeler satmak, Kafkaesk devlet dairelerinde kağıt damgalamak gibi herhangi bir makinenin yapabileceği, **kendisine hiçbir şey katmayan ve kendisinin de hiçbir şey katmayacağı bu işlerde yıllarını geçirmek ise her gün bileğine jiletle bir minik çizik daha atmaya benziyor;** bir gün öldürecek en sonunda.

O gün gelene kadar, hayatın gösteri yapmasına izin vermeyip bu seyircisiz hayata mecbur ettirdiği tüm bu insanlar bir çöpü yerden kaldırmadan geçirdikleri her gün için karınlarında hissettikleri, insanın en lanetli duygularından birini, işe yaramama duygusunu yok etmek için tam uyumadan önce kurdukları hayallerinde kulak zarlarını patlatan alkışlar duyacaklar.

Tanımak Üzerine

Tanıştıktan tam 8 ay 17 gün sonra bir gün bir lokantaya gitmişler akşam yemeğine. Garsonlara, diğer masadakilere, etrafta olan herkese göre ve hatta adama göre her şey olağan gözükse de o yemekten sonra karar vermiş kadın bu ilişkiyi bitirmeye. Bana şöyle anlattı:

- Ben bira içer miyim?
- İçmezsın.
- Bana sormadan iki tane bira sipariş etti. **Onca zaman sonra hala öğrenememiş benim bira içmediğimi, düşünebiliyor musun?**
Bana zerre dikkat etmemiş, ilgisini çekmemişim, önemli olmamışım hiçbir zaman. Sonra turkuaz rengi gözleri yaşlarla dolu, yüzüme baktı ve kısık sesle ekledi: "Beni hiç tanımamış."

İnsan bu dünyaya gösteri yapmaya ve alkış toplamaya gelmiştir.

İstanbul Dramları Üzerine

Loş ışıklı, buram buram sigara kokan dağınık odalarda yaşayan ve boğaz köprüsüne bir pergelin ayağını koysak, diğer ayağıyla çizeceği halkanın dışına adım atmayacak olan kırk yaş üstü adamlar, Ahmet Kaya'nın bir şarkısında söylediği gibi "genç kadınları kültürleriyle etkiledikten,

ün peşinde koşuttan, adları gazetelere çıksın diye yalvar yakar olduktan sonra" efkarlanmalarını ve mutsuzluklarını tombul şişenin dibinde bulurken, kaybetmekten bir kazanç elde edilen nostaljik dekorasyonlu hayatlar sizi efkarlandırmazın. Kabalıklarından ve nemrutluklarından terk edilip duran şu adamların köhne bir barda servis edilen sulu bir biradan farksız, yalnızlıklarından yarattıkları duruşa efkarlanmaya kalktıysanız çoktan, ben size Zeliha'nın yalnızlığından bahsedeyim; efkarınız boşa gitmesin. Yalova-Yenikapı feribotunda yanıma oturma Zeliha kocasıyla beraber. Kocası kalkıp sigara içmeye gidince arada bana kaçak bakışlar atan Zeliha'ya gülümsedim. **Gülümsemek bir iksir, kim bilir ne zamandır delirmemek için dilinin altına süpürdüğü yüzlerce kelimeyi iksirin etkisiyle tazyikli bir hortum başlığından fışkıran sular gibi coşkuyla sərbest bıraktı.** Soluksuzca anlatmaya başladı. 21 yaşındaymış. İki yıl evvel evlenip İstanbul'a gelmiş. Çalışmıyormuş, tek bir arkadaşı yokmuş. Komşular da suratsızmış. Kocası gece yarısından önce eve gelmez, evde saatler hiç geçmezmiş. Ta ki kocasının pencerenin yanına oturma yasağını delince patlayan dudağı ile kırılan kabuğası yanına kalıncaya dek, arada bir pencereye çıkıp sokağı izlemiş. Evde gündüzleri ne yaptığını sordum, "Hiç... Oturuyorum öyle işte..." dedi. O esnada kocası dönünce hızla konuyu değiştirdi.

- Sen nerede oturuyordun?
- Beşiktaş.
- Bilmiyorum, neresi?
- Hani köprü'nün olduğu yer, deniz var, boğaz var, stat var...
- Bilmem ki, hiç gitmedim oralara.

Önyargılar Üzerine

Sınıfta otururken ayak sallanmasına çok sinirlenen, kabarık kıvrıkcık saçlı bir müzik öğretmenim vardı. Bahar aylarından biriydi ve

ayakta neşeyle Mozart'ın hayatını anlatıyordu. Yakın zamanda Mozart'ın Salzburg'taki evini ziyaret etmiştik. Üst katındaki kafeteryada annemle babam şarap içerken ben domates suyu içmiştim ve az önce gördüğüm Mozart'ın lazımlığından hem tiksiniş hem de etkilenmişim. Çocukluktan yetişkinliğe kadar kullandığı tüm lazımlıkları müzede sergileniyordu. Derste konusu geçince parmak kaldırıp "Ben Mozart'ın evini gördüm!" diye bağırdım heyecanla ama öğretmen bana inanmadı. Dokuz yaşındaki bir çocuğa inanmamasının sebebini o zamanlar bilmiyordum.

- Benim bildiğim Türkler seyahat etmezler. Madem gittin söyle o zaman, neredeydi? Evi ne renkti? Nasıldı?
- **Salzburg'ta! Evin rengini hatırlamıyorum ama ben Mozart'ın lazımlıklarını gördüm! Büyük, küçük, hepsini! Çişini oraya yapıyormuş.**

Tüm sınıf güldü, öğretmen bana bir müddet sonra inandı ve ben, daha uzun bir müddet sonra taşıdığım kimlik nedeniyle bazen, bazı kişilerin bana inanmayacağını öğrendim.

Enis Batur

kaşıntı

Nasıl kaşındığını bilen nasıl kaşıyacağını bilir: Kaşıntı durduğu yerde durmaz, yürür, sıçrar ya, bilirkşi pek yanılmaz güzergâhını kestirmekte.

Genellikle yayımlanmalarından önce okuyorum Selçuk Altun'un romanlarını, bu kez de öyle oldu: "Ardıç Ağacının Altında"yı bitirdiğimde sordum: Beckett'le ilgili cümlelerin kaynağı neresi? "Son"danmış, gidip rafından çektim *Nouvelles et Textes Pour Rien'i*, önsözümle yayımlanan *Bütün Öyküler'i* yerinde bulamadım, arka sıralardaki kitapların düzeni hayli bozuk. Fransızca nüshanın ilk sayfasına çifte tarih düşmüşüm: 1972; 24 Nisan 1973, Paris. Kitabı, Ankara'daki Fransız Kültür kütüphanesinden alıp okumuştum, Beckett'lerin çoğu gibi; gider gitmez edindiğim anlaşılıyor. Bir kitabın her dildeki her nüshasının kişisel, benzersiz bir öyküsünün olması, yazı adamına ürpertici bir çevren çizer: Darmadağın coğrafyası olan bir nüfus, kimse, hiçbir yetke sayımını yapamaz.

Cümle yüzünden döndüğüm uzun(ca) öyküyü, cümleyi hemen bulmama karşın yeniden okudum: 1972, 1987, 2017 — ilk okumadan ikincisine ne ne kadar kalmıştı, ilk ikisinden sonuncusuna hemen hemen hiçbir şey kalmamış olması içimi buruyor. Farkındayım, sık döner oldum bu *unutma* konusuna: Yaşlanmaya başlamak, zalim koşul.

'Unuttuğum doğru değil', diye avutuyorum kendimi: Okuduğum her metin içime bir biçimde yerleşmiş, sırlanmış olmalı. Harfleri kana karışırken düşünüyorum, damarlarımızda durma dolaşıyorlar.

"Son" hele ki sımış, som metin. Her birimi unutulmuş olsa bile, kendisi mih gibi kalmıştır erişemediğim bir derinlikte. Farkındayım, söylemiştim de: O *olduğu* gibi duruyor, ben 72'deki, 87'deki ben değilim, şu 17'de.

Geçip gidebilirdim, ne'si çeldi aklıma, cümlelerin? "Son", roman üçlemesinin gayrimeşrû çocuğudur, içinde yer aldığı bütünlüğün en önemli parçası. Anlatıcı-ben'inin kaçta kaç yazarından geliyordu kimse bilemez bunu, Beckett'in kendisi de kestiremezdi paydadaki payı, cümle, cümle kesiti *sanki* birebir oradan gelmiştir düşüncesi ağır basıyor bende:

Kasıkların ölesiye kaşırken aldığı "ölesiye zevk"ten söz ediyor anlatıcı-ben, onu elden bozdurma işleminde aldığı zevkle kıyaslayarak — bu sonuncu fasla *yerinde* döneceğim.

Konu, daha önce değindiğim (*Yazboz*) Flaubert'in altın önermesine taşıyor beni: Yazma zevkini kafa kaşıma zevkiyle özdeşleştirme sorunu. Samuel, Gustave'dan bir adım öteye mi geçiyor, yukarıdan aşağıya inerken? İşte Enis'in merakını derinden kamçılayan bir soru.

Kaşınmak, en ciddi gövde etkinlikleri arasında benim gözümde. Fizik açıklaması, ne bileyim cilt kuruluğu ya da benzeri bir nedensellik ayrı, metafizik'e teğet konumu apayrı: Kendi tenimden zevk kaynağı devşirmek canalcı önem taşıyor. Kendi kendimi okşamaktan, kendimle (özellikle kalafatımla) oynamaktan oynaşmaktan temel farkı yumuşak özseverlikten sert, yeri geldiğinde düpedüz kanatıcı bir özseverliğe doğru, hedonist özelliği dönüşmüş bir edimi seçmek olarak tanımlanabilir. Gerçi "Son"un anlatıcı-beni işi parmağını dıştan içe yöneltecek ölçüde kaptırıyor, unutmuyorum, herkesin zevk sınırını tayin etmek kendisine kalmış.

"Kendi", onun için, "kaşıntı" olgusuyla birebir bağlantılı kategori. Gövde açılacak olsa, deri haritası bütün genişliğiyle ortaya çıkar(dı) — dileyen, buradan, "Kuzuların Sessizliği"nin terzisinden Pedro Almodovar'ın *La Piel que Habito*'daki cerrahına yolu uzatabilir.

Bense, "kaşıntı"dan uzaklaşmak istemiyorum. Daha az rastlanır oldu, eskiden kasap dükkânlarında bir tür 'büyükbaş hayvan haritası' asılı dururdu, farklı anatomik bölgelerinde farklı isimlerle. **İnsan gövdesine, kaşınma gizilgücü açısından böyle bakarım: Her yerimiz kaşınır da, bazı bölgelerde yoğunlaşır istek.** Hiç kaşınmadıklarını söyleyenlere inanmam; doğru olamaz bu, doğrusu da en hafifinden dramatik arızadır. Buna karşılık, insan ne kadar kaşınırsa o kadar talihlidir diyemem:

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Bazı hastalıklarda, bazı durumlarda, uyuz ya da alerji, zevk gizilgücünü öldürür acı, ki ben burada oto erotik bir faaliyetten söz ediyorum.

Kaşınma zevkinin belirgin bir özelliği *dayanılmaz* olmasından gelir: Geçsin diye beklemek genelde boşyere *direnıştır*. En sağlıklı yol, birikisi hafif uzun bırakılmış tırnakları işe koşturmak. Kendini kaybetmemeye, dozu kaçırmamaya, dolayısıyla zevk eşiğini belli düzeyde tutarak uzatmaya özen gösterilmelidir, kan çıkartasıya, hınç çıkarırcasına kaşınmak kabalığa sığar. Gelgelelim ne kol, ne el her noktaya erişebilir, kaldı ki amansız bölgelerin başında sırt gelir, çözüm vardır. Çok yakınınızdan yardım isteyebilirsiniz örneğin. Nasıl kaşındığını bilen nasıl kaşıyacağını bilir: Kaşıntı durduğu yerde durmaz, yürür, sıçrar ya, bilirkşi pek yanılmaz güzergâhını kestirmekte.

Olmadı uyarılır: "Az sağa, şimdi aşağıya, evet tam orası, şimdi sola".

Kalemi bırakıyor, aklımda gene Gustave dostum, tatlı tatlı kafamı kaşıyorum. Hayvanlar

âleminde bu tür kaşınmanın bir karşılığı var mıdır? Kediler, köpekler, aniden gagasını kanadının altına sokup didikleyen karga bitin ya da kenenin yolaçtığı kaşınma zorunluluğundan mutsuz olabilirler. **Ama eşeklerin birden kendilerini sırtüstü toza toprağa sürtmelerinden derin hazlar devşirdiklerine kalıbımı basarım.**

İnsan, bir yerde araç üreterek evriminin üst noktasına geçmiştir. Kaşığı demek abes kaçabilir, kaşınma terimini sözlükçülere öneriyorum: Ucu beş parmaklı minyatür bir elle biten (parmak uçları kırmızıya boyalı olanlara rastlanıyor) tahta kaşınma araçları bizde yaygın, yurtdışında uzayıp kısalan (dolayısıyla seyyar kullanıma yatkın), hafif metalden ürünler satılıyor — kaşınma sınır tanımaz.

Samuel, anlatılan, ölesiye kaşınmaktan pek zevk alıyormuş, biyografileri es geçmiş konuyu, herkesin harcı değildir kaşınmanın gücünü kavramak. 60 yaş eşiği sonrası ciddi yazma sıkıntılarının başgösterdiğini biliyoruz, belki panzehir oluştuyordu kaşınma seansları.

Bizim dilimizde olumsuz bir yüklemi de söz konusu fiilin: Eğretilime düzleminde tehditkâr ifadeyle kuruluyor cümle: "Kaşınma!". Bu "durum"un hayatta bir karşılığı olmadığını söyleyemeyiz, hepimizin kaşınma eğilimi vardır, gene de sevmem o kullanımını fiilin: Düz anlamıyla bir tek övgüyü haketsin isterim. Ama, birileri için pekâlâ "uyuzunu kaşıyor" deyimini dilime doladığının farkındayım, ki sonuçta, o da bir tür "hak"tır, değil midir?

Neyse, diyorum ki: Okumuşsanız bile dönün "Son"a — dostça tavsiyedir.

Kaşınma zevkinin belirgin bir özelliği dayanılmaz olmasından gelir: Geçsin diye beklemek genelde boşyere direniştir.

ÜLKER

HER PERŞEMBE SANAT İYİ GELİR.

**İSTANBUL MODERN'E GELİN, ÜLKER'İN DESTEĞİYLE
HER PERŞEMBE 20.00'YE KADAR ÜCRETSİZ GEZİN!**

İSTANBUL
MODERN

Zafer Algöz

üç dadaş

Babam mahallede anamla beraber yeni yeni arkadaşlarla kaynaştı. İki aileyle daha da büyüdük olduk üç aile. Çoluk çocuk hepimiz kızılı erkekli büyük bir aileyiz. Ama İtalyan gibi Dadaşlar ailesi.

Babamın 1971 yılında tayini çıkınca, çok sevdiğimiz Trabzon'dan ayrıldık diye çok üzül müştüm.

Gittik Bursa Namazgah'ta Çobanbey Caddesi'nde ev tuttuk. Ama ne efsane caddede...

Öyle bir cadde ki sıfırdan başlıyor ve giderek 70 dereceye kadar dikleşip, Mollaarap ve Talimhane'ye bağlanıyor. Yokuşa paralel sadece sol tarafta 5 tane sokak var. Kışın kar yağınca Bursa'ya ve mahalleye aşık olduk. Çobanbey Kış Olimpiyatları... Allah'ım günlerce bütün mahalle yokuşun en tepesinden sonuna kadar kayıyor; leğenle, şambrelle, faraşla, merdivenle, naylon torbayla, kızakla, kayakla...

Gece geç saatlerde, Boşnak abiler kendi yaptıkları inşaat demirine tahtayla montaj yaparak, paten işlevi gören bir şeyle uçuyorlardı sabahlara kadar. Cam gibi olmuş Çobanbey Caddesi'nde... O devirde komşuluk vardı, mirim dediğin zaman ihtiyarladı galiba diye bakıyorlardı. Herkes herkesi tanır, insanlar cenazelere de mutlu günlere de bir şekilde katılır, saygı gösterirlerdi. Babam mahallede anamla beraber yeni yeni arkadaşlarla kaynaştı. İki aileyle daha da büyüdük, olduk üç aile. Çoluk çocuk hepimiz kızılı erkekli büyük bir aileyiz. Ama İtalyan gibi Dadaşlar ailesi. Bizim için sorun yok. Çocuklar zaten hemen dengini buldu. Kadınlar kardeş oldu.

Erkekler dadaşlar gurubu olarak tavlâ, çay, muhabbet, saygı ve sevgi... (Düşünün babam 37 doğumlu, Ayhan amcam 6 yaş küçük, ağabey diye hitap ediyor.)

Üçüncü Dadaş Ömer Baba müthiş komik bir adam. Gerçek kilosunu hiçbir zaman öğrenemedik.

Dev gibi cüssesi, kısık sesi ve Erzurum şivesiyle kırar geçirirdi hepimizi. Bazen rejime girerdi. Bir büyük tencere salatalık, bir küçük tencere haşlanmış patates, üç paket peksimet yerd. "Vallah 25 kilo gitti" diyerek kemer deliklerini gösterirdi. Evler hep birbirine yakın olduğu için herkes herkesin evine gider, çok uykusu olan hangi evdeyse içeride yatağı hazırdı zaten. En komiğime giden de neydi biliyor musunuz? Babam, Ömer ve Ayhan Amcam pırıl pırıl İstanbul Türkçesine özen gösterirler ama üçü bazen kaptırıp aynı anda dakikalarca Erzurum şivesiyle konuşurlar ve gülerlerdi. Tıpkı yabancı bir dil gibi. Yaklaşık 45 yıl boyunca bu adamlar hep beraber yaşadılar. Bizleri de yaşattılar. Akşam oturmaları, yemekleri dışında; yılbaşı geceleri, bayram yemekleri, iftar yemekleri, topluca tatil gitmeler, hafta sonları çevre ilçelere, illere ziyaretler, televizyonla tanışma ve 1974 yılından itibaren otomobil merakı... Arabanın parasını veriyorsun tam 2,5 yıl bekliyorsun. O arada fiyatı artarsa teslim alırken onu da ödüyorsun. Arabaya 38.000 yatırmışsın, senin arabanın aynısı, akrabalarını da sıraya sokan galericilerde 85-90 bin liraya satılıyor. Paran varsa sıra bekleme. Dadaşlar sırayla araba sahibi oldular. Babam Reno, Ömer amcam iri olduğu için STW Reno aldı. Sonrasında koltuklarının aynı ölçüde olduğuna geç uyandı ama olsun zaten göbeğiyle boğuşuyordu kullanırken.

Dadaş Ayhan ise Anadol aldı kendine. Enteresan olan hiçbir zaman vazgeçmedi arabasından. Asla klimalı olsun, otomatik olsun demedi. **"Yahu bunun içi benzin kokuyor" diyenlere de "Benzinle çalışıyor tabii kokacak" derdi.** Biz gençler de fırsat kolluyoruz ki arabaları kaçıralım şu direksiyon işinde ustalaşalım. Bunlar yine topluca birinin evinde muhabbetleyken, Orhan'la sinyalleşiyoruz. Babalarımızın arabasını yedek anahtarla resmen

kapıdan çalıp, Bursa sokaklarında acemilik atıyoruz. Sonra arabayı getirip küçük taşlarla işaret koyduğumuz tam yerine park edip eve çıkıyoruz. Ehliyet alıncaya kadar hep yediler bu tezgahı. Ya da bilip de dadaşlar delikanlılığımıza verip ses etmediler, sağ olsunlar. Dadaşlardan Ömer'in üç çocuğu Ankara'da sırayla okullar kazanınca Çobanbey'e veda edip, Ankara'ya taşındılar. Kaldık mı iki aile? Ama olsun yine hiç bağlantı koparmadan 45 yıldır devam eden gerçek dostluklar... Bu adamlar hep terbiyeli ve zarif oldular. Misafir eve geldi mi eşofmanla, pijamayla, şortla karşılamak falan yok. Hep tıraşlı, hep temiz, hep limon kolonyalıydılar. Hele Ayhan Amcam...

Son derece şık ve temiz giyinirdi. Birbirine olan renk uyumu, ütülü, kolalı ve hep janti...

Kardeşime kendi söylemiş, uykusuz kaldığım bazı geceler kostümlemlerle prova yapıyorum diye. 1931 yılında Erzurum'un Umudum Köyü'nde doğmuş. Bu yüzden soyadı Umut. Babası Yemen Harbi'nde savaşmış emekli bir binbaşı. **Çocukluğunda yaşadığı ilk travma 7 yaşında. Bir bakmış köyde herkes ağlıyor.** Anası, babası, ablası.

O da ağlıyor ve soruyor ana ne oldu? "Oğul cumhuriyetimizi kuran büyük adam Atatürk öldü. Ona ağlıyoruz." Bütün köy büyük yasa bürünüyor. Millet sünneti, düğünü erteliyor. Babası kalpten ölünce içi gidiyor Ayhan Baba'nın. Ama demek ki kalıtım önemli. Daha sonra kendi de çok iyi yaşamasına rağmen kalp sorunuyla uğraştı yıllarca. Bir bankada müdür olarak emekli oldu. Yaşamı boyunca iki defa kalp pili yenilendi. Yahu "yaş yetmiş iş bitmiş" sözüne inat hep dolu ve tadını çıkararak yaşamaya çalıştı. İlk film kamerasını, Almanya'da banyo ettirdikten sonra evde topluca izlemeler yapıldı. Tabii o dönemde ses yok. Fotoğrafçılık yetmedi 6 metrelik, kışında 20 beygirlik fiber tekneyle kumlada balığa çıkmak... O fiber tekneyle de tıpkı emektar Anadol gibi hiç bitmeyen aşk. Bu kadar eskiye dayalı vefa ve vazgeçmemenin yanında teknolojiyi müthiş takip. 70 yaşında bilgisayar alıp öğrenmek ve dünyaya açılan pencere

sayesinde hastalık, doktor ve ilaç konusunda müthiş

bilgi ve birikim. Tüm sosyal medyayı takip... WhatsApp'ı neden bana zamanında göstermediniz keratalar diye millete fırça! **2007 yılında tam 80 yaşındayken bir dizüstü bilgisayar edinin onunla hayat hikayesini yazmıştı Ayhan Baba.** 2017'nin sıcak bir ağustos günü anam aradı: "Oğlum, Ayhan amcam çok hasta." Atladım gittim. Hastane odasında bilinci kapalıyken elini tuttum. Hayat ortağı Gönül Anam dedi ki: "Ayhan bak kim geldi?" "Kimm?" diye belirsizce soluğuyla sordu. "Ben geldim Ayhan Amcam, Zafer" dedim. Gözünü açtı, avucumu parmaklarıyla sıktı. Biraz gözünü araladı: "Hee Zafer" dedi. Dadaş şivesiyle... Vedamız böyle oldu. İki gün sonra vefat haberi geldi. O herkesin babası zarif bir çelebi, bir Cumhuriyet aşığı, bir Atatürk sevdalısı, tıpkı rahmetli babası gibi herkesin danışmanı sakın ve bilgeydi. Sorun çözen, uzlaştıran, yol gösteren... İnsanın anasına, babasına bile açılmadığı konularda bile büyük bir üstattı. Hayatta edindiği en büyük ilkeyi yazının başlığı olsun mu diye düşünmüştüm ama finalini bununla yapalım: "İnsan hayatta akli kadar yaşar..."

"İnsan hayatta akli kadar yaşar..."

Kaan Koç

Çivinin boyu

Mis gibi sokaklardan geçtiniz, önünüze dökülen çiçeklerin adını tartışarak. Bunu neden yaptınız?

Öfkeden bıçağımı ben önce kendi gözümle saplarım. Yorulmamak için renklerle görmek. Hatırlarım hep, bunu da kimse zımparalayıp dökemez; geçmişte oturup dünyanın saf-güzel bir fotoğraf yapılacağını. Bileceğini. Yapılabileceğini. Uzun duvarlara bakmalar, duvarlara uzun bakmalar. Boyumun uzadığı yere eklediğim her santim. Her santimin içinde tebessüm beklediğim suratlar. Görüyorum da sanki, bir beyaz perde önünde bu mavi küre; uydurduğum dişleriyle gülümsüyor. Şiirlerimi de ilkte hep bundan yazdım, bundan sevdim Tanrı'yı ve insanları. Sonra öfkeden bana bıçaklar yaptırdılar. Birden bine kadar, hatta daha fazla, bıçaklar ki o hepimizdi. Hepimizdir hala. Ben sadece biriyimdir ağaçtaki kesiklerin, bütün ormanlarda kabuklar tek tek yere yükselmiştir. Yaralıyızdır ve bunu söylemek için sözcüklerin altını deşip dururuz; bir masaldır bizim de şivemizi ortasından çatlatan. Açılan yerden suratımıza yedi yirmi dört matematik işlemleri.

Kardeşim hep büyüyor. Kardeşimin hep büyüüşü, fizikçilerin kanıtlarıyla evrenin hep genişlemesine benziyor. Üzücü. Buna da kim dur diyecek? Elimde kurlar kuramlar yok, cetvellerimde boya izleri. Duvar örmekten, mesafe almaktan, uzaklıkları ölçmekten. **Kardeşimde ve bende, yeryüzünde ve evrende, bizde yani, gitmemeye doğru bir alışkanlık gelişkin. Troya'da atların, Rimbaud'da gemilerin aksine.** Kardeşim hep büyüyor ve ona karşı borçlarımız çok. Kardeşim hepinizin kardeşi çünkü onunla aynı bayrağın altında... Yok böyle değildi ısıklanmak istediğim şarkı. Bu paslı bir nakarat, demirini kanın oksitlediği bir berbat, öldürücü aparat. Kardeşim hepinizin kardeşi çünkü gülüyor. Siz de ne an gülseniz seviniyorum. Buna da mı bi' sebep gerek? Ama yok, ben neyin arkasına çünkü desem sonra şüpheleniyorum. Ahşaba vurulurken betona denk gelen minik çivi; sekip ustamın gözüne giriyorum. Bence ustam da gülmeli. Gözünden kan akarken en çok gülmeli. Boynu moraran çocuklar, bir halatın kısılcacında; dört beton dağın içinde, aç öğretmenler de gülmeli. Herkesin yerine ben susabilirim, herkes bir ağızdan gülmeli. Bu sıçrayan çivinin önüne herkesin gözbebeğinden önce ben kendi yüreğimi koyuyorum. Fedakarlık ya da kurban olayım diye değil; yüreğim bir çiviye sakınlaştırmak kasları geliştirmeli.

Mis gibi sokaklardan geçtiniz, bunu bilerek diyorum her şeyi. Mis gibi sokaklardan geçtiniz, önünüze dökülen çiçeklerin adını tartışarak. Bunu neden yaptınız? Orda ben çiçek taklidi yaparak durdum, tabiat ensekökümde durdu. Oysa bilirdim iliklerime dek, kör bir kıymık olduğumu. İnce ve zıplak, taşınırken dökülen; ince ve gülünç, isyani bile cimbızla sökülebilen. Ne zaman anlattıysam bunu hepiniz alkışladınız. Cüssesi ve tarihi milimlerle ölçülebilen bu şeyden tozlar dökülürken kilo kilo, alkışladınız. Tozum ki kanımdı. Tozluymuş kanım. Babam ölecekti, bunu bilerek tozlu; annemin kanser olma ihtimali, bunu bilerek; sevdiğim kadın intihar edebilir, her gün dünyada binlerce kadın bu; okulum uzayabilirdi, bunu bilerek; sigortam

yatmıyor emekli olamam, bundan emin olarak; kahvem bayat çıkacak, bunu da, tamam... Ama el vurmayıp alkış tuttuğunuz kanımı en çok da tozlandırıran, başımı uzattığım bu dilin yok olma ihtimaliydi bir gün. Kıyamete katlanılabilirdi, en kalabalığına tamamdım kıyamların hep. Gör ki beni korkutan sözcüklerin ölümü oldu. O da öldü. Bir dipnot düşmek için buraya, kağıdı diz çöküp ikiye yarıyorum izin verirsiniz; ölüm sözcüğünün tanımında patlayan bir balonun havaya geri bıraktığı o biraz oksijenin resmi var benim lügatımda. Borsa kağıtlarından bile çok kazandırırken şimdi o, ben ölümün ölümünden acı duyuyorum. Sadece o kadar.

Acıdan tüyümü kendime koparıyorum. Uçmayayım diye yolarım neyim varsa. Bir ömrüm yok, adına konuştuğum insanoğlunun yazgısıdır. **Durmadan kendi adına konuşan kahrolmuştur, yok olacaktır çünkü. Çünkü, buna eminim, her insan, insanoğlunun hepsini kendinde taşır.** Bakınız bilim de bunu söylüyor. Bakınız sizi kardeşim sayarken bu hakikate yaslanıyorum. Sizi hem kardeşim saymak kolay mı? Böyle yaptıkça kanıma daha çok toz dökceksiniz. Ona da kabul, zaten kardeşimin de büyümesi doğa olayıdır. İşinden evine giderken boğazındaki balgamı fark etmeden yutan adamların devlete inanması kadar mantık taşır. Çocukken icat ettiğimiz bir Tanrı'ya taparak, ona çevirdiğimiz avuç içlerini sonra kurutma makinalarına açarak. Sizi seviyorum size sitem etmek için işte. Beni neden unuttunuz? Sizi neden unutmamı istediniz? Neden beni sınamak ve görmek için öfkemden bıçaklar biletiniz? Oysa aynı yöne bakıyordum hep; dünyaya. Ama gitti. Yani dünyaya inanmıştım ama o yön değiştirdi. Ekseni anlamıştım fakat esnedi. Mağaramdan-kuyumdan ormana çıkıp kabileme karışalı çok geçti, her şey keşfedildi ama beton dökülmedi bir türlü herkesle herkesin arasındaki uçuruma. Kardeşim benden uzakta büyüdü. Sizden uzakta uzadım. Birbirimize dokunduk sandık, tekmelediğimiz bir teneke kutu gibi.

Seyreltildim, törpülendim, zımparalanıp inceltildim. Beni hazmı kolay şeylere çevirmek isteyişinize de kızmıyorum aslında. Bir taşıt olaydım, bir araç, sizi oradan şuraya götürecekti, ona da vardım. Bir taş, gündeğümünde ava giderken ilk geyiğin başına atmak için avcunuzda. Defterinizde bir alacak hanesi, ele geçirilmiş bir samanlık haritanızda. Ama siz tekliflerle geldiniz, karşılıklı hesapları, irin akarken ağızınızdan ahlak kuramlarıyla. Sonra öfkelenim ve buyrun bir çift gözüm de vardı, şimdi avcunuzda. Gittim, benim gözlerimle de siz görün artık, yüzdüm, tersinize doğru. Aklımda sizi yaşayarak hep yine de. Kardeşimin büyüüp durduğunu yani. Ben ufuk çizgisine inanmayarak, buna rağmen ufukta küçülerek, sizin büyüdüğünüzü bilerek. Ve asla konuşmadığınızı birbirinizle. Sadece yararlandığınızı. Demediniz. Boğazınızdaki balgamı da söylemediniz. Çiçeklerin kokusunu hiç. Gülümsemediniz çünkü gülümseyenin kanı tozlanırdı.

Siz işte birbirinize bunları hiç söylemediniz.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Akgün Akova

Seninle ben

seninle ben
kuş ile sus
fildişi ile bellek
teleskop ve kuyrukluyıldız

seninle ben
dalgaları yaran yunus
ıslaklığından utanan ada
fırtınaya kafa tutan bulut
serilen kilim, dut ağacı altına

seninle ben
elmastraşla çöp öğütücü
yakın çekim ile geniş aç
mayalanan yoğurt
ve kabağan hamur

seninle ben
çağlayanla kıvılcım
merdiven altıyla pencere önü
yağmurdan sızan ışık
ve bitmeyen kır gezisi

seninle ben
kırıntı ile gaga
kopan tüyler için pusula
ve sırrı kanatsız uçmanın

seninle ben
hak edilmiş ekmek
pay edilmiş emek

seninle ben
çok bilinmeyenli denklem
çözülmemiş rüya
meleklerle kapı komşuluğu
durmadan genişleyen evren

seninle ben.
şiiir dokuma tezgâhı
ve göze görünmeyen harita
ışığın gizli tarihi
ve birdenbire
eski kent meydanına inen sis

seninle ben
sürekli bir yangın ihtimali
için için tüten sarmaşık
sarı lale yaprağıyla kapanan yara
ve çiçek doğumhanesi aşkın

seninle ben
atlas ve dalgakıran
c'est la vie ile la vie est belle
ter damlası Monet'nin
ve suyu boyayan nilüfer

seninle ben sevgilim
ne güzel değil mi
hem her an yeniden
hem hiç mi hiç eskimeyen

Nihat Sırdar

son pirlepele...

Ali Dayım pek de uzun bir zaman geçmeden aynı yere gömüleceğini bilmeden özenle mezarını yaptırdı. Ve hiçbirimizin bilmediği vasiyetini mezar taşının dış tarafına yazdırdı.

Tanıdığım, bildiğim bir dedem oldu benim. Babamın babası Mehmet dedem 1957'de göçmüş bu dünyadan. Onun için dede demek benim için **Rami Aga** demek.

Şimdi Makedonya sınırları içinde kalan, o zamanın Yugoslavya'sında Pirlepe kentinde doğmuş dedem.

Genç yaşta çalışmak için ayrılmış doğduğu yerden ve yolu Derventalı Halepoviçler'den Fahire'yle buluşmuş. Evlenmişler ve benim maceram orada başlamış. Çünkü ilk çocuk annemmiş. Sonra teyzem ve dayılarım... Yugoslavya'da sıkça yer değiştirmişler. Dağılan Demirperde ülkelerinde yaşanan ekonomik sıkıntılar orada da varmış. Göçmeye karar vermişler ananemle birlikte. Tüm hazırlıklarını yapmışlar, az kalan eşyalarını bavullara koymuşlar ve sonraki gün için, gidenlerden Yugoslavlar'ın rahat ettiğini, iş bulduğunu öğrendikleri Rusya'da karar kılmışlar. Dedem bilet almak için istasyona gidince Rusya trenlerine günlerce bilet olmadığını öğrenmiş. Bir sonraki gün, bir sonraki, daha sonra derken kızmış ve "Yarın hangi trende yer var?" diye sormuş biletçiye. Ve kaderimin bin ince çizgisi daha o gışeden alınan "İstanbul" biletleriyle çizilmiş oraya.

Bursa'daki akrabaları akıllarına gelmiş. Türkiye'ye o yıllarda giden göçmenler genelde Bursa ve civarına yerleşiyor, İstanbul'da yeni yeni göçmen mahalleleri oluşmaya başlıyormuş.

Epey uzun bir tren yolculuğuyla İstanbul'a ulaşan oradan Bursa'ya geçen dedemler dönemin tenhaliğinden herhalde, çabucak Türk vatandaşlığına geçmişler ve Erdur soyadını almışlar.

Pirlepele Ramiz artık Ramiz Erdur olmuş. Bursa'da başlayan Türkiye macerası kısa zaman içinde İstanbul'a taşınma ve Davutpaşa'ya yerleşmeyle devam etmiş.

Tüm bu taşınmalar, ev bulmalar, iş edinmeler hep memleketliler sayesinde olmuş elbette. Uzaktan ve yakından akrabalar hep birbirini kollamış.

Yine bu akrabalarından birinin evine giden ananemin Adalet Teyze'yle tanışması, o tanışma sırasında ananeme göre daha iyi Türkçe bilen ve aradaki konuşmaları çeviren annemin Adalet Teyze'yi pek bir memnun etmesi, Adalet Teyze'nin gizli bir görev olarak tanıdığı ailelerin bekar gençlerini birbirine yakıştırması (ama bunu televizyonlarda göbek atarak yapmaması) kaderimi biraz daha belirlemiş. Çünkü Adalet Teyze Emine Hanım'ın oğlu Necati'yi, yani babamı anneme hemen düşünürmüş ve tanışma, görücü, isteme falan derken bizimkiler evlenivermişler. Hemen bir yıl sonra ailenin şirinlik muskası olarak doğup 2,5 yaşında düzgün cümle kurarak bunaltacak kadar "bu ne?" sorusu sorabilen bir veled dönüştüm.

Aklımın erdiği ve dedemle ilgili hatırladıklarım tam buralarda başlıyor işte.

Dedemle ilgili ilk hatırladığım içtiği. Ama sağlam içtiği. Rakı ve sigara kokusunun oturduğu masa başında ve onun hemen yanındaki yatağına sinmişliği ilk aklıma gelen mesela.

Rakıya para yetmediği zamanlarda içilen ve boşaldıktan sonra benim marifetimle alınacak depozito maksatlı boş Tekel birası şişelerini de net hatırlıyorum.

Rakıyla ilgili "Bu ne dede?" sorusuna serçe parmağını batırdığı rakıdan bana tattırarak ilk içkimi içirmesini de...

Belki artık çocuklarını büyütmesi ve onların eve para getirmesinin verdiği rahatlık, belki memleketini özlemesi belki de genel yapısından dolayı pek bir mutsuz ve suratsız hatırlarım dedemi ben. Ama baş başa parka gittiğimiz zamanlar veya gece bekçiliği yaptığı kereste deposuna ananemin yaptığı yemekleri koyduğu sefer taslarını bırakırken yaptığımız sohbetler sırasında hep gülümsediğini biliyorum. Samatya meydanına inen merdivenlerin hemen dibine aktığı

meyhanesi

Tito'nun Yeri'nde de çok

mutluydu mesela. **Ama bir meyhanecinin asla yapmaması gereken şeyi yapıp her akşam müşterilerle birlikte içip onları "Ne hesabı more" diye yollayınca doğal olarak battı.** Bu fotoğraf sanıyorum

meyhanesini kapattıktan sonra çekildi.

Mide ameliyatı için Samatya'ya yatmıştı. Basit bir ameliyat için yatıp hastanede aylarca kaldığınız, tıbbın henüz çok gelişmediği zamanlardı. Biz de sık sık ziyaretine gidiyorduk. Hastane bahçesindeki dandik büfeden alınan ve bana göre dünyanın en lezzetli kaşarlı tostı bu ziyaretleri benim için çok keyifli kılıyordu.

Dedem babamı severdi. Ama yine de hafiften bir kayınpederlik taslar "More Necati" diye başladığı cümleleri "Severim seni be damat" diye bitirirdi.

Evdeki muhabbetin keyifli olduğu zamanlarda dayılarım Rami Aga'nın arsalarından laf açar, dedemi kızdırırdı. Birilerinin 80'li yılların başında "Buralar çok değerlenecek amca" diye dedeme kakaladığı arsadan bahsediyorlardı.

Kamil Dayım "50 yıl sonra zengin olursun Rami Aga" diye damarına basınca "Hayde more. Satacam o arsayı, çatır çatır yiyecem paraları. Nah size" diye eser gürlür, Boşnakça küfürler edip sigarasını yakar ve camına çıkardı. Oturduğu yerin hemen yanındaki cam tren

yoluna bakar, sigara yüzünden yaşadığı öksürük nöbetlerini o pencerede ve alt taraftaki evin çatısına ince bir tükürük imzasıyla sonlandırır.

Ananem ölünce köktü Rami Aga. Teyzem ve küçük dayımla kalıyor ama daha ziyade annem gidip gelerek bakımını yapıyordu.

Davutpaşa'dan taşınma kararı alınınca isyan etti. "Taşınmam. Burada tek başıma yaşarım" dedi. Bir akşam evde kızılca kıyamet koptu.

Dayımlar dedeme bağırıp çağırıyordu "Nasil yaparsın baba?" diye.

Mahalledeki esnafın anlattığına göre lüks arabalı birileri öğle vakti gelmişler ve tren yolunun kenarında sandalyesinde oturan dedemi bulup konuşmuşlar. Sonra onu da alıp arabayla gitmişler. Akşamüzeri aynı araba dedemi mahalleye bıraktığında çok mutluymuş. Oradaki çocuklardan birine bir yetmişlik, peynir ve kavun aldırılmış. Esnaf işten dönen dayılarıma durumu anlatınca zaten çakır keyif olan Rami Aga "Sattım more arsayı. Gitmiyorum iç bi yere" demiş. Senelerce "Altınşehir diye yer mi olur be Rami Aga" diye dalga konusu olan arsa satıldıktan bir hafta sonra arsanın olduğu yere Olimpiyat Stadı'nın yapılacağına anlaşılmaması, arsa simsarlarının bu şekilde üç kuruşa binlerce metrekafe yeri kapattığının ortaya çıkması bizimkileri çok kızdırdı.

Rami Aga'nın "taşınmam more" direncini kırdı. Çok mutsuz gitti Avcılar'a. Hiç sevemedi oraları. Sürekli Davutpaşa'yı, Aksaray'ı, Langa'yı sayıkladı. Sonra yine bir aşırı sigaraya bağlı Samatya yatışında tuvalette düştü ve beyin kanamasından gitti.

Ananemi aldığımız o körolası morg kapısından Rami Aga'yı da aldık.

Ali Dayım pek de uzun bir zaman geçmeden aynı yere gömüleceğini bilmeden özenle mezarını yaptırdı. Ve hiçbirimizin bilmediği vasiyetini mezar taşının dış tarafına yazdırdı; Son Pirlepele...

Yolunuz Silivrikapı Mezarlığı'na düşerse belki denk gelirsiniz.

Mezar taşının ön tarafına dedemin dua isteyen yazısını belki görür, Pirlepe'den getirip döktüğüm toprağın örttüğü Rami Aga'yla oğlu Ali'ye bir selam verirsiniz. Ama arsanın olduğu yerlerin durumundan bahsetmeseniz iyi olur...

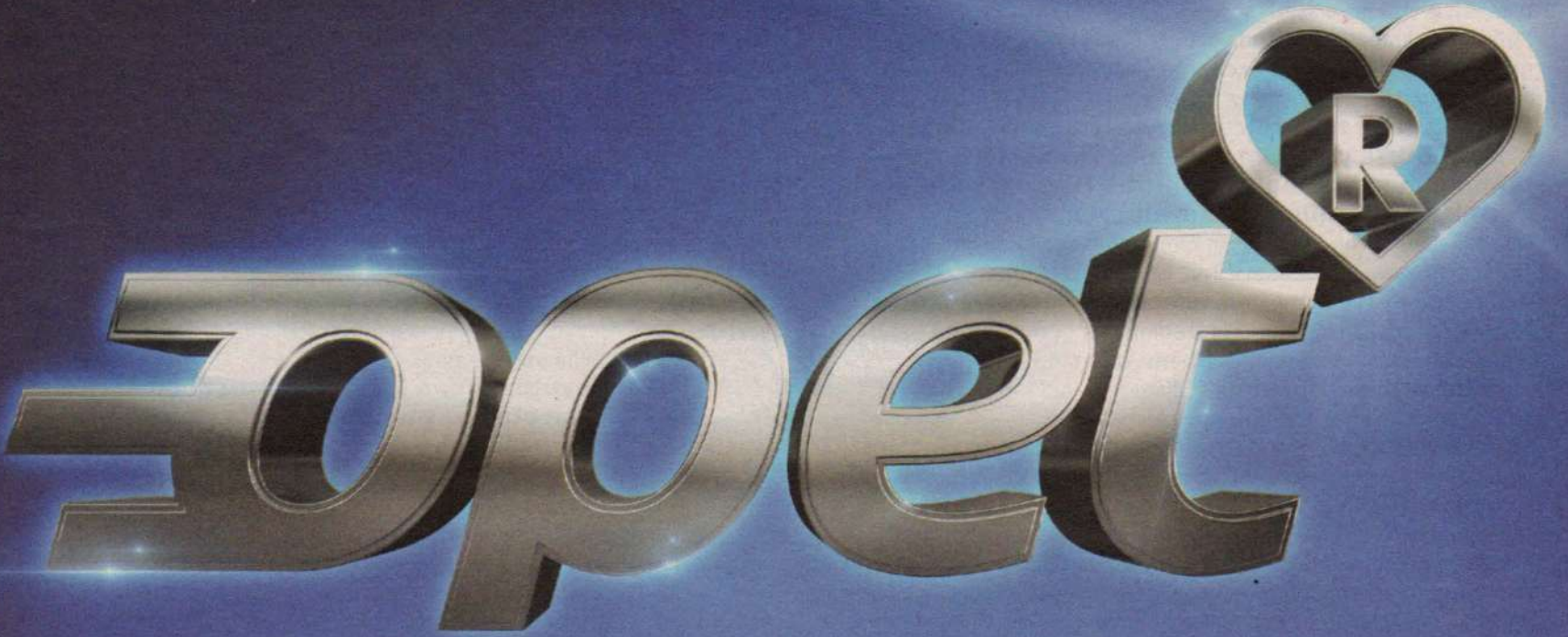
Basit bir ameliyat için yatıp hastanede aylarca kaldığınız, tıbbın henüz çok gelişmediği zamanlardı.

mutluluk tescillendi

"Türkiye müşterinin sesi araştırması" sonuçlandı.

*opet, bir kez daha "müşteri bağlılık seviyesi
en yüksek akaryakıt markası" seçildi.*

*2006'dan bu yana opet'i sevgisiyle hep zirvede tutan
Türkiye'ye teşekkürler.*

Türkiye Müşterinin Sesi Araştırması, 2015 yılından bu yana Ipsos tarafından KalDer işbirliğinde gerçekleştirilmektedir. Araştırma, Şubat-Aralık 2016 döneminde, 18 yaş üzeri toplam 21.533 kişi ile başanlı görüşmeler üzerinden, telefonla anket yöntemiyle (CATI) yapılmıştır. Her sektör en az 1500 yanıt üzerinden raporlanmıştır. Araştırma kapsamında, il sınırlaması olmadan Türkiye'de ikamet eden 340.000'i aşkın tüketiciyle temas edilmiştir. Her bir sektördeki marka pazar paylarına uyum gözetilerek, gerekli durumlarda ağırlıklandırma kullanılarak raporlanmıştır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

abi, motor kaç yapıyo?

Hangi duygunun ağır bastığını çok sordu yüreğine; her seferinde aldığı cevap, yeni bir yolculuk oldu. "Beni mutlu eden bu" diyordu, "Ben bu namussuzun üzerinde olunca soluk alıp verebiliyorum."

Osman Abi'nin motorunun başındaki küçük kalabalık dağılmaya başlamıştı ki yeni motorun yeni müzik sisteminden çıkan abartılı ses, karşı kaldırımında bekleyenleri bile zıplatmıştı. "Ah be Osman Abi, bu yaşta olacak iş mi bu?" dedi kalabalığın içinden Osman Abi'yle aynı yaşlardaki mahalleli ve elbette ki ona özendiğini belli etmeyen mimiklerini katarak etrafın onayını alıp puanları topladı. Osman Abi müziğin sesini adeta inat yapar gibi bir kademe daha yükseltti, "Asıl bu yaştan sonra olur ulan" diye bağırdı. Sesi yoğun müzik arasında boğuntuya gitse de, Osman Abi'yi çekemeyen kulaklara ulaştı verdiği mesaj. Kalabalık, küçük kümeler halinde mahallenin içinde bölünürken Osman Abi'ye hak verenlerin iç çekişlerini bir tek Osman Abi duyuyordu, heyecandan atan kalplerinin sesini duyduğu gibi. Osman Abi çok iyi biliyordu, kalabalığın içindeki hayıflanların çoğu, şu anda kendi oturduğu özel yapım hakiki deri selesine oturmak için can atıyordu. Çok iyi biliyordu motorla yaptığı Ege turunu hepsinin yapmak istediklerini, geçen gün Ankara'ya gidip Ata'sını selamlamıştı birçok motorcu arkadaşıyla... En çok canı çeken ve en çok karşı çıkanlardan birine, "Benim yerimde olmak için böbreğini verirsin ama yemez" demişti, çay bahçesinin ortasında... "Bu saatten sonra yakışmıyor abi" diyen kardeşine, "Yaşımda ne var lan" dedi terden ıslanmış yakasına da yapışarak, "64 yaşındayım, çakı gibiyim..."

"Motor sevdası başka şeye benzemez" diyordu mahallenin gençlerine "Rüzgar suratına vurunca anlarsın yaşadığını, yanından geçtiğin tarlanın kokusu burnuna geldiğinde anlarsın domatesin nasıl bir lezzette olduğunu, tarladaki hayvanın pisliği bile ne güzel kokar farkında olana, arabada fark etmezsin ne oluyor ne yaşıyor geçtiğin şehrin, kasabanın, köyün sokaklarında, motora binince anlarsın iştirsin."

Kasabada korkulan oluyor, gençler Osman Abi'nin gazıyla motora sevdalanıyordu. "Bu herif bütün gençleri motorcu yapacak, kaymakama gidelim" dedi çok bilmiş biri, kafası biraz çalışan arkadaşı itiraz etti, "Ne diyeceğiz kaymakama? Motora binmek suç mu?" Suç değildi elbette ama gençlerin bu sevdası bel bukecek hale gelmişti, "Bir motor alıyorlar, yetmiyor yok lambası yok sis farı, yok süsü, yok tekeri, bitmiyor ki..." demişti Osman Abi'nin ilk öğrencilerinden Fuat'ın babası, "Para yetiştiriyor, güya ucuz motor aldık..."

Osman Abi'nin motor sevdası askerlikten sonra başlamıştı ama içinde çığ gibi büyümüş, zapt edilemez hale gelmişti. "Ben bu motor işini sevmiyorum Osman" diyen ilk aşkını "O zaman beni de sevmiyorsun" diyerek terk etmişti. Nikah tarihi almak üzereyken evlenmekten vazgeçtiği müstakbel eşi "Motordan vazgeçmen için ne yapmalıyım?" dediğinde "Başkasıyla evlenmelisin çünkü motoru bırakmam" demişti. Bu sevdada uğruna bekar kalmıştı ama hayatından memnundu, "Kafam eser Urfa'ya kebab yemeye giderim, hepiniz arkamdan bakarsınız, hem de ağzınızın suyu akararak" diye dalga geçer ve dediğini yapardı. "Birazdan gelirim" diyerek Bulgaristan'a gitmişti 80'li yılların başında, tam 15 gün ortalıktan kaybolmuştu, eski muhtarın eski damadı, polis Ali araştırmış müjdeyi vermişti merakla bekleyen akrabalara, "Sınırdan geçmiş, Bulgar'a gitmiş..."

"Emekli maaşım yetiyor, tarlayı da icara verdim daha ne lan, dünyayı yiyecek değilim ya, yetiyor işte" diyordu "para mı yeter bu kadar gezmeye" diyenlere...

"Motora harcarım acımam, kendime gazoz alsam keyfim kaçır" diyordu rahmetli annesine... "Evladım biraz ye, aç açına motor üstünde, ayıplıyor konu komşu" demişti ölmeden bir hafta önce, Osman Abi annesinin elini öptü, hayır duasını alıp "Yok be ana, 5 yaşına kadar süt vermişsin, bundan sonra ne olur bana" demişti gülererek. Yıllar sonra, İstanbul'a gittiği günlerde öğrendi annesinin öldüğünü, apar topar dönmedi, gelememi cenazeye. Annesini gömmüşlerdi kasabaya döndüğünde, "Niye koşmadın, niye yetişmedin cenazeye?" diye sitem edecek oldular, "Duyduğumda hemen yola çıksaydım, anamın yanında yatıyor olurdum, motor işi heyecan işi ama telaşa gelmez, anam beni anlar, siz işinize bakın" dedi motoruyla deniz kıyısına inip ağlamadan hemen önce...

Tutkusunun nelere mâl olduğunu çok düşünmüştü; doğru mu yapmıştı özgürlüğünü motor sevdasıyla harman ederek, yoksa bir makine uğruna koca bir ömrü heba mı etmişti? Hangi duygunun ağır bastığını çok sordu yüreğine; her seferinde aldığı cevap, yeni bir yolculuk oldu. "Beni mutlu eden bu" diyordu, "Ben bu namussuzun üzerinde olunca soluk alıp verebiliyorum. O yoksa, durup kendimi dinliyorum, yok tansiyon, yok bel ağrısı, yok kalbim tekledi, ben bunun üstüneysem en sağlıklı adamım, keyfim gıcır, yüzüm gülüyor, daha ne olsun? Niye yaşıyoruz biz?"

Osman Abi tutkusunun peşinde harcamıştı koskoca 45 yılını ve 45. senesinde yaptırdığı yeni müzik sistemi mahalleliyi canından bezdirse de o Osman Abi'yi ve fazla uzatmanın alemi yoktu. Adam buydu, şu saatten sonra, "şikayet edelim" kafasının yapabileceği pek bir şey yoktu. Osman Abi tüm kasabanın hayalleri için sürüyordu motorunu; büyük şehre gitmenin hayalini kuranlar için, keşke diyenler için, hayallerinin peşinde koşmaktan korkanlar için, el alem ne der diyerek başkasının hoşuna giden hayatı yaşayanlar için basıyordu gaza, ben yapamam diyenlere inat, sen de yapma diye bağıranlara isyan için açıyordu gazını motorunun... Bu yaşta olmaz diyen kardeşine inat yaşlanmıyordu özgürce gezerken, kimsen yok diyenlerin sözüne "Ben varım yetmez mi?" demek için döndürüyordu tekerini, koca ömrü yedin diyenlere "Hayır koca bir ömrü yaşadım, hatta sizin yerinize bile" diyerek sürüyordu motorunu sonsuz yeşilliklere... Osman Abi motor sürmeye devam ediyor; hayır diyenlere inat, olmaz diyenlere "bal gibi olur" diyerek... Sen çok yaşa Osman Abi, hepimizin yerine çok yaşa...

500
FOREVER YOUNG
SINCE 1957

60 YILDIR TARZ İKONU: *Fiat 500*

YENİ
500
Anniversario

500 ANNIVERSARIO, her zaman genç kalan tasarımıyla tarzını veruhunu yollara yansıtmak için geliyor. Sınırlı sayıda üretilen **500 ANNIVERSARIO**, açılır tavanı, nostaljik tasarım detayları ve göz alıcı iki yeni rengiyle sizin de tarz ikonunuz olacak.

 Koç

www.fiat.com.tr

Fiat 500'ün CO₂ emisyonu 88-115 g/km, ortalama yakıt tüketimi 3,8-4,9 lt/100 km arasında değişmektedir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org>

bir hayatı
6 kelimeyle
anlatabilir
misin?

Bu ayın 6 kelimelik hikaye konusu: Gelecek

Sevta. Bu elindeki
çocuk benim mi?
Emirhan Pehlivanoglu

Şu pembe panjurlu evi
görüyor musun?
Seray Denk

Bu mutlu günümüze
sizleri de bekleriz.
Gökçe Akın

Bir gün mutlaka gelecek
dediler, gelmedi.
Şeyda Ak

Limandan uzaklaşan
bir gemi gibisin artık...
Tolga Can Aşıkoglu

Kendi çocukluğumu büyütür
gibi, kızımı yetiştiriyorum.
Damla Koç

Denize çiçekler bıraktım
sana ulaşsınlar diye.
Oğulcan Eryılmaz

Bildiğim çok iyi
bir falcı var.
Damla Ok

"Kaptan! Sanırım
bu gezegende mahsur
kaldık."
Güven Dolaş

Bu okul bitince
ne oluyorsun sen?
Elif Sena Yorgancı

Doğum günü pastamda
kaç mum var?
Buğra Türksönmez

Sınav süreniz
120 dakikadır,
herkese baş arılar.
Mine Soysal

Gelecek ayın 6 kelimelik hikaye konusu: Geçmiş

Siz de 6 kelimelik hikayenizi altikelime@kafadergi.com'a yollayın ya da
#6kelimelikhikayem etiketiyle paylaşın, kasım sayısında yayınlayalım!

SELİN GİRİT

Ursula K. Le Guin / Mülksüzler

En sevdiğim yeri:

"Bizi bir araya getiren şey, acı çekmemiz. Sevgi değil. Sevgi akla boyun eğmez, zorlandığında da nefrete dönüşür. Bizi birleştiren bağ seçilebilir bir şey değil. Biz kardeşiz. Paylaştığımız şeylerde kardeşiz. Hepimizin tek başına çekmek zorunda olduğu acıda, açlıkta, yoksullukta, umutta biliyoruz kardeşliğimizi. Biliyoruz, çünkü onu öğrenmek zorunda kaldık. Bize birbirimizden başka kimsenin yardım etmeyeceğini, eğer elimizi uzatmazsak hiçbir elin bizi kurtaramayacağını biliyoruz. Uzattığınız el de boş, tıpkı benimki gibi. Hiçbir şeyiniz yok. Hiçbir şeye sahip değilsiniz. Hiçbir şey sizin malınız değil. Özgürsünüz. Sahip olduğunuz tek şey ne olduğunuz ve ne verdiğinizdir."

CEREN MORAY

Albert Camus / Düşüş

En sevdiğim yeri:

Ciddiyet, eğer gördüğüm ve bana yalnızca eğlenceli ya da sıkıcı bir oyun gibi görünen bütün bu işlerde değilse, neredeydi, bu konuda hiçbir şey bilmiyordum. Gerçekten de öyle çabalar ve kanılar var ki hiç anlamam. Para için ölen ve bir "mevki" yitirdikleri için umutsuzlanan ya da ailelerinin mutluluğu için büyük tavırlarla kendilerini feda eden o tuhaf yaratıklara şaşkın ve biraz kuşkuyla bir gözle bakıyordum hep.

REHA ÖZCAN

John Fowles / Büyücü

En sevdiğim yeri:

Genç prens, "Kral babam senin kim olduğunu söyledi bana," demiş öfkeyle. "Geçen sefer kandırdın beni, ama bu defa kandıramayacaksın. Onların gerçek birer ada ve prenses olmadığını biliyorum artık, çünkü sen bir büyücüsün." Kıyıdaki adam gülümsemiş. "Esas kandırılan sensin, evlat. Babanın krallığında da pek çok ada ve prenses var. Ama baban öyle bir büyü yapmış ki sana, hiçbirini göremiyorsun." Prens düşünceli düşünceli krallığına dönmüş gene. Babasını bulup, gözlerinin içine bakmış. "Baba, gerçek bir kral değil de yalnızca bir büyücü olduğun doğru mu?" Kral gülümseyip elbisesinin kollarını kıvrımış. "Evet oğlum, yalnızca bir büyücüyum ben." "Öyleyse kıyıdaki o adam da Tanrıydı." "Kıyıdaki adam da başka bir büyücüydü." "Asıl gerçeği öğrenmem gerek, sihrin ötesindeki gerçeği yani." "Sihrin ötesinde bir gerçek yoktur," demiş kral. Prens çok üzülmüş. "Öldürecekim kendimi," demiş. Kral bir sihir yaparak ölümü çağırılmış. Ölüm kapıda dikilip, prene yanma gelmesini işaret etmiş. Prens ürpermiş. Güzel olup gerçek olmayan adaları ve gerçek olmayıp güzel olan prensesleri düşünmüş. "Neyse," demiş. "Dayanabilirim herhalde." "Bak gördün mü oğlum," demiş kral, "sen de bir büyücü oluyorsun artık."

Hazırlayan: Pınar Aksel

NEREDE KALMIŞTIK?

Yarım yüzyıldır İstiklal Caddesi'nde tarihe tanıklık eden Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık binamız, yenilenen mimarisiyle kapılarını açtı. Beyoğlu'nda kültür ve sanata destek olmaya kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Çünkü Yapı Kredi'de kültür ve sanata da hizmette sınır yoktur.

Coşkun Aral

karaoğlan

Çok partili döneme geçilen yıllarda girdiği Güzel Sanatlar'da gelişen çizme yeteneği sayesinde gazetelere günlük politik mesajlar veren karikatürler çizmeye başlamış. Bütün hayaliye sinema dünyasına girmekmiş.

Çocukluk kahramanlarımız zaman zaman bizi tarihin derinliklerine kadar götürür. Bu yolculuklar hayallerde başlar, çizgi roman kahramanları ve ardından da onların beyazperdeye uyarlanmış filmleriyle devam eder. Altmışlı yıllarda müptelası olduğum Karaoğlan çizgi romanıyla neredeyse tüm Anadolu'yu, Rumeli'yi ve sonra da gelecekte defalarca gideceğim İpekyolu coğrafyasını keşfetmiş, Emin Oktay'ın yazdığı tarih kitaplarından daha keyifli anlatımla Ortaçağ'da ecdadlarımızın yaşamından, giyim kuşamlarından, yedikleri içtiklerinden haberdar olmuştum. 80'i aşkın macerasını içeren dergilerini ve başrolünü Kartal Tibet'in oynadığı yedi filmi adeta ezberlediğim Karaoğlan'ın yaratıcısı Suat Yalaz'ı Paris'te yaşadığım dönemde tanımış; hatta Karaoğlan'ın Fransızca versiyonu Kebir'le Fransızca okumamı geliştirmiştim. Yıllar sonra kader beni, bu ünlü çizgi roman yaratıcısıyla bu kez İstanbul'da buluşturdu.

İSTİLACI BARBAR TÜRK YERİNE HAKSIZLIKLARA KARŞI SAVAŞAN GENÇ CENGAVER

Suat Yalaz Ağabey, 1932 Kırşehir Çiçekdağı'nda dünyaya gelmiş. Okuma yazma bilmeyen annesine, yıllar sonra o okuma yazma öğretmiş. Çok partili döneme geçilen yıllarda girdiği Güzel Sanatlar'da gelişen çizme yeteneği sayesinde gazetelere günlük politik mesajlar veren karikatürler çizmeye başlamış. Bütün hayaliye sinema dünyasına girmekmiş. Küçüklüğünden beri tarihe meraklı. Özellikle Türk tarihi ve Cengiz Han döneminde yaşanan istilalar, fetihler üzerine kitaplar okumuş; araştırmalar yapmış. Kayseri'deki evlerinin bitişiğindeki konakta yaşayan zıt ikiz kardeşler üzerine kurmaca bir hikâyeyi çizgi romana dönüştürünce, Abdullah Ziya Kozanoğlu'nun dikkatini çekmiş. Dönemin Akşam gazetesinde çizen ünlü Ragıp Tahir'e yardımcı olması için görevlendirilmiş. Ayda 2000 lira gibi zamanın iyi sayılabilecek düzeydeki maaşıyla çizgi roman dünyasına adım atan Suat Yalaz'dan Osmanlı dönemi Viyana Kuşatması'nı çizmesi istenmiş. Ne var ki, o bunun kendi dünya görüşüne ters olduğunu, hayranı olduğu Türk tarihinde istilacı barbar Türkler yerine Asya bozkırlarından zaman zaman Anadolu'ya geçen, yoksul ama soylu bir genç karakter tercih ettiğini anlatmış ve önce Kaan'ı, ardından benim de müptelası olduğum Karaoğlan'ı yaratmış.

Cengiz Kaan'ın yaşadığı yüzyıla ilişkin, göçebe Türk boylarının

at üstünde haksızlıklara karşı savaşlarını doğru bilgiler ve Baybora, Balaban, Banı Çiçek ve Camoka gibi karakterlerle yaşatan Suat Yalaz etnisite, din ve ötekileşme konularında duyarlılığını sonuna kadar korumuş. Hatta bu konularda gelen eleştirilere karşı yıllarca direnmiş. Gazetede günlük olarak yayınlanan Karaoğlan serüvenleri sayesinde tirajı on binlerce artan Akşam gazetesinin bu çıkışı ardından beyazperdeye taşınan eser, 1970'lerden sonra Suat Yalaz'ın Paris'e yerleşmesiyle uluslararası platforma yükselmiş ve "Kebir" adıyla Fransızca yayınlanmaya başlamış. Milliyet gazetesinde 1951 yılında çizdiği bir karikatürde o dönemde medyaya yapılan baskıyı hicveden

Suat Yalaz etnisite, din ve ötekileşme konularında duyarlılığını sonuna kadar korumuş.

Suat Yalaz'ın arşivine bakarken, aradan geçen 60 yıla rağmen hala hicvedilecek benzer durumlar olduğu göze çarpıyor. Örneğin 50'li yıllarda Çetin Altan'dan esinlenerek yarattığı bir karikatüründe, ekmek parasını Ruslar sayesinde kazanan bir karikatüristin sonunda kendini hakim karşısında bulduğunu anlatıyor. 20 Temmuz 1969 yılında insanın aya ayak bastığı gün yeniden Milliyet gazetesinde başlayan Suat Yalaz'a ilişkin gazetenin genel yayın müdürü Abdi İpekçi'nin her iki olayı da başyazıya taşımış olması onun için büyük gurur olmuş.

Suat Yalaz birçok farklı alanda da çalışmış.

Atatürk'e Suikastler ve İstiklal Mahkemeleri adlı belgesel resimli romanından sonra Enver Paşa'dan Çerkez Ethem'e, Topal Osman'a kadar farklı dönemlerde yaşanan birçok tarihi olayı resimli romana dönüştürmüş. Evinin önündeki kahvede onunla söyleşi yaparken, birlikte hazırlayacağımız belgesel dışında bir de ondan teklif alıyorum. 1789 Fransız Devrimi'nin ardından Fransa'da inşa edilen anıtlar üzerindeki insan figürlerinin hikâyesini yapalım diyor. Sabırsızlıkla bu yaratıcı fikri birlikte gerçekleştirmeyi bekliyorum.

Meraklılara da duyurulur. Büyük usta Suat Yalaz'ın Karaoğlanları 2006 yılında PTT Genel Müdürlüğü tarafından posta pullarıyla ölümsüzleştirildi.

galeano, montevideo, ve kanatların başlangıcı

Here it goes:
the original
Spanish version,
handwritten
by me.

Abrazo,

Eduardo Galeano

TO AKGÜN AKOVA
AND GÜLDEN AKINCI
from EDUARDO GALEANO

Eduardo Galeano

El Más Allá

Al fin del verano del '96, José Luis Chilavert hizo un gol increíble en Buenos Aires. El arquero paraguayo, que atajaba goles y hundía los hielos, "fin" donde hay fuego, así donde el invierno se da vuelta; la pelota voló al cielo, atravesó las nubes y de pronto cayó verticalmente sobre el área localera de Chile.

Los periodistas quisieron saber: ¿Cómo hizo la pelota ese viaje increíble? ¿Por qué cayó en línea recta desde la altura?

— Porque chocó con un ángel — explicó Chilavert.

Para a nadie de la prensa varó la pelota estaba manchada de sangre. Nadie se fijó. ¿Por qué nos perdemos de oportunidades de saber si los ángeles se nos parecen, aunque sea un poco.

Sevgili Eduardo Galeano, Bir orkide yaprağı üzerine yazıyorum sana bu satırları, bilesin! Kitap okuma çılgınlığına tutulmuş bir üniversite öğrencisi

O sıralarda "esin perisi" toplamaya başlamıştım! Esin perileri, sanatçılara ilham kaynağı olduğu söylenen mitolojik varlıklardı. Düşseldiler, ama binlerce yıldır şairler, tiyatrocular, ressam ve besteciler onların var olduklarını söylüyorlardı. Kanatlı ve uçuyor olmaları beni etkileyen. Özgür düşüncenin ve yaratıcılığın simgesiydiler. Bu da yeterdi benim onları toplamam için! Koleksiyonum "Esin Perisi" olabileceğini düşündüğüm kanatlı heykelticiler, masalların içinden çıkmışa benzeyen peri figürleri ve bunların üzerine resmedildiği bardak, yastık, kitap, kartpostal gibi eşyalarla başladı. Sayıları bine yaklaşmıştı ki, bir rastlantı eseri çocukluk arkadaşım Gülden Akıncı'yla yeniden karşılaştım. Ona esin perilerimden ve bazılarını taşıırken yollarda kıldığım kanatlarından söz ettim. Öyle sağlam onardı ki Gülden onları, "Esin Perisi Müzesi" kurma düşlerimi paylaşacak insanı da bulmuş oldum.

Günün birinde müze için sevdiğim yazarlardan el yazılarıyla yazdıkları metinler istemeye karar verdik. Listemizin ilk sıralarında sen, Gabriel Garcia Marquez, Etgar Keret, Umberto Eco, Juan Goytisolo ve Joyce Carol Oates vardınız. Ama böyle bir şeyi başarmak imkânsız gibiydi. Hiçbirinizin ev ve e-mail adresini bilmediğimiz gibi, ajanslarınızı aşma şansımız dahi yoktu. Gülden'in uzun uğraşları sonunda, Amerika'daki yayınevin bize posta adresini verdi; bunun paylaşılması gereken bir sır olduğunu belirterek! Sana İngilizce bir kitabımızı gönderdik: Ayyıldızın Altındaki Kartal Polonezköy. Paket, 2 kilogramı aşan ağırlığıyla yola çıktı. Kısa bir mektupla kim olduğumuzdan söz ediyor, kitaplarını okurken "tarihi bir gökkuşağına tırmanmanın büyüüne kapılıyor, bir kuyruklu yıldızın saçlarını tarıyor ya da söylencelerle ay ışığına dokunuyor gibi oluyoruz" diyorduk. Polonya'nın

Slovakya sınırındaki Zakopane kasabasında e-mail kutumuza senin gönderdiğin ilk mail düştü. Şöyle yazmıştın: "Binlerce teşekkür, bugün Montevideo'daki evimde bulduğum şahane hediye için. Yaklaşan yılbaşına iyi girebilmek için en iyi şey, gözlerimden ruhumu geçen bu fotoğraflar ve sözcükler... Kucaklıyorum." Dışarıda lapa lapa kar yağarken ben otelin lobisinde heyecanla yanıtlıyordum:

"Sevgili Eduardo Galeano, E-mailini Polonya'nın Tatry Dağları'na bakan Zakopane kasabasında aldık. Gün boyu birbirinden ilginç mezar taşlarıyla dolu mezarlıkları, ahşaptan melek heykelleri yapan heykeltıraşları, atlı kızaklarla gezen gelin ve damatları fotoğraflamak ve yeni hikâyeler bulmak için dolaşıyorduk. Çok soğuktu ve kar yağıyordu. Bir sanat okulunda, atölyenin ortasındaki bir masaya konmuş dağ keçisi kafatasını resmetmeye çalışan resim öğrencileriyle tanışmıştık. Dağ keçilerinin arkadaşları olan çobanlar sürülerini dağlardan çoktan indirmişlerdi ve biz küçük bir müzede çobanların yüz yıl önceki dağlarda çekilen eski fotoğraflarına bakmakla yetinmiştik. Kaldığımız otele döndüğümüzde e-mailini bulduk mail kutumuzda. İnanamayan gözlerle birkaç kez okuduk sözcüklerinizi. Sanki bir çoban karlı dağlarda bir ateş yakmıştı. Ve sanki dolunay onun evine döneceği yolu kulağına fısıldamıştı. Günlerdir kitabımızın yaptığı yolculuğu kargo şirketinin sitesinden takip edip onun Montevideo'ya varmadan önce Leipzig, Madrid ve Buenos Aires'ten geçtiğini öğrenen ve elinize ulaşıp ulaşmayacağını merak eden Gülden'in sevinçten gözleri doldu. Tam o sırada Tatry Dağları'ndan üç dağ keçisi indi ve onun gözlerinde biriken yaşları içti. Keçilerden biri geldiği dağlara geri döndü, biri Anadolu'nun destansı sıradağları olan Toroslar'a tırmandı, biri de And Dağları'na doğru gitti. İşte senin e-mailin yüzündendir ki, Tatry, Toros ve And Dağları'ndaki çobanlar artık kardeş. Dileriz bir gün karşılaşırlar... Sevgiler,"

Gönderdiğin teşekkürün büyüsunü yedi ay içimizde sakladık! 2012

**Uruguaylıydın.
Montevideo'da
doğmuştun.
Gerçek senin
sol elindeydi,
düşler ise
sağ elinde...**

iken, senin Latin Amerika'nın Kesik Damarları adlı kitabında, bir İngiliz kauçuk tüccarının bu bitkinin tohumlarını muz yapraklarına sararak Brezilya'dan Liverpool'a deniz yoluyla nasıl kaçırdığını okudum. Henry Wickham, sınır yetkililerini teknede nadide orkideler taşıdığını söyleyerek atlatmıştı. Böylece ülkeden çıkarılması yasak olan kaçak tohumlar İngiltere'ye varmış, sömürgesi olan Malezya'da bu tohumlarla plantasyonlar kurulmuş, İngilizler Brezilya kauçuk üretimini kırk yıl içinde çokertmişti. Sen tarihin ve ticaretin, köleler ve diktatörler üzerinden anlatılabileceği gibi bitkilerin yolculukları üzerinden anlatılabileceğini de söylüyordun bana. Önce kalakalmış, ardından çok sevinmişim çiçeklerle kuşlar üzerinden de tarihin yazılabileceğine.

Sonra giderek en sevdiğim yazarlar arasına girdin. Kucaklaşmanın Kitabı'nda "Aşk, tanrı kelamını duymaz, büyücülerin muskalarına aldırılmaz. Hiçbir hükümet yasası aşka söz geçiremez ve pazar yerlerinde kocakarların sattığı kesin etkili, güvenceli bileşimlere karşın hiçbir şurup aşkı söndüremez." diyordun. Yaratılış'ta Maya söylenceleriyle Zaman'ın doğumunu anlatıyordun. Derken diğer kitapların yağdı üzerime, daha önce yaşamadığım tuhaf bir duyguyla aydınlanmış, yeryüzünün ne denli güzel, insanların ne kadar acımasız olduğunu iyice anlamıştım. Uruguaylıydın. Montevideo'da doğmuştun. Gerçek senin sol elindeydi, düşler ise sağ elinde... **Diktatörler seni yok etmek istemişler, hapse attırmışlardı. Ülkenden Arjantin'e kaçmış, orada da aynı tehlikeyle karşılaşınca İspanya'ya geçmiştin. Sürgün yıllarını birer başyapıt olan kitaplarını yazarak geçirmiştin.**

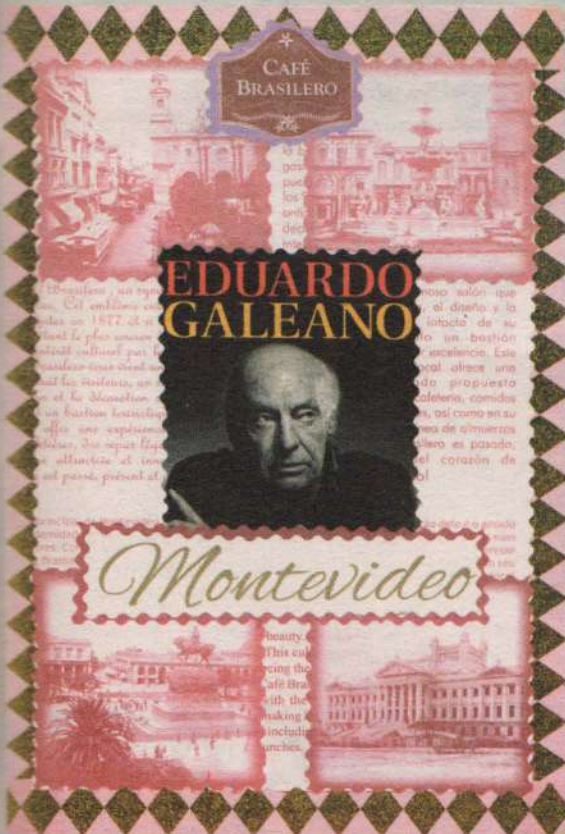
Sonra günün birinde bir kaleci orta sahaya yakın bir yerden topa vurmuştu. Sen topun ağlara gittiği kalenin daha da ötesine bakmış ve bir "futbol dilencisi" olarak şöyle yazmıştın Zamanın Ağzı'nda: "1996 yazının sonunda Jose Luis Chilavert, Buenos Aires'te tarihi bir gol attı. Ataklara katılıp goller de atan Paraguayalı kaleci çok uzaktan vurdu topa; neredeyse orta sahadan: Top göğe uçtu, bulutları aştı ve sonra birden dikey olarak rakip kalenin önüne düştü ve kaleye girdi. Gazeteciler bu vuruşun sırrını öğrenmek istediler. Top bu inanılmaz rotayı nasıl izlemişti? Yukarıdan nasıl dosdoğru aşağı inmişti? Çünkü bir meleğe çarptı, diye açıkladı Chilavert. Ama kimsenin aklına acaba topta kan lekesi var mı, diye bakmak gelmedi. Böylelikle, bu şekilde de olsa, meleklerin bize benzeyip benzemediğini öğrenme şansımızı kaybettik." Bu yazın da asılı kaldı beynimin gökyüzünde, döne döne üzerime gelen yuvarlak bir bulut gibi...

Temmuz'unda, bir kez daha sana bir e-mail yazıp kendimizi anımsattıktan sonra senden Esin Perisi Müzemiz için kaleci Chilavert'i anlattığın "Öteki Dünya'yı el yazınla yazıp göndermeni rica ettik. Önce İspanyolca metnin taranmış halini e-maile yolladın. Kâğıt üzerindeki orijinal hâli, Uruguaylı posta çalışanlarının grevi nedeniyle gecikerek geldi. "Esin Perisi Müzesi"nin ilk tuğlasını kalbimize koymuştun. Gülden elbette rahat duramazdı. Ortaköy pazarından aldığı lavanta kesesini, İncesaz'daki müzisyen dostlarımıza senin adına imzalattığımız Eylül Şarkıları CD'sini, kırmızı bir kâğıt periyi, Kapalıçarşı'dan topladığı çini parçaları ve nazar boncuklu bir anahtarlığı şahane bir kurdeleyle paketledi. Yeni İstanbul-Montevideo yolcumuz hazır ve bu kez yalnızca sana değil, kitaplarında düşlerini anlattığın eşin Helena'ya da gidiyordu. Gönderdikten bir süre sonra paketin sana ulaşmadığını görüp adreste bir yanlışlık yapıp yapmadığımızı soran bir e-mail yazdık. Yanıtın şöyle oldu: "Hastanede ameliyat olmayı beklerken size yazıyorum. Adres doğru." O zaman hayallerin dünyasından bir kez gerçeğe döndük. **Latin Amerika halklarının neredeyse bütün ölümsüz tanrılarını kitaplarına sığdıran senin, ölümün karşısında, kalesine penaltı atılacak bir kaleci gibi beklediğini öğrenip sarsıldık.** İşte o zaman Montevideo'ya gelmek, Café Brasilerio'da kahve içip seninle söyleşmek duygusu yapıştı içimize. Sana, kafesinden çıkardığın sözcüklerin dünyanın başka yerlerinde nasıl yankılandığını, harflerinin yakamozu andıran ışıklar yaydığını söylemek istedik. Ama olmadı. 13 Nisan 2015'te Lüksemburg'da arabayla bir köye doğru yol alırken, radyoda Fransızca konuşan spikerinin senin adını söylediğini duyduk. Spiker, seninle birlikte Günter Grass'ın adını da andı. Biraz sonra anladık ki, Latin Amerika'nın kesik damarlarından akan kanın pıhtısı ile teneke trampetin sesi birbirine karışmıştı.

İçinde sen yaşarken gitmeyi çok istediğimiz Montevideo sen öldükten sonra bizi çağırmaya devam etti. Rüyalarımıza giriyor, Jose Artigas'ın ruhunu araya sokuyor, sokaklarında doğan Cumparsita'yı olur olmadık her yerde çalıyor, Plata Nehri'nin dalga seslerini evlerimize kadar yolluyor ve bizi sarsarak uyandırıyor. Sonunda başardı! 2016 Şubat'ında eşin Helena'ya kendisini ziyaret etmek istediğimizi bildirdik. Bundan çok mutlu olacağını, ama ne yazık ki geleceğimiz tarihte Brezilya'ya gitmek zorunda olduğunu yazdı. Dert etmemeliydik. Bize Montevideo'da mihmandarlığı aile dostunuz Daniel Weinberg yapacaktı. Öyle de oldu. Senin evine, köpeğini dolaştırdığın sokaklara, küllerinin serpiştiği Malvin Plajı'na, postahane mektuplarının geldiği posta kutuna onunla gittik. Çalışma odanda sandalyene oturup senin yazı yazarken gördüğün evrene tanık olmak unutulmazdı: Raflarda Meksikalı sanatçıların yaptığı sombrero'lu iskeletler, kilden tuhaf yaratıklar, deniz kızları, melekler, küçük hayvan heykelticikleri, sırtı balıklı sandalyeler... Mutfakta buzdolabının kapağında Chagall, Vermeer ve Bosch magnetleri... Uğramadan edemediğin Linardi&Risso Kitapçısı'nda Bay Andres Linardi bize senin, Neruda'nın, Borges'in, Cortazar'ın ve Llosa'nın el yazılarının bulunduğu anı defterini gösterirken dünyanın en özel kitapçılarından birinde olmanın mutluluğunu yaşadık.

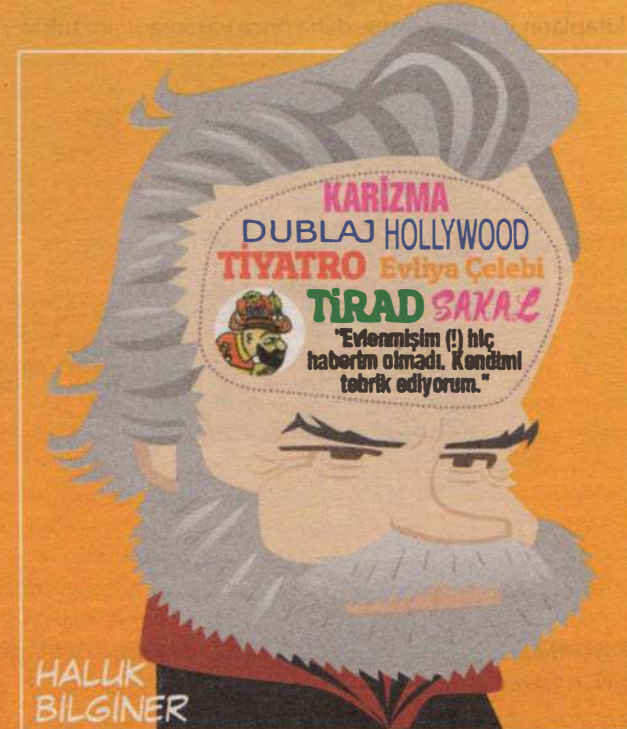
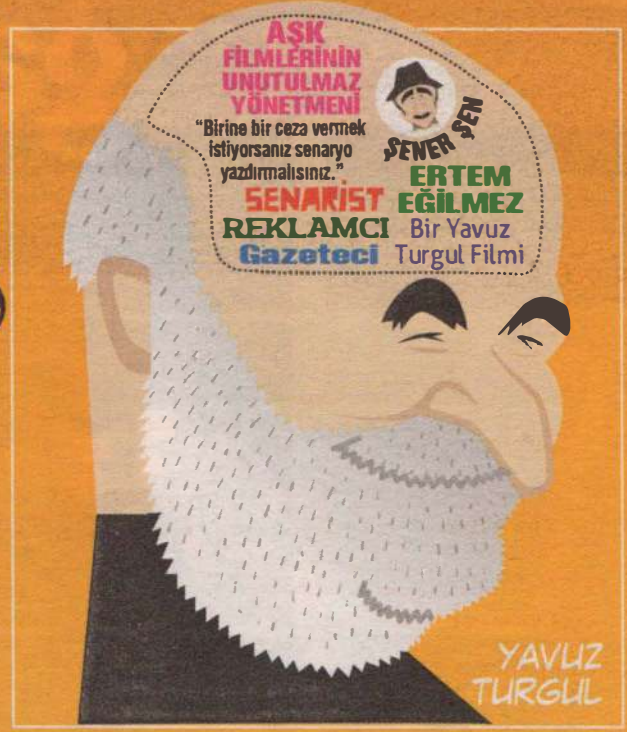
Montevideo sokaklarında candombe dansı yapan kızlar, Uruguay Millî Futbol Takımı'nın formasındaki açık mavi renk, sembolü yükselen bir güneş olan ve kim bilir kaç kez seni de ağırlayan Solis Tiyatrosu... Hepsi senin Montevideo'nun birer parçasıydı. Limandaki pazarda tablolarını satan ressamalara her satış sonrasında

yani başlarındaki lokantalardan tebrik kadehleri kalkıyor, parkların gölgeliklerinde şair dostun Benedetti'nin şiirleri okunuyor, kıyıda yürüyüş yaptığında hep gördüğün Las Gaviotas Adası'nda martılar yumurtluyordu. Üç ciltlik *Ateş Anıları*'nın son sayfasında, "Bu kitabı yazmak elime mutluluk verdi; bu rüzgârlar yüzyılında, Amerika'da, bu bok çukurunun, bu harikanın içinde doğmuş olmak bana her zamankinden daha çok gurur veriyor" demiştin. Biz de, senin sözcüklerine ve hayatına uzaktan da olsa dokunmuş olmanın gururunu yaşadık Montevideo'da. Cafe Brasilerio'da, hep oturduğun masada kahvemizi yudumlarken çıkıp gelseydin, ayağa kalkıp kollarımızı açacak ve senin bize yazdığın mektupların son sözcüğüyle seslenecektik sevinçle: "Abrazas!"

TOMOGRAFI

CAN BAYRAK

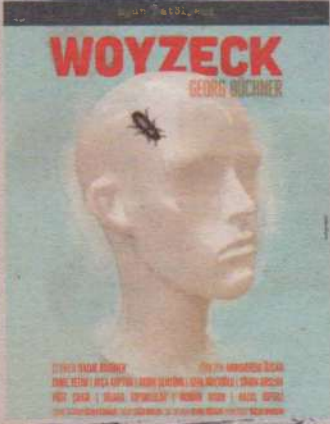

ANADOLU EFES

TİYATRO KAFASI

OYUN ATÖLYESİ

WOYZECK

6 EKİM CUMA - 20:30
7 EKİM CUMARTESİ - 20:30
8 EKİM PAZAR - 18:30
13 EKİM CUMA - 20:30
14 EKİM CUMARTESİ - 16:00/20:30
15 EKİM PAZAR - 16:00
OYUN ATÖLYESİ
GİŞE: 0216 345 39 39
ebilet.oyunatolyesi.com

OYUN ATÖLYESİ

HANSEL VE GRATEL'İN
ÖTEKİ HİKAYESİ

20 EKİM CUMA - 20:30
21 EKİM CUMARTESİ - 20:30
22 EKİM PAZAR - 16:00
OYUN ATÖLYESİ
GİŞE: 0216 345 39 39
ebilet.oyunatolyesi.com

OYUN ATÖLYESİ

KUNDAKÇI

26 EKİM PERŞEMBE - 20:30
27 EKİM CUMA - 20:30
28 EKİM CUMARTESİ - 20:30
29 EKİM PAZAR - 16:00
OYUN ATÖLYESİ
GİŞE: 0216 345 39 39
ebilet.oyunatolyesi.com

ÇOLPAN İLHAN &
SADRI ALIŞIK TİYATROSU

YATAK ODASI
DİYALOGLARI

22 EKİM PAZAR - 16:30
ZORLU PSM
GİŞE: 0850 222 67 76

ÇOLPAN İLHAN &
SADRI ALIŞIK TİYATROSU

FRANKENSTEIN

14 EKİM CUMARTESİ - 20:30
28 EKİM CUMARTESİ - 20:30
11 KASIM CUMARTESİ - 20:30
ZORLU PSM
GİŞE: 0850 222 67 76

ÇOLPAN İLHAN &
SADRI ALIŞIK TİYATROSU

BİNDE BİR GECE
DİYALOGLARI

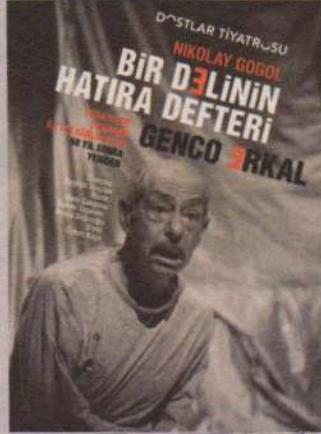
13 EKİM CUMA - 20:30
KOZZY GÖNÜL ÜLKÜ
GAZANFER ÖZCAN SAHNESİ
(KOZZY)
GİŞE: 0216 658 00 15

15 EKİM PAZAR - 16:30
21 EKİM CUMARTESİ - 20:30
29 EKİM PAZAR - 16:30
4 KASIM CUMARTESİ - 20:30
12 KASIM PAZAR 16:30
ZORLU PSM
GİŞE: 0850 222 67 76

31 EKİM SALI - 20:30
CADDEBOSTAN KÜLTÜR MER.
GİŞE: 0216 467 25 68

DOSTLAR
TİYATROSU

BİR DELİNİN HATIRA
DEFTERİ

9 EKİM PAZARTESİ - 20:30
TRUMP KÜLTÜR VE GÖSTERİ
MERKEZİ
GİŞE: 0212 216 00 55

14 EKİM CUMARTESİ - 20:30
KKM GÖNÜL ÜLKÜ VE
GAZANFER ÖZCAN SAHNESİ
(KOZZY)
GİŞE: 0216 658 00 15

26 EKİM PERŞEMBE - 20:30
MALL OF İSTANBUL MOI SAHNE
GİŞE: 0212 801 10 00

DOSTLAR
TİYATROSU

YAŞAMAYA DAİR

10 EKİM SALI - 20:00
KOCAELİ SABANCI KÜLTÜR
MERKEZİ
GİŞE: 0262 322 44 04

11 EKİM ÇARŞAMBA - 20:30
MALL OF İSTANBUL MOI SAHNE
GİŞE: 0212 801 10 00

15 EKİM PAZAR - 20:00
CADDEBOSTAN KÜLTÜR
MERKEZİ
GİŞE: 0216 467 25 68

16 EKİM PAZARTESİ - 20:30
KADIKÖY HALK EĞİTİM MERKEZİ
GİŞE: 0216 336 12 00

18 EKİM ÇARŞAMBA - 20:00
GÖLCÜK VEHBI KOÇ VAKFI
KÜLTÜR VE SOSYAL YAŞAM
MERKEZİ
GİŞE: 0262 435 67 00

DOSTLAR
TİYATROSU

YAŞAMAYA DAİR

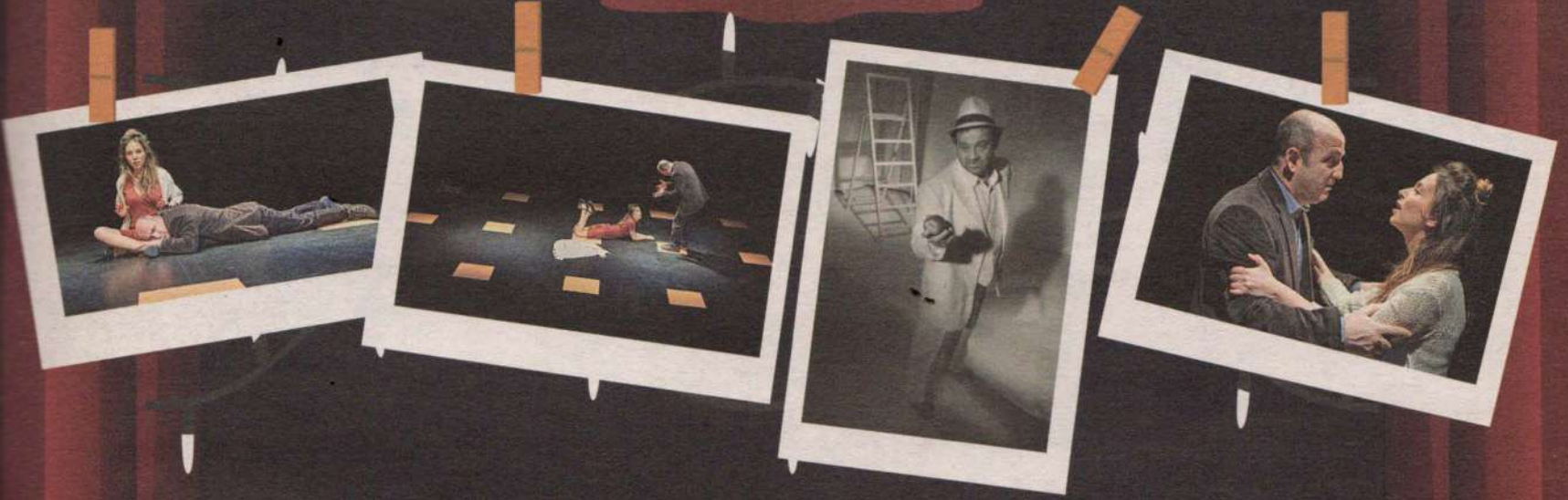
24 EKİM SALI - 20:30
TRUMP KÜLTÜR VE GÖSTERİ
MERKEZİ
GİŞE: 0212 216 00 55

31 EKİM SALI - 20:30
KKM GÖNÜL ÜLKÜ VE
GAZANFER ÖZCAN SAHNESİ
(KOZZY)
GİŞE: 0216 658 00 15

Melih Anık

tiyatro sezonu açılırken iki oyun (batı ve ruki) ve oyun önerilerim

Geçen sezon sonunda başlayan iki oyun Batı ve Ruki farklı görünse de aslında aynı konuya dokunuyor: Öteki(leştirme). Batı'nın yazarı R  mi De Vos (Fransız), Ruki'nin yazarı Rike Reiniger (Alman), Batılı.

Batı 2000'li yıllara ait bir hik  ye, Ruki'nin geçtiği zaman 1930'lar. İkisinde de faşistler var. Aradaki 70 yılda dünyada değişen bir şey yok.

İki oyun da yönetmen başarısıyla öne çıkıyor öncelikle. Arzu Bigat Baril (Batı) ve Reha  zcan (Ruki)  ok başarılı metin okuması yapmış, yalın, sade, titiz ve derin. Batı, Kirpi Tiyatro, Ruki DeepBlueIdeas (Ustaların Sahnesi) yapımı.

Batı'da bir kadın bir erkek boş bir sahnede, uzlaşması zor görünen bir tartışmanın içinde Abdurrahman'dan bahsediyor. Abdurrahman Arap, fonda Yugoslavya ve de faşistleri var. Yugoslav faşistler Abdurrahman'ı sevmiyor. Kadın erkek arasındaki fikir ayrılığı, evin dışındaki atmosfere paralel olarak cepheleşmeye dönüşüyor. Kadın ve erkek, öfke, hiddet ve isyan sarmalında birey olmaktan toplumsal cephelerin tarafı olmaya doğru evrilip, başkasının yazdığı bir oyunun parçası h line geliyor.

Yazar sıradan görünen kısa cümleler ve sahneler ile gündelik hayatın içindeki trajediyi veriyor. Ötekileştirme ve şiddet derinlerden ses veriyor.

Yönetmen ses ve ışıkla kurduğu matematiksel sahne düzeninde bozuk bir müzik kutusunun devinimleri eşliğinde ilişiklerdeki bozulan iniş çıkışları resmetmiş. Herkes bir oyun tahtasının taşı, şimdiki zaman tüm zamanların yansıması sanki.

Esra Ronabar ve Murat Kılıç, yönetmenin çizdiği resmin sesi, rengi ve deseni olurken başarılı ve dengeli bir oyunculuk sergiliyor. Oyunu Arzu Bigat Baril ve Melisa Yener Vittek (dramaturji)  evirmiş. Müzik: Alper Maral - Işık: Kemal Yiğitcan - Koreografi: Talin B y kk rkciyan Demirci

Ruki, 1933 Almanya orta sıklet boks şampiyonu Johann Rukelie Trollman'ın hayat hik yesine dayanıyor. "Ruk", Romancada ağaç demek. "Rukeli" ismi, ağaç gibi dayanıklı olmasından dolayı verilmiş. Ruki modern boksun yaratıcısı olarak tanınıyor. 1933 yılında iktidar olan Naziler propagandaları için boksun önemini fark etmiş ama bu sporu " ri" olmayan birinin yumruklarındaki başarıya bırakmak istememiş. Ruki'nin kazanmaması için ellerinden geleni yapmışlar, d v şlerinin sonuçlarını ayarlamışlar. Ruki saçlarını sarıya, yüzünü beyaza boyayarak Nazilerle dalga geçmeye başlamış. Aryan olmadığı için d v şt r lmeyen Ruki'yi cephede savaştırmışlar. Ruki cepheden toplama kampına gönderilmiş. Orada eski bir boks rle d v şt r lm ş ve kalleşçe öldürülmüş. Toplama kampındaki eski bir boksör Ruki'yi öldürene dek kürekle dövmüş.  ld r ld Ğ nde 36 yaşında imiş. Yıllar sonra adına dikilen bir heykelle saygınlığı iade edilmiş ama yaşadığı yıllarda bir türlü makbul (?) bir Alman yurttaşı olamamış. Çünkü o bir " teki." Yönetmen Reha  zcan ve oyunun dışarıdan bakan gözü yönetmen yardımcısı/dramaturg Ayş Ğ l Hardern, dozu kaçarsa şiddete kayabilecek bir konuyu yumuşak ama etkileyici ve estetik bir dille anlatıyor. Ufak ayrıntılarla yapılan sahne ve mek n geçişleri rastlantısal

değil, d ş n lm ş ve akı(l)lı. Fonda dönen film, sahneleri tamamlıyor. Oyunun tek oyuncusu Reha  zcan aslında iki kişiye can veriyor. Anlatıcı ve Ruki. İ  içe geçmiş bu iki canı, Reha  zcan titiz bir oyunculukla işlemiş.

Oyunu Dr. Phil G len İpek Abalı  evirmiş. Müzik: Serkan Alkan - Koreografi: Sibel Sürel - Işık: Hakan Hafızoğlu - Video: Erdem   rek i Batı ve Ruki bu sezon seyir listesine alınması gereken iki oyun.

Sezon başında açıklanan oyunlardan oluşan iki liste sunuyorum. Yazıyı hazırladığım tarihte İstanbul BB şehir Tiyatroları ve Devlet Tiyatroları'nın programı açıklanmamıştı. Açıklanan oyunların tümüne baktığımızda tiyatromuzun çektiği nefes darlığını görüyoruz. Ülkemizde sayısı 200'leri bulan topluluk içinden seçilebilecek oyun sayısı çok az. Umarım ki umudumuzu ve heyecanımızı arttıran yeni sürprizler açıklanacak oyunlardan çıkar. Kasım'da düzenlenecek ama henüz programı açıklanmamış olan İstanbul Tiyatro Festivali bir canlılık getirir herhalde.

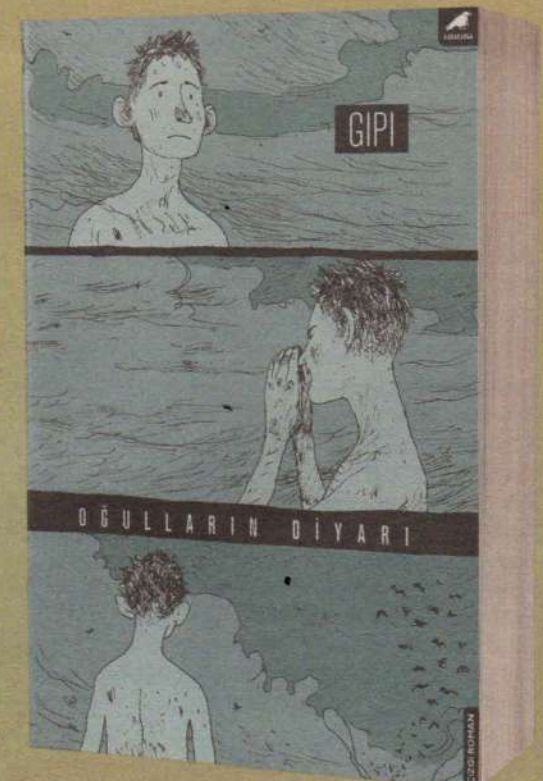
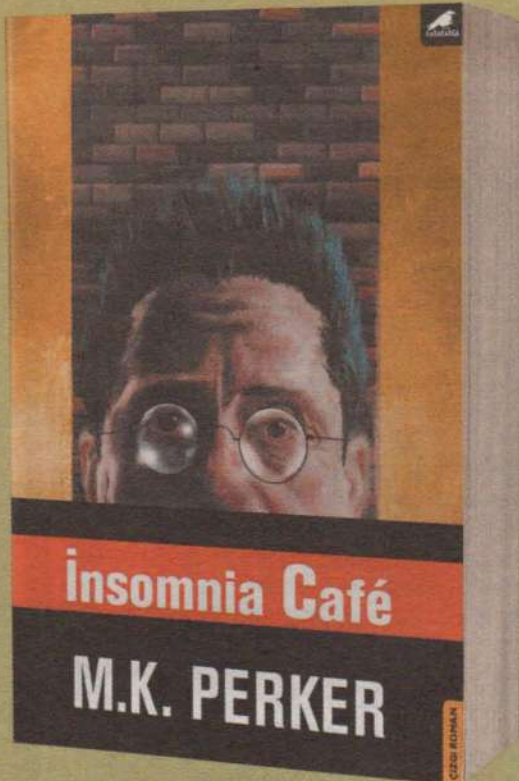
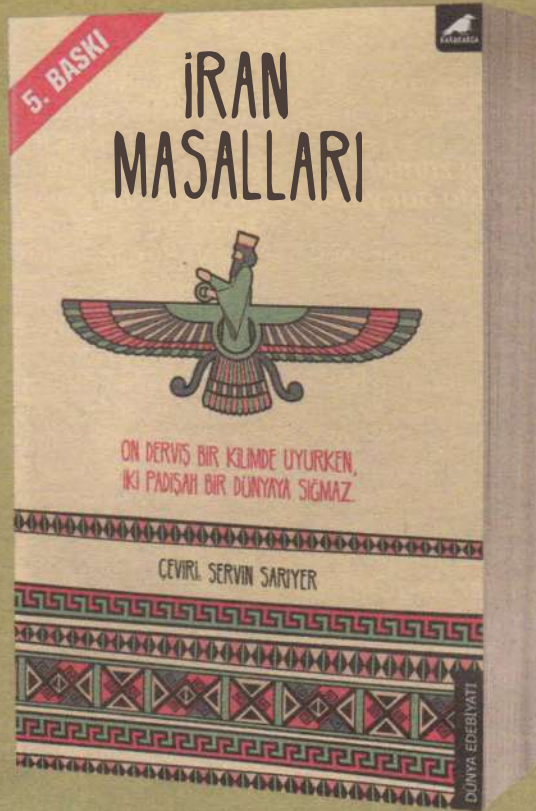
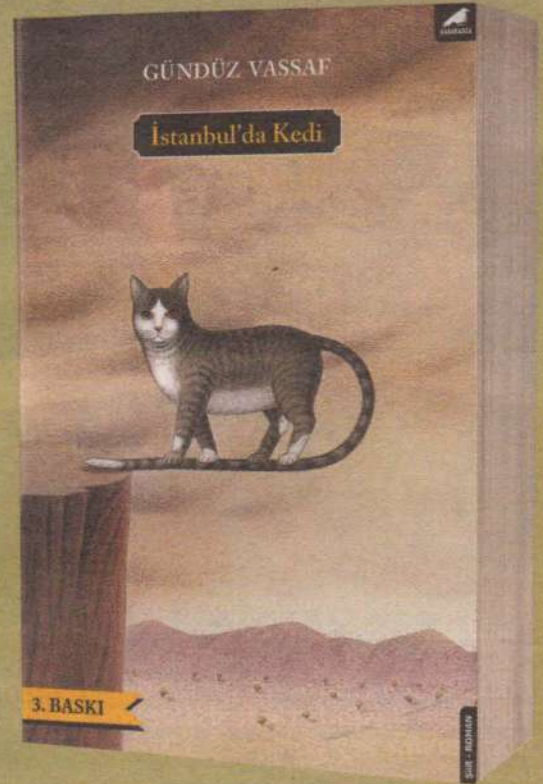
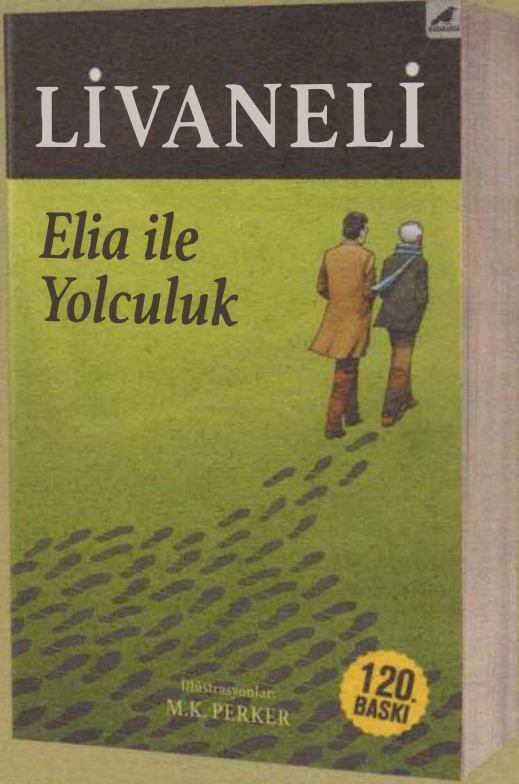
 neriyorum:

Craft - Yutmak
Kuzguncuk Sanat - Araf
Oyun Atölyesi - Pencere
Entropi Sahne - Ebedi Barış
İstanbul Halk Tiyatrosu - BezirĐ n
Tatbikat Sahnesi - Tüy Kalemler
Oyun Kutusu - Son Zenne
YanEtki -  ıkmaz Sokak  ocukları

Merak Ediyorum:

Moda Sahnesi - Fırtına
Kadıköy Emek Sahnesi - Othello
Altıdan Sonra - III.Richard
Tiyatro Vira - Lady Macbeth ve Diğerleri
Das Das - Joseph K
Karma Drama - Eşek Arıları
Küçük Salon - Karamozof Kardeşler ve Otomatik Portakal
Tatbikat Sahnesi - Sendrom Raskolnikov ve Gidion'un Düğümü
Oda Tiyatrosu - Madam Darla'nın Paris Yakınlarındaki Hanı
Ali Poyrazoğlu - Tamamla Beni Ey Aşk
İstanbul Halk Tiyatrosu - Barut Fıçısı
Fiziksel Tiyatro Araştırmaları - şatonun Altı
Tatavla Sahne - Rahvan Giden Atlar
D22 ve Altıdan Sonra - Hayvan  iftliği
Galata Perform - Yaşlı  ocuk
Tiyatro Adam - İntiharın Genel Provası
Boğaziçi GST - Zabel
Versus Tiyatro - Othello

Başka Dünyalar Mümkün...

Murat Özer

çıplak ayaklı jedi'in işi bunlar!

Pelin Esmer'in yeni filmi "İşe Yarar Bir Şey" için ay sonunu beklerken, "Star Wars" efsanesinin son halkası "Son Jedi"dan yayılan "güç" yavaş yavaş bünyemizi teslim alıyor. Robert Redford ve Jane Fonda'lı "Çıplak Ayaklar"sa ikilinin ateşiyle yakıp kavuruyor bizi.

SALONLARDA

İşe Yarar Bir Şey

Pelin Esmer'in İstanbul Film Festivali'nde FIPRESCI ödülüne uzanan yeni çalışması "İşe Yarar Bir Şey", hayat patikaları kesişen üç karakterin "bekleyiş"le anamlanan hikâyesini anlatırken, iki ayrı filmin buluştuğu bir bütünle ete kemiğe kavuşuyor. İlk bölümde, Başak Köklükaya ve Öykü Karayel'in canlandırdıkları başkarakterlerin bir tren yolculuğundaki teşrikimesailerini ameliyat masasına yatırılırken; ikinci bölümde, Yiğit Özşener'in devreye girmesiyle "Son Yaprak"vari bir atmosfer kendini hissettiriyor. İlk bölümdeki karakter derinliğinin ikinci bölüme taşınmadığını, buna rağmen "İşe Yarar Bir Şey"nin genel toplamda sinemamızın saygıdeğer çalışmalarından biri olduğunu söyleyebiliriz.

Başak Köklükaya'ya olan özlemimizi dindiren, Öykü Karayel'in "yükselen değer" imajını destekleyen film, Yiğit Özşener konusunda aynı bonkörülüğü göstermiyor ne yazık ki. İlk bölümde iki aktrisin ağırlığını o kadar yoğun bir biçimde hissediyoruz ki Özşener'e sıra geldiğinde hikâyenin ona harcayacağı enerjisi kalmıyor belki de. Pelin Esmer, Barış Bıçakçı destekli senaryosunda pastanın büyük dilimini kadınlara ayırırken, "ölümünü isteyen adam"ın dünyasına aynı "iştah açıcı" hamlelerle yaklaşıyor. Ve bu durumun yarattığı kopukluk, her adımda kendiliğinden açılan kapıların sonuncusuna gelindiğinde hikâyenin zorlanmasına yol açıyor. Kapıyı zorluyoruz ama açılmıyor bir türlü, elimize tutuşturulan paslı anahtar da iş görmüyor, anahtar deliğinden içerisini gözetlemenin ötesine geçemiyoruz. Bütünü tamamlamak da biraz hayal gücümüze kalıyor, "puslu manzara"nın ardında olan biteni görmek için bir miktar uğraşıyoruz!

"İşe Yarar Bir Şey", 27 Ekim'de salonlarda.

GELECEK PROGRAM

Star Wars: Son Jedi

"Ara bölüm" yılı geride kaldığına göre, "Star Wars" serisine kaldığımız yerden devam edebiliriz artık. J.J. Abrams yönetiminde hayat bulan yedinci bölüm "Güç Uyanıyor"da (The Force Awakens) tanışıp pek sevdiğimiz Rey'in serüvenlerinde yeni bir evreye geçiyoruz. "Son Jedi" (The Last Jedi), Luke Skywalker'ı bir anlığına da olsa gördüğümüz "Güç Uyanıyor"un araladığı kapıyı ardına kadar açmaya niyetli gibi duruyor. Yedinci bölümde "Star Wars" hayranlarının gazını "saygıyla" alan J.J. Abrams'ın yerine Rian Johnson oturuyor bu kez. "Saygı" devam edecektir kuşkusuz, ama hikâyenin de biraz açılmaya ihtiyacı var sanki. Bu isteğimizi karşılamasını umuyoruz "Son Jedi"ın.

Rey'i canlandıran Daisy Ridley, bu bölümde de taşıyıcı unsur olacak tabii. Ama Mark Hamill'in ruhuyla bütünleşen Luke Skywalker'ı da bolca görmek umudumuz. "Güç Uyanıyor"da Han Solo'yu (Harrison Ford) kaybedince karalar bağladık, 2016 sonunda Prenses Leia'yı (Carrie Fisher) gerçekten kaybedince de adeta yıkıldık ama onların ruhunun "Son Jedi"da yerli yerinde olacağından eminiz. George Lucas'ın beynindeki kıvrımlarda çakan kıvılcımlarla ateşlenen "Star Wars" serisinin devasa evreninde kaybolmadan ilerleyebilmekse en büyük arzumuz. **Çocukluğumuzdan bu yana bizi çevreleyen bu evrendeki çatlaklar üzüyor zira, onarmak için ekstra çaba harcamamız gerekiyor.**

"Son Jedi", büyük yarılmalar yaşatmadan "idare ederse" yetecek bize. Daha fazlasını beklemek hayallerde kaldı artık!

"Star Wars: Son Jedi", 15 Aralık'ta salonlarda.

EV SİNEMASI

Çıplak Ayaklar

Robert Redford'la Jane Fonda'nın yan yana görüldüğü her filmi ayıla bayıla izleriz. Sinema tarihinin birbirine pek yakışan çiftleri arasında onların çok özel bir yeri vardır. Neil Simon'ın oyunundan beyazperdeye taşınan 1967 yapımı Gene Saks filmi "Çıplak Ayaklar" (Barefoot in the Park) da bu tanımlamadan bağımsız bir çalışma değil. Redford-Fonda ikilisini yeni evli bir çift olarak resmeden ve küçücük bir apartman dairesinin içine hapseden hikâye, ilişkilerin doğası üzerine söylediği cümlelerle yolunu belirliyor. **Film bunu yaparken, iki oyuncunun yaşattıklarıysa paha biçilemez.** Evlilik konusunda zaman zaman "muhafazakar" bir çıtaya sahip olan yapım, bu yaklaşımını ilişkilerin çağlar boyunca süren açmazlarına yönelttiği eleştirel dozla dengelemeyi de başarıyor. Bir romantik komediden beklenen her şeyi bulabileceğiniz "Çıplak Ayaklar" (ya da bile geldiğimiz adıyla "Parkta Çıplak Ayak"), ritmini bir an olsun kaybetmiyor, aksine giderek tırmandırıyor. İlişkilerde "mesele" olabilecek birçok duygu ve düşünceyi kısacık bir zaman dilimine sıkıştıran film, Redford-Fonda ikilisinin birbirlerini adeta ezip geçen karakter çalışmalarıyla olduğundan daha değerli hale geliyor. Bu ikili olmadan neye benzerdi bu film diye düşündüğünüzde, pek de iç açıcı bir görüntüyle karşılaşmıyorsunuz. Michael Douglas ve Kathleen Turner'lı "Güllerin Savaşı" (The War of the Roses), belki de bu filmin devamıdır, kim bilir! Redford ve Fonda'nın karakterlerinden yayılan "ateş" in onları nereye kadar götüreceği öngörülemez zira...

"Çıplak Ayaklar"ın DVD'sini "iyice ararsanız" raflarda bulabilirsiniz.

Nilay Örnek

"amacım o tören maskelerinden birini yakılmadan almak"

Zehra Güngör'ün maskelere merakı seyahatleriyle başlamış ancak 25 yıl içinde maskeler ve o maskelerin ortaya çıktığı törenler için seyahat eder olmuş.

Kadın yazar, kadın şef, kadın gazeteci... Bazı durum ya da meslekleri, "kadın"ı sıfat olarak kullanarak ifade etmek kimi zaman gerekli görülse de, o sıfata tabi olanların her zaman buna bayıldığı söylenemez... Çok mu gerekli? Belki de kadın olarak, en az 1-0 geride başladığın maçlarda, kültürlerde "evet"... Uzun zamandır "Koleksiyon Kafası" adlı bu köşeye konuk edebilmek için iyi bir kadın koleksiyoner arıyordum açıkçası. Türkiye'de niye az sayıda kadın koleksiyonerin olduğu hâlâ benim için derin bir soru ve konu. Bu arayışla ulaştığım Dr. Zehra Güngör, değerli bir maske koleksiyoneri. Gazeteci olarak başladığı, içine kitap ve pek çok ödül de sığdırdığı meslek hayatına girişimci ve iletişimci olarak devam etmeye karar vermiş. Stage İletişim Danışmanlık Şirketi'nin yönetim kurulu başkanı; pek çok kadın derneğinde de kurucu ya da aktif üye, üniversitede öğretim görevlisi olan biri. Güngör'le maskeleri konuştuk...

Maske koleksiyonu için "tetikleyiciniz" ne oldu? Maskeler nereden?

Seyahat etme isteği, seyahatler ile maske koleksiyonu paralel ilerledi. İlk önce meraktan toplamaya başladım ama daha sonra bilinçli olarak, özenle bir koleksiyon yapmaya karar verdim. Özellikle Afrika'dan, Kenya'dan aldığım bir maske var ki, çok özeldir, güzeldir, hâlâ da birbirimizle bakışırız. O da beni motive etti. Maske dışında önemli bir de kitap ayrıları koleksiyonum var. 100'ü aşkın ülkeye gittim ve maskelerin çoğu gittiğim ülkelerden. Ülkelere göre ayrılan, sanat eseri olan, filmlere gönderme yapan, çok farklı malzemelerden 242 maske... Her daim elimde taşıyarak, çoğu zaman bavula bile koyamamam, havaalanındakilerle tartışarak, konuşarak oluşturduğum bir koleksiyon... Tabii artık eşim, dostum da destek oluyor.

Bu koleksiyonu yapan başkalarını biliyor musunuz?

Ali Poyrazoğlu, Haldun Dormen'in de ilgili olduğunu biliyorum. Hıfzı Topuz ve İzmir Konak Belediyesi Mask Müzesi'nin koleksiyonları var. Benim ulaşmak istediğim, en güçlü ve en iyi koleksiyon Hıfzı Topuz'un ki. Hatta bir değerlendirme yaparsam "Hıfzı Bey'in koleksiyonu, sonra benimki, İzmir Konak Belediyesi'ninki..." diye sıralayabilirim. Ancak bir de malum rahmetli Metin And'ın çok iyi bir koleksiyonu vardı; mutlaka çok iyidir. Ama onun koleksiyonuna ne oldu, ne bitti bilmiyoruz.

Bir envanter tutuyor musunuz? Hep evinizin duvarlarında mı sergiliyorsunuz?

Bazen gece, arka odadaki maskelere ışık yansınca mahalledeki çocuklar korkuyormuş. Oda oda, evin bütün duvarlarında varlar. Fotoğrafını çekip boyutlarını, maskenin neden yapıldığını, nereden geldiğini, kimlerin yaptığını yazmaya başladım. Şu an yardımcı doçentim Okan Üniversitesi'nde; doçentlik için ana temam belki maskeler olabilir. Din, ritüeller, iletişim, sosyo-kültürel anlam... Çok şey var maskelerde.

Nasıl ritüeller? Siz de bunları takip

ediyor musunuz artık?

Tabii, tabii... Mesela şu anda hedefim 10 Ocak'ta Benin, Togo ve Gana'ya gitmek; Vudu Festivali'ne gidip, o ayın maskelerinden alıp gelmek. Bulgaristan'da Tarnova Köyü'nün bir ritüeli var. Yöre halkı, bağ bozumu için tahtadan insan boyunda maskeler yapıyor. O maskeleri takip ev ev dolaşıp evlere "bereket veriyorlar", festivalin etkinlikleri düzenliyor. Düşünün yıl 2017, Bulgaristan'ın bir bölgesinde şaman törenleri! En son gün de kötü ruhları kovmak için bir sene boyunca uğraşıp yaptıkları maskeleri ateşe atıyorlar. Önemli olan o tören sırasında ateşe gitmeden maskeyi yakalamak. Ben küçük bir örneğini aldım, şubat ayında insan boyu olanlardan almak istiyorum. Guatemala'da Şamanizm ile Hristiyanlığın harmanlandığı törenler var. Belli dönemde kilisede yerde oturup insanlar hayvan kurban ediyorlar ve ritüellerine göre maskeleri var.

Maske geleneği ülkelere ve toplumlara göre değişiyor tabii...

İlkel toplumların hepsinde, kabile hayatında maske geleneği var. Afrika'da, Senegal'de, Gambiya'da cennete düşmüş gibiydim.... Güney Amerika'da da... Hedefimde çok iyi Kızılderili maskeleri de var; özellikle Seattle Kızılderili kültürünü koruduğu için oradan alacağım. Latin Amerika, Karayipler, Küba, diğer adalar, Meksika, Brezilya, Guatemala, İnka medeniyetinin olduğu yerler çok önemli. Asya maskeleri çok ayrı ve özel. Bu bölgelerde dini ritüel maskeleri var. Tiyatro maskeleri de önemli. İtalya malum; Venedik'te Commedia dell'arte'dan tiyatrodan geliyor maske geleneği. Doktor maskesi yani uzun burunlu maske ise malum doktorların veba sırasında doktor ile hasta arasında mesafe koyma geleneğiyle yapılmış ilk. Japonya Noe tiyatrosu, Kabuki... Endonezya, Bali ve Hindistan Kerala'da, Avrupa'da tiyatro maskeleri yaygın. Orta Asya'ya ayrı gideceğim, keşif için.

Nerelerde maske kültürü yok? Maske konusunda Türkiye nasıl?

Özellikle Müslümanlıkta maske kültürü yok. Tunus ve Fas hariç! Orada da belli bir kültürün devamı olarak... Kuzey ülkelerinde de yok mesela. Türkiye'de maske yok mu, var! Özellikle sanatçı eseri olanlar. Ancak bir ritüelin parçası olan, o ritüelde arkasına saklandığı "kendinden var olan ve gel beni al" diyen bir maske kültürümüz yok.

Peki ne olacak sizinle ve sizden sonra bu koleksiyon?

Belediyeler hevesliler ama İstanbul'da, çok yaşayan bir yerinde bir müze olsun isterim. Şimdi Okan Üniversitesi'nin Beyoğlu'nda bir yeri var, orada 50 maskeyi seçerek ilk sergiyi açmak istediler. Sanırım o olacak. İnsanlar maskelerin ardındaki gerçeği görsünler istiyorum.

Fotoğraflar: Sinan Hamamsarilar

Kerimcan Kamal

arayış

Hayata eşit başlamayanın, altta kalanın arayışıdır adalet. Üstteki umursamaz. Tok açın halinden anlamaz.

Zayıfın sorgusudur. Zengin fakir, uzun kısa, güzel çirkin nerede eşitlenecek? Bahtına bolluk düşünle yoklukla imtihan edilen nerede buluşacak? İlahi adalet nerede tecelli edecek? Gökyüzü umuttur. Yeryüzü ise madde. Kulun adaleti, umudu, ömür boyu göklerde arayıp bulamayınca dünyada yeryüzünün kurallarıyla oyuna başlamaktır. Yani 3 boyutta adalet olmaz. İnsanın imtiyaz arayışıdır, ayrıcalıktır. Yani güçlü olanın ayakta kalmasıdır. Bizim suçumuz değil bu. Tabiat böyle emreder. Yeryüzünün dengesi vardır. **Aslan Ceylan'ı yer yaşamak için. Aslan kraldır ya, Ceylan'ın canının hakkını kimse sormaz.** Küçük fidanlar büyük ağaçların gölgesinde boy atamaz. Güneşe ulaşan yaşar. Tarih de güçlülerin öyküleridir. Hanların, sultanların savaşları anlatılır nesilden nesile, ilk kılıçta düşen isimsiz askerin hikayesi değil. Milyonların ölümü istatistiktir çünkü, bir kişinin ise trajedi.

Yani tarih Sezar'ları anlatır. Doğa kanunudur. DNA öyle emreder, kromozom öyle emreder, rahim öyle emreder, döl öyle emreder. Milyonlarca sperm koşar ama biri tutunur yuvasına. **Biri merhaba der dünyaya. Biri sevinirken ağlar doğduğuna. Ve birinin hanesine günahı ve sevabı yazılır. Biri imtihana tabidir.** Kader varsa sorumluluk yoktur, sorumluluk varsa kader yoktur dedi feylezof. İtiraz ettiler. Hem kader hem sorumluluk vardır dediler. Yani kulun, hem bir kaderi vardır hem de eylemlerinden sorumludur. Kaderin zulüm görmekse sorumluluğun nedir öyleyse? Göklerin kuralları ile yeryüzünü, yeryüzünün gerekleriyle gökyüzünü anlayamıyorsun. Yerçekimi seni toprağa yapıştırıyor. Güneş toprağını, taşını kendine çekiyor. Karadelikler güneşleri yutuyor.

Öte galaksilerde yeni güneşler doğuyor. Alem içinde alem var. Her şey birbiriyle ilintili uzak dursa da. Mesafe zamandır. Zamansa hiçlik. Milyarlarca kilometre ötede var olan yaşam senin ölçeğinde hayat mı?

Ya da sen onlar için yaşadın mı? Senin günün onlar için salise. Onların ömrü senin için saniye. Yoksa biz başkalarına kelebek miyiz bizim bir günümüzde ölen? Yani hayat görelidir. Varlık ve yokluk bakana bağlıdır. Yani neye bakarsan onu görürsün. Çiçeğine bakan gülü, dalına bakan dikenini görür. Kaderine diken düşen gülü nasıl anlasın öyleyse? Bu imtihan ne? Yeryüzünün kurallarıyla gökyüzünü, göklerin emriyle yeryüzünü yaşamak zordur. **İyi ile kötünün bitmeyen savaşı bu beşerin içinde. İnsanın insanla savaşı yani. Şeytanın sensin de ya yaratan?** Fani kaderini yenmeye çalışan insanoğlu ölüme çare arar da yaşama çare aramaz. Bedeninin türlü derdine derman bulan insan, bozuk hamuruna niye şifa sormaz? Hastalıkları daha doğmadan DNA'sında tespit eden modern tıbbın, kötülüğün genini de çözecek

mi? Hasedi, kıskançlığı, açgözlülüğü, cana kıyabilecek kadar vicdansız, kendin tıka basa tokken milyonları aç bırakacak kadar adaletsiz olmayı, insanın mayasından atabilecek mi? O zaman belki öldürme, çalma, hak yeme diyen göklerin isteği yerine gelecek mi? Kendi vahşiliğine karşı gökyüzünden umut arayan insan kendini yeryüzünün ilmiyle yenebilecek mi? Ya da o ilim aslında gökyüzünün öğretisi mi? Gün gelecek güçsüz güçlü kadar yaşam hakkını elde edebilecek mi? Sorguladığın ilahi adalet bir gün insanın eline geçecek mi? Şeytanın sensin ya Yaradan? İnsan 3 boyutlu hapisanesinden çıkıp da sırı erebilecek mi? Ağaçları seyrediyorum neredeyse 40 yıldır. Hiç konuşmadıkları için severim onları. Öyle durdukları için. Küçükken ne olacağını anlamak için izlerdim dallarını, budaklarını. Sanki uzun uzun bakınca usulca söyleyeceklermiş gibi gelirdi bana geleceği. Rüzgarda sessizce salınan yapraklarına bakınca insan bir mana bulmaya çalışır ister istemez. Öylesine mi dalgalanıyor bu yeşil eller ayaklar?

Bir ritmi var mı hayatın? Bir formülü? **Neyin yanlış neyin doğru, neyin iyi neyin kötü olduğunu anlamanın yaşamadan önce bir yolu var mı?**

Sorumluluk baki olsun da kaderi anlamanın, bahtını çözmenin bir yolu var mı? Ağaçlar nereye gittiğine dair bir fikir verirler mi annemin? Gizli gizli sarılırım halen kendime yakın bulduğularına. Meşelere, gürgenlere yaslarım sırtımı yalancı eriklerle, manolyalarla konuşurum. Kabuklarını severim onların sanki özlerine inen yaralarmışçasına, sanki acılarımdan kalbime inen yollarımışçasına. Çok konuşan bir insan değilim. Biraz yazacağım varmış. O da bitti zaten. Zorlanıyorum kendimi anlatmakta. Bilgi artık her yerde. Bilen çok. Bense düşünüyorum, düşünüyorum ve sonunda bakıyorum ki hiçbir şey bilmiyorum. Ama tüccar bilgilerinin ve katil tüccarların haddinden fazla çoğaldığı bir devirde, ne bir şey biliyorum demenin manası var ne de bir şey bilmenin imkanı zaten. Benim için dışarıyı hapis. İçerimde özgürüm. Bir gün düşünerek aşacağım diye hayal ederdim hayatı.

Ama belki de yenileceğim. Ne kadar uğraşsam da hiç bilmeden gideceğim. Sonra bazen bir an oluyor her şeyin net, her sorunun cevabının olduğu. Sonunda mutluluktan seve seve ölebileceğin bir an.

Umutlanıyorum. Ama sadece bir an. Sonra her şey yine eski halini alıyor. Şehir, yollar, insanlar. Sonra... Sonra zorlanıyorum işte anlamayı anlatmakta. Keşke başka bir yolu olsa akıldan akla. Çünkü, çok konuşan biri değilim. Biraz yazdım. O da bitti zaten. Sonra... Sonra az gitmişim, uz gitmişim dere tepe düz gitmişim. Bir de dönüp ne görsem? Bir arpa boyu yol almışım. Keşke uzun uzun sussak sizinle.

hangi film, hangi sahne?

Başak Parlak

Paul Varjak: Holly, seni seviyorum.

Holly Golightly: Ne olmuş yani?

P.V: Ne mi olmuş? Daha ne olsun? Seni seviyorum. Sen bana aitsin.

H.G: Hayır. İnsanlar insanlara ait olmaz.

P.V: Elbette olurlar.

H.G: Beni kimse kafese koyamaz.

P.V: Ben seni kafese koymak istemiyorum. Seni sevmek istiyorum!

H.G: Aynı şey.

P.V: Hayır değil! Holly!

H.G: Ben Holly değilim. Lula Mae de değilim. Kim olduğumu bilmiyorum!

Şu kedi gibi, isimsiz bir zavallıyım. Kimseye ait değilim, kimse de bize ait değil. Birbirimize ait değiliz.

Breakfast at Tiffany's / 1961

Yönetmen: Blake Edwards / Senarist: Truman Capote, George Axelrod

Şahin İrmak

Ayla: İçki mi içtin sen? Neye başladın gene Rıza?

Rıza: Neye başladın gene Rıza?

Ayla: İçince her şey halloluyor değil mi?

Rıza: Hallolmayınca içiliyor...

Neşeli Hayat / 2009

Yönetmen / Senarist: Yılmaz Erdoğan

İbrahim Selim

Pi Patel: Sana bir şey sorabilir miyim?

The Writer: Elbette.

P.P: Okyanusta ne olduğuna dair sana iki hikaye anlattım. Hiçbiri geminin neden battığını açıklamıyor. Ve hiç kimse hangi hikayenin doğru hangisinin yanlış olduğunu ispatlayamaz. İki hikayede de, gemi batıyor, ailem ölüyor ve ben kurtuluyorum.

P.P: Doğru.

P.P: Peki, hangi hikayeyi tercih edersin?

T.W: Kaplanlı olanı.

Life of Pi / 2012

Yönetmen: Ang Lee / Senarist: David Magee

MARIA EKMEKÇIOĞLU

Maria ile Yunanistan

Maria Ekmekçioğlu'nun tüyoları sayesinde Yunanistan'da hiçbir tur rehberinin bilemeyeceği gizli saklı köşeleri görebilecek, Ege'nin öte yakasında esen ılık meltemle nefes alacak, keyifli bir tatil geçireceksiniz.

9 AY GEBELİKTE BESLENME
DÜZ GÖBEK
SAĞLIKLI BEBEK
24 AY ANNE BEBEK BESLENMESİ

Merve Bilge Atalay

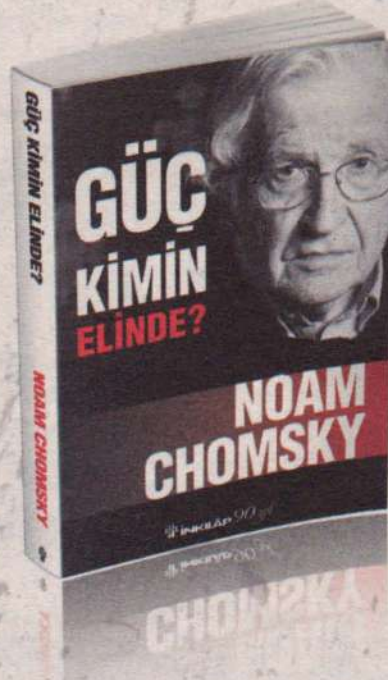
Sağlıklı ve güzel geçirilen 9 ay 10 gün geride kaldı... Anne oldunuz!.. Doğum kilolarınız var ama dert etmeyin. Sizin için hazırladığım bu kitap sayesinde doğumdan sonraki ilk 40 gün içinde sağlıklı beslenerek kilo verecek, üstelik sütünüzü artırıcı mucize besinler ve kürlerle tanışacaksınız.

ÖLÜMÜNE ŞİKE CİHAT LEVENT

Hayatını basketbol sahalarında geçirmeyi arzuluyan bir çocuk bayalini gerçekleştirmek için gece gündüz çalışır. Milli formaya kavuşan basketbolcu korkunç bir kaza meydana geçirir. Kazada ölen genç adam, aynı bedene geri dönerek bir mucize gerçekleştirir.

Milli basketbol oyunculuğundan antrenörlüğe, hakemlikten spor kulübü yöneticiliğine kadar uzanan; iç hesaplaşmalarla zenginleşen bir yaşamöyküsü.

NOAM CHOMSKY GÜÇ KİMİN ELİNDE?

Ortadoğu'dan Avrupa'ya, Amerika'dan Çin'e geniş bir coğrafyada yaşananları, sansür mekanizmaları nedeniyle gizlenen gerçekleri, halkların kaderini etkileyen önemli gelişmelerin ortaya çıkış süreçlerini cesurca anlatıyor ve çok önemli bir soruya yanıt veriyor:

Güç Kimin Elinde?

GÖKSEL BEKMEZCI bir elmanın yarası

İnsanın en uzun yolculuğudur, kendine gelmesi... Öyle ki, buna bir ömür dahi yetmeyebilir. Bir yerlere gidebilmek için onca yol kat edilirken insan, neden durduğunda kendine gelir?

GökselBekmezci,

Gri Hikâyeler ve Eski Cesetler kitaplarının ardından, bu defa Bir Elmanın Yarası ile karşılıyor bizi.

ÖZGÜR ARAS

SENİN ADIN BİR MARKA

"Kim olduğunuza, nasıl yaşadığınıza değil, yaşamınızı neye dönüştürmek istediğinize odaklanın! Olmuyor mu, bir daha deneyin! Yine olmuyor mu, bir daha! Her başarısız deneme size yepyeni görüşler, yeni vizyonlar, kendinizde geliştirmeniz gereken yönleri farklı bakış açıları getiriyor; sadece siz daha bunun farkında değilsiniz! O halde şimdi kendinizle hemen bir barış anlaşması imzalayın ve yürüyün, daima ileriye; ihtiyacınız olan kaynak zaten sizinle..."

INKILÂP 90.yıl

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity
İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros • İSTANBUL / Cağaloğlu Sirkeci
İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

YILDIRAY ŞAHİNLER KAFA'SI

KAFA'yı dinlediğiniz şarkı hangisi?

My Song (Keith Jarrett)

Şu sıralar KAFA'nıza taktığınız şey?

Barut Fıçısı; İstanbul Halk Tiyatrosu için sahneye koyduğum ve oynadığım yeni oyun.

"KAFA'ma dank etti" dediğiniz olay?

Oğlumun doğumu. Yaşamın anlamı ve amacı yaşamının ta kendisiymiş, onu anladım.

KAFA'nıza en çok takılan soru?

Hayatlarımızı özgürce yaşamamız, başkalarına zarar vermediğimiz halde neden başkalarını rahatsız eder?

KAFA'nızdan çıkmayan olay?

15 Temmuz 2016 darbe girişimi. Tek kelimeyle korkunçtu.

KAFA'nızı dinlediğiniz yer?

Sualtı.

KAFA'nızda sık sık yankılanan ses?

"Sabır! Sabır!"

KAFA'nızdaki Türkiye nasıl bir yer?

İnsanların hayatlarına ve seçimlerine karışılmayan, insanlara mutluluk veren, dans gibi, eğlence gibi, sanat gibi, birbirlerine sevgisini göstermek gibi en insani şeylerin suç gibi

görülmediği, barış ve huzur dolu, özgür bir ülke.

En KAFA arkadaşınız kim?

Bir yaşındaki oğlum Aksel.

KAFA'sına hayran olduğunuz insan kim?

Atatürk ve Einstein.

"KAFA'mı açtı" dediğiniz kitap?

Empati - Adam Fawer.

KAFA'nızı karıştıran soru?

İlahi adalet neden dünyada sağlanmıyor?

KAFA'nızdan çıkmayan an?

Oğlumu ilk gördüğüm an.

KAFA'nızdan çıkmayan çocukluk anınız?

7-8 yaşındayım, babam sabah gün doğmadan uyandırıyor, sahilde bir buçuk kilometre yürüyoruz. Denizin üstünde kıpkızıl bir güneş doğarken babamla suya giriyorsunuz. Üşüyorum ama olsun. Babamın elinde bir zıpkın var. "Balıklar bu saatte avlanır" diyor. Balık malık vurabildiğimiz yok aslında. Galiba ikimiz doğayla baş başa kalalım diye gidiyoruz. Dönerken "Sen benim arkadaşımın" diyor. Oğullar babalarını çok geç anlıyor.

KAFA'nızda dönüp duran hayaliniz?

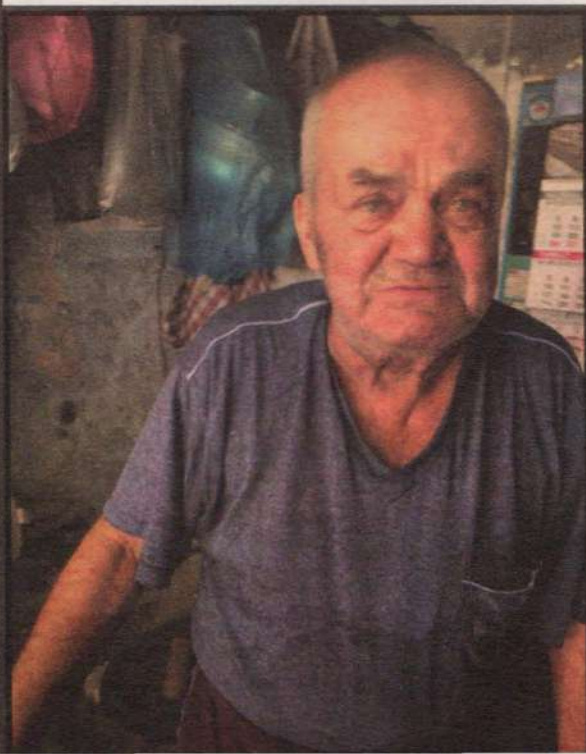
Bir gün oğlumla gün doğarken denize dalmak.

Hazırlayan: Onur Koray Gülşen

Meral Işık kalaycı

Eskiden sokak aralarında duyardık: "Kalaycı geldi hanım..." Zamanla bu sesler kayboldu. Anneannemden hatıra olan bakır tencere, uzun yıllar beklediği için kalaylanması gerekiyordu. Benim için çocukluğumdan kalan, hatırası olan bir eşyaydı. İnternette araştırdım. Çok az yerde kalay yapıyordu ve oralar bana çok uzaktı. Arabamın bagajına tencereyi paketleyip koydum. Ben tencereye gidersem oraya gelecekti. İzmir'deki yazlık evime gelmişim. Tencere bagajda beklerken, ben de kalaycı sorup soruşturuyordum. Bir sabah, meşhur İzmir Lokmacısı sitemizin önünde lokma döküyordu. Sabah yürüyüşünden evime giderken gözüm kocaman bakır kazanlara takıldı. "Madem bunlar bakır o zaman kalaycıyı da bilirler" diyerek lokmacının yanına yaklaşıp, "Buralarda kalaycı nerede vardır?" diye sordum. **Adam "Sadece bir tane Bergama'da vardı, bilmem duruyor mu?" diyerek tarif etti.**

Sabahın erken saatinde Dikili'den Bergama'ya gittim. Sokak sokak kalaycı arıyordum. Tarifte Tarihi Bedesten civarı denmişti. Çok dar ara sokaklardan birinde kalaycıyı buldum. Dükkandan içeri girdim. Takım elbisesinin içinde, tahta sandalyede oturan beyefendiye tencereyi gösterdim. "İstanbul-Dikili-Bergama hattını bunu kalaylatmak için kat ettim, yapabilir misiniz?" diye sordum. Aldı, baktı. "Ne zaman istiyorsunuz?" dedi. "Hemen" dedim. "Olmaz. Ben her gün saat 9:00'da açarım, 11:00'de kapatırım.

Bugün mesaim bitti. Yarın, öbür gün ne zaman gelerseniz alırsınız," dedi. Bıraktım tencereyi, Dikili'ye döndüm. İki gün sonra daha erken saatte gittim. Tenceremi onarmış, kalaylamıştı. Bu defa üzerinde takım elbise değil, iş kıyafeti vardı. Merak ettim, hayat hikayesini sordum. Anlattı: "Adım İlhan Gökçay, 1945 doğumluyum. Yunanistan Serez muhaciriyiz. Biz çok yoksulluk gördük, kıtlık vardı. Arpayı suda haşlayıp yiyorduk. Yunanistan'dan Bergama'ya geldik, burada okudum. O zaman Erkek Sanat Enstitüsü vardı, lise dengi ama süresi beş yıldır. Ben tesviye bölümünde dördüncü sınıftayken babam da bu dükkanda kalaycılık yapıyordu. Sabah okula gider, öğleden sonra da buraya gelir, babama yardım ederdim. Bir gün torna-tesviye bölümündeki hocam Şükrü Bey sınıfta hak etmediğim bir şekilde beni dövdü. Arkadaşlarımın önünde dayak yemek onurumu çok incitmişti. Ben de hocaya bir yumruk attım ve beni okuldan attılar. Okul hayatım bitti, babamın yanında devamlı çalışmaya başladım. **Kendimi, 'Bu ülkeye terzi, öğretmen, marangoz, demirci, vali ve kalaycı da lazım,' diye teselli ediyordum.** 1968'den itibaren burada on tane kalaycıydık. Şimdi babamın tabiriyle şu Ege çukurunda kala kala ben kaldım. Bağ-Kur'dan emekli oldum. Bu gördüğün dükkana ayda 150 lira kira

ödüyorum. Bu sokaktaki, Tarihi Bedesten'in olduğu Şadırvan Caddesi'ndeki, tüm dükkanlar vakıflara aitti. Büyük bölümü son yıllarda şahıslara satıldı. Günlük kazancım bazen hiç olmuyor, bazen de elli, yüz lira olabiliyor. İki oğlum, bir kızım var. Ben artık yaşlandım. Bilmem kaç yıl daha yaparım bu işi. Bu küçücük dükkânla, anılarımla, aletlerimle ömrü tamamlamaya çalışıyoruz. Beni arayan buluyor işte" diyerek sohbeti tamamladı. Hoşçakal İlhan Usta; sevgi, saygı ve esenlikle kal...

Kim Bilir?

KAFA'ya göre

yaz, çiz, çek, paylaş! bu köşe senin!

#kafamagör

1) Nobel Edebiyat Ödülü sahibi yazarımız Orhan Pamuk'un basılan ilk kitabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cevdet Bey ve Oğulları
- B) Sessiz Ev
- C) Beyaz Kale
- D) Kara Kitap

6) Stephen King'in ilk film uyarlaması 1990 yılında yapılan, bu sene tekrar beyazperdeye uyarlanan eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Korku Ağı
- B) O
- C) Yeşil Yol
- D) Mahşer

2) Beyazperde uyarlaması hakkında kitabın yazarı Winston Groom'un "Kimsenin hayatınızın hikayesini film yapmasına izin vermeyin" dediği eserin adı hangisidir?

- A) El Paso
- B) Forrest Gump
- C) Gump and Co.
- D) Only

7) Aşağıdakilerden hangisi senaryosu kitaplaştırılan filmlerden değildir?

- A) Harold ve Maude
- B) E.T.
- C) Yağmur Adam
- D) Kara Kule

3) Haruki Murakami'nin 1Q84 kitabının orijinal yazım dili aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çince
- B) Japonca
- C) İngilizce
- D) İspanyolca

8) En prestijli edebiyat ödüllerinden Man Booker ödülünü kazanan ilk Amerikalı yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Paul Beatty
- B) Marlon James
- C) Richard Flanagan
- D) Eleanor Catton

4) "Yüksek teknoloji, düşük yaşam" şeklinde özetlenebilen, teknolojinin gelişmesiyle bozulan toplum düzenini konu alan edebiyat akımının adı hangisidir?

- A) Kübizm
- B) Parnasizm
- C) Siberpunk
- D) Postmodern

9) Aşağıdakilerden hangisi Alexandre Dumas'ın ünlü eseri Üç Silahşörler'in başkahramanlarından değildir?

- A) Edmund Dantes
- B) D'Artagnan
- C) Porthos
- D) Athos

5) Orhan Kemal'in, 1954'te ilk baskısı 288 sayfayken, 10 yıl sonraki ikinci baskısında 427 sayfaya çıkardığı kitabı hangisidir?

- A) Avare Yıllar
- B) Murtaza
- C) Bereketli Topraklar Üzerinde
- D) Evlerden Biri

10) 2017 Erdal Öz Edebiyat Ödülü'nün sahibi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Murathan Mungan
- B) küçük İskender
- C) Cevat Çapan
- D) Orhan Koçak

Testi çözüp doğru cevaplarını bizeyazin@kafadergi.com'a gönderen ilk 10 okuyucumuza yazarlarımızdan imzalı kitap hediye!

Geçen ayki testin cevapları:

1-A 2-A 3-B 4-A 5-C 6-D 7-B 8-C 9-B 10-C

Ekim 2017 - Sayı: 38 - Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - Yayıncı: KAFA Grup Yayıncılık Ltd. Şti.
İmtiyaz Sahibi: Candaş Tolga Işık Sorumlu Müdür: Mert Çanga
Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Derin Karabulut

Görsel Yönetmen: Dorukhan Varlık Tasarım: Nazlı Kaplan Kapak: Hakan Arslan
Okuyucu Temsilcisi: Emrah Akbaş Reklam Grup Başkanı: Hande Gün

Adres: Koşuyolu Mah. İsmail paşa Sok. No:44 Kadıköy/İstanbul
Tel: (0216) 428 9 888 Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No: 11/A 41
Yenibosna / Bahçelievler / İstanbul - Tel: (0212) 454 30 00 Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22
www.kafadergi.com - bizeyazin@kafadergi.com - reklam@kafagrup.com

KAFA Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı ve basılı görsel yayın organında ve sanal ortamında kullanılamaz.
Poster ve araç derginin içinde ücretsiz olarak verilmektedir.

ne okusak

kafası

ALTINCI KOĞUŞ ANTON ÇEHOV ÇEVİREN: YULVA MUHURCIŞI

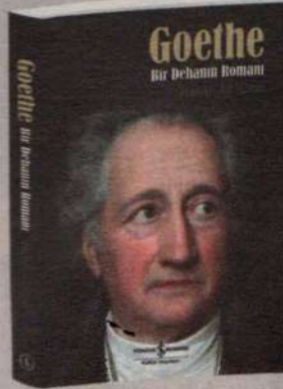
Çehov bir taşra kasabasındaki akıl hastanesinde geçen bu novellasında, eğitilmiş bir hasta olan İvan Dmitriç ile Doktor Andrey Yefimiç arasındaki felsefi çatışmaya odaklanır. Altıncı Koğuş, Russkaya Mysl dergisinin 1892 kasım sayısında yayımlandığında büyük ilgi görmüştü. Hatta Lenin'in de yapıtı okuduktan sonra dehşete kapıldığı, "Kendimi Altıncı Koğuş'a kapatılmış gibi hissettim" dediği rivayet edilir.

Kitap Bilgileri: 72 sayfa, 7 TL

GOETHE - BİR DEHANIN ROMANI HASAN ÂLİ YÜCEL YAYINA HAZIRLAYAN: GÜVEN TANERİ ULUKÖSE

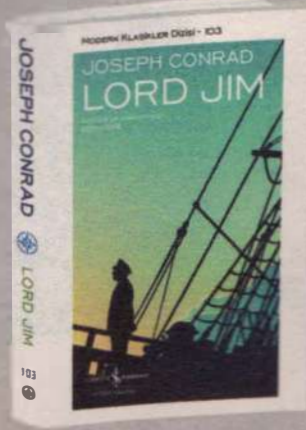
Hasan Âli Yücel'in kaleme aldığı Goethe - Bir Dehanın Romani dilimizdeki en güzel Goethe biyografilerinden biri olduğu kadar, onun yaşamını konu edinen duygulu bir romandır. Eser boyunca hissedilen samimi hayranlık, "O üç boyutlu bir dehaydı. Her biri bir faniyi ölümsüzleştirecek değerde olan duygunun, düşüncenin ve iradenin vücuda getirdiği muhteşem bir piramit!.." cümlesinde en özlü ifadesini bulur.

Kitap Bilgileri: 320 sayfa, 18 TL

LORD JIM JOSEPH CONRAD ÇEVİREN: DOST KÖRPE

"Kendi içgüdüsel hislerimden ve kafa karışıklığımdan bu kadar çok bahsediyorum, çünkü Jim hakkında anlatacak pek bir şey kalmadı. Benim için vardı ve sonuçta sizin için sadece benim aracılığımla var. Onu elinden tutup dışarı çıkardım; onu karşınızda yürüttüm. Kapıldığım sıradan korkular yersiz miydi? Bilmiyorum... şimdi bile. Belki siz daha iyi karar verirsiniz, ne de olsa bir maçın, en iyi seyirciler tarafından görüldüğü söylenir."

Kitap Bilgileri: 408 sayfa, 20 TL

HIZLI STRATEJİ YVES DOZ, MIKKO KOSONEN ÇEVİREN: ÜMİT ŞENSOY

Neden bazı şirketler değişim, kesinti, aksama dönemlerinde büyüyüp gelişirken, bazıları değişime ayak uydurmayı beceremez? Bu kritik bir sorudur, çünkü sürekli değişen günümüz iş dünyasında değişime ayak uydurmayı beceremezseniz mahvoldunuz demektir. Hızlı Strateji, işinizde stratejik çevikliği nasıl geliştirebileceğinizi, bu sayede değişen koşullara nasıl hızla uyum sağlayabileceğinizi iş dünyasından somut örneklerle anlatıyor.

Kitap Bilgileri: 352 sayfa, 35 TL

MOZART MAYNARD SOLOMON ÇEVİREN: EBRU KILIÇ

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791), yetenekli ablasına ders veren müzisyen babasını izleyerek üç yaşından itibaren klavye ve keman çalmayı öğrendi. Mozart, eserleriyle senfoni, konçertoyu, oda müziğini, operayı ve koral müziği şekillendiren isimlerdendir. Çocukluğunda çağının küçük müzik dehası olarak övülen Mozart, günümüzde bütün çağların büyük müzik dehası olarak anılır.

Kitap Bilgileri: 764 sayfa, ciltli, 65 TL

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRKİYE'SİNDE MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMLERİ (1919-1935) İHSAN GÜNEŞ

Bu çalışmada Atatürk dönemi milletvekili genel seçimleri bütünsel bir yaklaşımla kronolojik sıra içinde ilk kez ele alınıp bilimsel olarak inceleniyor. Prof. Dr. İhsan Güneş, Türkiye'de çağdaş demokrasinin nasıl kurulduğuna ışık tutuyor.

Kitap Bilgileri: 648 sayfa, 28 TL

"Kurucusu olduğumuz İş Bankası
Kültür Yayınları yeni kitaplarla
büyümeye devam ediyor."

Şu var, yalnız olmayı kesinlikle
yeğliyorum; zehirden kaçır gibi kaçıyorum
insanlardan; istemiyorum onları;
masadaki yeni kızların bitmek bilmeyen
sorunlarını dinliyor ve yanıtlıyorum;
insanları ve olayları anlatarak onları
eğlendirdiğimi, güldürdüğümü görüyorum
ve kendimi ele vermeden, bir makine gibi,
neredeyse hiçbir şey hissetmeden, yine
de akıl sağlığı yerinde biri gibi davranarak
hareket edebilmem şaşırtıyor beni.

7 Ekim 1958
Pazar sabahı

"sanmıştık ki ikimiz
yeryüzünde ancak
birbirimiz için varız"

KAFKA

FF

“Hayatta daima gerçekleri savunun!
Yaptıklarınızı takdir eden hiç kimse olmasa bile,
vicdanınıza hesap vermekten kurtulursunuz.”

Che Guevara

